

TRANSITIEPLAN DEFINITIEF OMGEVINGSPLAN

01-04-2025

V1.0

Wijzigingstabel

Versie	Datum	Wijziging t.o.v. vorige versie
1.0	01-04-25	Initiële versie document

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel en scope	4
1.3 Wat is er al gebeurd?	5
1.4 Dynamisch document.....	5
1.5 Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2 Omschrijving opgave	7
2.1 Inleiding.....	7
2.2 Instrumenten onder de Omgevingswet	7
2.3 Van tijdelijk naar definitief omgevingsplan.....	8
2.4 Tijdens de opgave moet de winkel open blijven	9
2.5 Hoe nu verder	11
Hoofdstuk 3 Uitgangspunten	12
3.1 Inleiding.....	12
3.2 De NF strategie: bestaande regels vormen de basis, vernieuwend waar nodig	12
3.3 Structuurkeuze	14
3.4 Stapsgewijs ontwikkelen.....	15
3.5 Harmoniseren	16
3.6 Regels overnemen, aanpassen of schrappen.....	17
3.8 Heroverweging regelkwalificatie	17
3.9 Bruidsschat	18
3.10 Gemeentebrede of locatiespecifieke regels	19
3.11 Open of gesloten normen	20
3.12 Schrijven en annoteren.....	21
3.13 Omgevingswaarden	21
3.14 Instructieregels.....	22
3.15 Toepasbare regels.....	24
3.16 Plan-MER.....	28
Hoofdstuk 4 Projectaanpak	29
4.1 Beschrijving projectorganisatie	29
4.2 Communicatie en participatie	30
4.2.1 Interne communicatie.....	30
4.2.2 Externe communicatie	31

4.2.3	Participatie.....	32
4.3	Planning, fasering en mijlpalen.....	33
4.3.1	Transitie tot 2032.....	33
4.3.2	Planning gehele transitie.....	33
4.3.3	Detailplanning 2025-2026.....	35
4.4	Resultaatdefinities.....	37
4.5	Financiële en personele inzet.....	37
4.6	Afhankelijkheden en risico's.....	39
Bijlage I Hoofdstukstructuur		
Bijlage II Bestemmingpakketten.....		
Bijlage III Instructieregels		
Bijlage IV Resultaatdefinities		

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Iedere gemeente heeft vanaf dat moment een omgevingsplan van rechtswege. Dit omgevingsplan bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijke deel van het omgevingsplan bestaat uit o.a. de bestemmingsplannen, de geurverordening, de erfgoedverordening en de gedecentraliseerde rijksregels (bruidsschat). Het nieuwe deel van het omgevingsplan is eerst nog leeg. De regels in het nieuwe deel komen deels tot stand door bestaande regels uit het tijdelijk deel om te zetten naar het nieuwe deel. Daarnaast neemt de gemeente in het nieuwe deel regels op die gaan over de fysieke leefomgeving en komen uit andere regelbronnen, zoals de algemene plaatselijke verordening. Te zijner tijd worden ook regels opgenomen voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Op dit moment bevinden we ons in de transitiefase. Tijdens de transitiefase tot eind 2031 krijgen de gemeenten de tijd om het tijdelijk deel van het omgevingsplan om te vormen tot één definitief omgevingsplan voor de hele gemeente. Hierin verwerkt de gemeente ook de regels in gemeentelijke verordeningen die over de fysieke leefomgeving gaan. Eind 2031 lijkt ver weg, maar het is een enorme opgave om tot één definitief omgevingsplan te komen.

Zoals bij alle veranderingen is de nieuwe situatie met haar nieuwe werkwijzen uitdagend, maar het pad naar die nieuwe situatie des te meer. Om tot een succesvolle transitie te komen is dit transitieplan opgesteld. Hierin wordt beschreven:

- voor welke opgave we staan;
- wat we al gedaan hebben;
- hoe we de dienstverlening op peil houden gedurende de transitie;
- welke keuzes we hebben gemaakt (uitgangspunten voor de transitie);
- hoe we de uitwerking van die keuzes aanpakken;
- en een overzicht van planning, capaciteit en financiën.

Allemaal met als doel om vanaf 2025 aan de slag te kunnen met de uitvoering van de transitie.

1.2 Doel en scope

Het doel van dit transitieplan is om de juiste voorbereidingen te treffen zodat we voor 1 januari 2032 een definitief omgevingsplan hebben. Het eenvoudig en snel opstellen van een definitief omgevingsplan dat aan alle inhoudelijke en technische eisen voldoet is een illusie. Om die reden zullen we gefaseerd gaan toewerken naar een definitief omgevingsplan. We stellen onszelf als doel het definitieve omgevingsplan eind 2030 gereed te hebben.

Gezien de omvang van deze transitie en het aantal vakdisciplines dat hierbij is betrokken is, is het van groot belang om de scope van het project goed af te kaderen. Daarom hieronder een overzicht wat wel en niet binnen de scope van dit project valt.

Valt wel binnen de scope:

- Het omzetten van het tijdelijk deel van het omgevingsplan naar het definitief omgevingsplan. Hierbij worden bestaande regels vertaald en overgeplaatst naar de nieuwe vorm van het omgevingsplan;
- Het omzetten van de bestaande, verplicht over te zetten regels over de fysieke leefomgeving uit andere regelbronnen. Hierbij worden de bestaande regels vertaald en overgeplaatst naar de nieuwe vorm van het omgevingsplan;

- Het schrijven van nieuwe regels in het omgevingsplan d.m.v. de STOP-TPOD publicatiemethodiek.

Valt niet binnen de scope:

- Het coördineren van nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving;
- het opstellen van nieuwe beleidsregels en het herzien van bestaande beleidsregels, en;
- het implementeren van de beleidscyclus in de organisatie.

1.3 Wat is er al gebeurd?

De implementatie van de Omgevingswet is een omvangrijke exercitie: we werken er al sinds 2019 aan en waarschijnlijk lopen de werkzaamheden nog door tot 2032.

Aan het eind van 2023 was het meeste voorbereidende werk gedaan en was het mogelijk om per 1 januari 2024 (de dag dat de Omgevingswet in werking is getreden) te voldoen aan de minimale vereisten van de Omgevingswet. Uiteindelijk willen we ook volledig volgens de bedoeling van de Omgevingswet gaan werken. Hierin zijn al veel stappen gezet (bijv. het opzetten van de intake-tafel en de vergunningencheck) en ook op dit moment wordt er nog aan gewerkt in verschillende werkgroepen. We werken bijvoorbeeld nog aan het implementeren van de beleidscyclus in de organisatie en het opstellen van omgevingsprogramma's om zo uitvoering te geven aan de omgevingsvisie.

De werkgroep 'definitief omgevingsplan' houdt zich bezig met de verplichting om het tijdelijke omgevingsplan om te zetten naar het definitieve omgevingsplan (transitie). Dit is de grootste opgave binnen de implementatie van de Omgevingswet (de omvang van de opgave is verder uitgeschreven in hoofdstuk 2). Het is niet voor niets dat de wetgever daarvoor tot 2032 de tijd geeft.

We vertrekken niet vanaf een nul-situatie: er is al veel gedaan en er zijn in het verleden keuzes gemaakt. Inmiddels zijn we een aantal jaren verder en zien we dat we over een aantal vertrekpunten van toen nu anders denken. Dit heeft vooral te maken met de nieuwe kennis en inzichten die we de afgelopen jaren hebben gekregen, zoals de omvang van de opgave, maar ook praktische zaken als personele capaciteit en middelen. Met deze aspecten in het achterhoofd is het oude *plan van aanpak 'definitief omgevingsplan'* ge-update naar dit *transitieplan*. Hierin zijn de te nemen stappen veel verder uitgewerkt en geconcretiseerd, waardoor het mogelijk is om een realistische en gedetailleerde planning op te stellen. Daarnaast is er een schrijf- en annotatiestrategie gemaakt. Met dit transitieplan komt het oude *plan van aanpak definitief omgevingsplan* en de daarin gemaakte keuzes te vervallen.

1.4 Dynamisch document

Het transitieplan is niet in beton gegoten. De opgave om tot één omgevingsplan te komen is enorm, de landelijke voorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet is nog volop in ontwikkeling en er is überhaupt nog veel beweging aangaande de Omgevingswet. Ook vraagt de Omgevingswet om nieuwe kennis en kunde. Vaardigheden en kennis die, binnen de gemeente maar ook daar buiten, niet vanzelfsprekend aanwezig is. Dit maakt dat we op dit moment nog niet alles kunnen voorzien en dat we gaan leren door te doen. Het transitieplan is dan ook een dynamisch document dat continu actueel wordt gehouden. Zo wordt grip gehouden op de opgave en kan waar nodig bijgestuurd worden. Aangebrachte wijzigingen worden bijgehouden in de wijzigingstabel.

1.5 Leeswijzer

Dit transitieplan geeft informatie over de opgave van de transitie naar een definitief omgevingsplan, de ontwikkelingen welke we al hebben doorlopen, onze uitgangspunten voor de aankomende transitie en een overzicht van onze aanpak, planning en financiën.

Hoofdstuk 2 geeft informatie op de omvang van de opgave, een uitleg van de context en welke stappen we in de afgelopen jaren hebben gezet. Kortom, ons vertrekpunt voor de transitie naar een definitief omgevingsplan.

Hoofdstuk 3 bevat kaderstellende uitgangspunten voor hoe wij de transitie aan gaan vliegen. Het gaat dan bijvoorbeeld om onze ambities voor de transitie, fundamentele basiskeuzes voor de vorm van het omgevingsplan en de beoogde wijze van regelschrijven.

Hoofdstuk 4 gaat ten slotte over de opbouw van de projectorganisatie, hoe wij intern en extern communiceren en op welke wijze we vormgeven aan participatie. Tevens geeft dit hoofdstuk concrete informatie over onze aanpak, de planning en wat de transitie van ons gaat vragen in de vorm van personele en financiële inzet. Het hoofdstuk sluit af met een paragraaf over potentiële afhankelijkheden en risico's en op welke wijze we deze eventueel gaan mitigeren met maatregelen.

Hoofdstuk 2 Omschrijving opgave

2.1 Inleiding

De omgevingswet bepaalt dat de gemeenteraad voor het hele grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vaststelt waarin regels over de fysieke leefomgeving worden opgenomen (artikel 2.4 Omgevingswet). Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om aan deze verplichting te voldoen en om dus het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar het definitieve omgevingsplan. Dat is in hoofdlijnen de opgave waar we voor staan. In onderstaande paragrafen wordt dit nader toegelicht.

2.2 Instrumenten onder de Omgevingswet

De Omgevingswet wil meer samenhang in beleid, besluitvorming en regelgeving in de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken, biedt de Omgevingswet de gemeente vier kerninstrumenten:

1. De omgevingsvisie geeft een integrale en langetermijnvisie op hoofdlijnen en benoemt de kwaliteiten en de opgaven die er zijn.
2. Een omgevingsprogramma is een uitwerking van de omgevingsvisie naar concreet beleid met bijbehorende maatregelen. Het omgevingsplan bevat de gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving. Het is een vertaling van de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's naar 'regels op de kaart': zo is te vinden welke regels waar gelden.
3. Het gemeentelijke kerninstrument waarmee de regels uit het omgevingsplan worden 'uitgevoerd' is de omgevingsvergunning. Voor veel initiatieven geldt een vergunningplicht. Hierbij toetst de gemeente in eerste instantie aan het omgevingsplan. Indien het initiatief niet past binnen de regels van het omgevingsplan wordt gekeken naar de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's om te beoordelen of het initiatief wenselijk is, namelijk of het past binnen de doelstellingen die we willen bereiken voor de fysieke leefomgeving.

Deze vier kerninstrumenten staan niet los van elkaar. Ze hebben duidelijke onderlinge afhankelijkheid en doorwerking. Deze samenhang komt tot uitdrukking in de beleidscyclus (zie Figuur 1).

Figuur 1 Visualisatie van de beleidscyclus

De beleidscyclus bestaat uit vier fasen:

1. Beleidsontwikkeling: de kerninstrumenten 'omgevingsvisie' en 'omgevingsprogramma' zijn bedoeld voor beleidsontwikkeling;
2. Beleidsdoorwerking: de omgevingsvisie en omgevingsprogramma's worden doorvertaald naar regels in het Omgevingsplan;

3. Uitvoering: de regels uit het omgevingsplan worden mede uitgevoerd aan de hand van te verlenen omgevingsvergunningen en wijzigingsplannen;
4. Terugkoppeling: met toezicht en handhaving ziet de gemeente toe op naleving van de algemene regels en vergunningvoorschriften. Aan de hand van monitoring worden beleidsstukken en regels geëvalueerd en wordt vastgesteld of de gemeente de beleidsdoelen heeft bereikt. De uitkomsten hiervan zullen worden gebruikt voor aanpassing van de omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en omgevingsplan.

Met het transitieplan wordt beoogd bij te dragen aan een juiste beleidsdoorwerking van de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's in het Omgevingsplan.

2.3 Van tijdelijk naar definitief omgevingsplan

Gemeenten krijgen tot 1 januari 2032 de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regels over de fysieke leefomgeving om te zetten naar het definitieve omgevingsplan.

Het tijdelijke deel van het omgevingsplan bestaat uit de volgende onderdelen (artikel 22.1 Ow):

1. ruimtelijke regels uit bestaande instrumenten van de Wet ruimtelijke ordening (Wro): alle vigerende bestemmingsplannen, wijzigingsplannen, uitwerkingsplannen, beheersverordeningen (bijvoorbeeld beheersverordening Waddenzee en Noordzee), exploitatieplannen en voorbereidingsbesluiten;
2. regels uit de gemeentelijke verordeningen zoals de erfgoedverordening (deels) en geurverordening
3. de gemeentelijke bodemkwaliteitskaarten en de ontheffingen zoals bedoeld in artikel 3.5 lid 3 van de Aanvullingswet bodem;
4. de bruidsschat: 600 rijksregels voor de onderwerpen die worden gedecentraliseerd naar gemeenten.

Ook op andere plekken zijn regels opgenomen die gaan over de fysieke leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan de Algemene Plaatselijk Verordening, Bomenverordening en de Parkeerverordening. Maar ook eerder verleende omgevingsvergunningen. Deze regels vormen geen onderdeel van het tijdelijke omgevingsplan en blijven zelfstandig voortbestaan totdat deze worden opgenomen in het definitief omgevingsplan.

Tijdens de transitiefase moeten het tijdelijke omgevingsplan en de andere regels over de fysieke leefomgeving omgezet worden naar één volwaardig, integraal en samenhangend definitief omgevingsplan voor de hele gemeente dat voldoet aan alle wettelijke vereisten. Met de Omgevingswet worden het ruimtelijk en milieuspoor volledig geïntegreerd. Dit betekent dat het omgevingsplan - in tegenstelling tot het huidige bestemmingsplan - milieuregels gaat bevatten voor onder andere geur, geluid en trillingen.

Deze transitie betekent dus:

- het omzetten van ruimtelijke regels van het tijdelijk deel naar het definitief deel van het omgevingsplan;
- het verwerken van verleende omgevingsvergunningen;
- het verwerken van TAM-omgevingsplannen en BOPA's;
- het overzetten van (delen van) gemeentelijke verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving in het omgevingsplan;
- het opnemen van reeds vastgestelde beleidsregels in het omgevingsplan;
- het omzetten van de bruidsschatregels naar het definitief deel van het omgevingsplan.

Het omgevingsplan moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en is digitaal beschikbaar via het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Dit houdt nogal wat in. De vorm, inhoud en opbouw van het definitief omgevingsplan is namelijk wezenlijk anders dan de huidige opzet van de regels. We moeten dus regels herschrijven waarbij de integraliteit niet uit het oog verloren mag gaan, zodat er geen tegenstrijdige regels voorkomen.

Concreet gaat het om het omzetten, overzetten, verwerken van onderstaande regels.

Regelbronnen	Aantal
Ruimtelijke regels: bestemmingsplannen, wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen uitgebreid	146 bestemmingsplannen, 39 wijzigingsplannen, 42 omgevingsvergunningen, 3 beheersverordeningen
Omgevingsvergunningen onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (kruimelgevallen)	30 (KOL), 18 (Fer), 64 (DON), 978 (NEF)
TAM-omgevingsplannen, BOPA's en OPA's	Circa 5 TAM-omgevingsplannen, 6 BOPA's en 2 OPA's ¹
Verordeningen	10 gemeentelijke verordeningen (met regels op het gebied van de fysieke leefomgeving) ²
Beleidsregels	6 beleidsdocumenten met beleidsregels die juridische regels bevatten ²
De bruidsschat	Circa 600 eerdere rijksregels onder meer uit het voormalige Bouwbesluit, Activiteitenbesluit Milieubeheer en Besluit lozing afvalwater
Nota bodembeheer -Bodemfunctieklassenkaart en gebied specifiek beleid.	1 (onderdeel van nota bodembeheer samenwerkende Friese gemeenten)
Besluiten hogere waarden (artikel 110a, Wet geluidhinder)	16 besluiten wegverkeerslawaaai, 46 besluiten hogere waarde/maatwerkvoorschriften industrielawaai

2.4 Tijdens de opgave moet de winkel open blijven

Hoe kunnen we initiatieven mogelijk blijven maken terwijl we gelijktijdig werken aan het opbouwen van ons definitief omgevingsplan?

Ook tijdens de transitie zullen er initiatieven en (gebieds)ontwikkelingen op ons afkomen. Ontwikkelingen die in strijd zijn met het (tijdelijk) omgevingsplan kunnen op twee manieren mogelijk gemaakt worden:

- Met een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (**Bopa**) of;
- Door het omgevingsplan te wijzigen (**wijzigingsbesluit**).

¹ Indicatie op dit moment. Wordt voortdurend aangevuld met nieuwe TAM-omgevingsplannen en BOPA's voortkomend uit nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.

² Nog onderhevig aan schifting of aanvulling.

Buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Waar mogelijk maken we gebruik van de Bopa. Het werken met de Bopa heeft als voordeel dat de opbouw van het permanente omgevingsplan ongestoord kan plaatsvinden. Een nadeel van de Bopa is dat deze binnen vijf jaar moeten worden verwerkt in het permanente omgevingsplan. Deze verplichting geldt vanaf 1 januari 2032. In principe betekent het gebruik van een Bopa in het omgevingsplan dus dubbel werk. Een bopa kan niet alleen ingezet worden voor kleine en concrete ruimtelijke ontwikkelingen, maar ook voor de grote(re) gebiedsontwikkelingen. Daarvoor is de ‘beoordelingsregel gefaseerde Bopa-vergunningverlening’ de uitkomst (artikel 12.27a Bkl). In de Notitie Handreiking VTH gemeente Noardeast-Fryslân 2024 opgesteld door Rho adviseurs is de bopa nader uitgewerkt in hoofdstuk 5. Daarin wordt ook toegelicht wanneer een bopa niet mogelijk is. Dan is een gedeeltelijke wijziging van het omgevingsplan (wijzigingsbesluit) aan de orde.

Wijzigingsbesluit

We kiezen er op dit moment bewust voor om (gebieds)ontwikkelingen die niet met een Bopa gefaciliteerd kunnen worden, onder te brengen in een afzonderlijk plan. We maken daarbij gebruik van de bekende IMRO-standaard. Dit betreft een tijdelijke alternatieve maatregel (hierna: TAM-omgevingsplan). Het wijzigen van het omgevingsplan met een TAM-omgevingsplan is een volwaardige juridische wijziging van het omgevingsplan, terwijl hiervoor de techniek van de bestemmingsplannen nog gebruikt kan worden. We kiezen voor deze methode totdat we klaar zijn voor het wijzigen van het omgevingsplan met STOP/TPOD, de nieuwe publicatiemethodiek. Het gebruik van TAM-omgevingsplan is vooralsnog toegestaan tot en met 31 december 2025. Mogelijk wordt dit gebruikstermijn in de toekomst verlengd. Als het ontwerp van een TAM-omgevingsplan uiterlijk 31 december 2025 ter inzage is gelegd, mag het ook na 1 januari 2026 worden afgemaakt volgens deze route.

In 2024 hebben wij een handboek TAM-omgevingsplan opgesteld. Dit handboek bevat de werkwijze van hoe wij als gemeente omgaan met TAM-omgevingsplannen. Op deze manier weten partijen die in opdracht van ons of een initiatiefnemer dit soort planwijzigingen gaan maken wat wij verwachten.

Zoals benoemd is een TAM-omgevingsplan juridisch gezien een volwaardige wijziging van het omgevingsplan, maar technisch gezien betreft het een bestemmingsplan. Dit heeft als voordeel dat de juridische regels voor een specifieke ontwikkeling - net als voorheen - overzichtelijk gebundeld worden in een apart plan. Het grote nadeel hiervan is dat we nog niet één integraal omgevingsplan maken, maar in feite de huidige werkwijze (met postzegelbestemmingsplannen) verknapt voortzetten. Om tot één integraal omgevingsplan te komen, moeten we de afzonderlijke wijzigingsbesluiten te zijner tijd in het omgevingsplan integreren. Dit moet vóór 2032. Dit betekent dus uiteindelijk, net als bij de Bopa, dubbel werk.

Vanaf 1 januari 2026 (vooralsnog) moeten we werken met STOP/TPOD. Zolang ons permanente omgevingsplan nog niet gereed is, doen we dat op vergelijkbare wijze als met de TAM-omgevingsplannen. We blijven de juridische regels voor een specifieke ontwikkeling namelijk bundelen binnen één hoofdstuk van het omgevingsplan. Dit hoofdstuk zal t.z.t. tussen de hoofdstukken ‘Overgangsrecht’ en ‘Slotbepaling’ worden aangemaakt. Met STOP/TPOD krijgt het plan daarmee wél fysiek een plek in de (transitie)structuur van het omgevingsplan, maar wordt nog niet geïntegreerd in het definitieve omgevingsplan. Het betreft dus wederom een tijdelijke oplossing. Met STOP/TPOD is er niet de verplichting om het plan voor 2032 te integreren in het definitieve omgevingsplan.

We zijn nog niet zover om (gebieds)ontwikkelingen direct met STOP/TPOD te integreren in het omgevingsplan omdat we enkel de structuur hebben staan. De ‘nieuwe’ regels zijn nog niet bekend. Voor het maken van de nieuwe regels vormen de bestaande regels de basis (zie paragraaf 3.4). Aanpassingen kunnen plaatsvinden n.a.v. het harmoniseren (zie paragraaf 3.6), het toepassen van de regelpiramide (zie paragraaf 3.7) en op basis van de Omgevingsvisie of regelgeving van hogere overheden (zie paragraaf 3.8). Een enkele ontwikkeling bepaalt niet de nieuwe regels in het definitieve omgevingsplan. Pas wanneer ook de nieuwe regels zijn verwerkt, kunnen we ontwikkelingen juridisch gezien integreren in

het permanente omgevingsplan. Daarbij lopen we op dit moment nog aan tegen een uitdaging wat heet ‘parallel wijzigen en besluiten’.

Parallele wijzigingen en besluiten

Er zijn op dit moment nog (landelijk) veel technische onzekerheden over het wijzigen van het omgevingsplan met de STOP/TPOD. Vooral wanneer er verschillende wijzigingen tegelijkertijd in procedure worden gebracht. Bestemmingsplannen stonden op zichzelf en functioneerden los van andere plannen. Nu hebben we echter maar één (tijdelijk) omgevingsplan. Dit betekent dat elke wijziging van het plan, automatisch doorwerkt in de volgende wijziging. We werken gelijktijdig aan verschillende wijzigingen en er worden soms ook meerdere plannen in één raadsvergadering vastgesteld. Dit maakt het een grote uitdaging om ervoor te zorgen dat alle afzonderlijke wijzigingen een coherent en juridisch kloppend geheel blijven vormen.

De onderlinge samenhang tussen de verschillende wijzigingsbesluiten en de volgorde waarin ze genomen worden noemen we ‘parallel wijzigen en besluiten’. Op dit moment is er vanuit het DSO en de plansoftwareleveranciers nog geen technische oplossing voorhanden om parallel wijzigen en besluiten zorgvuldig te coördineren. Hier ligt t.z.t. dus nog een grote uitdaging.

Als we zover zijn dat onze regels zijn verwerkt en we juridisch gezien nieuwe ontwikkelingen kunnen integreren in het permanente omgevingsplan, lopen we vooralsnog tegen bovengenoemd technisch probleem aan.

Uitgangspunten:

1. Waar het kan maken we gebruik van de Bopa;
2. Bij wijzigingsbesluiten maken we - zolang het kan - gebruik van TAM IMRO;
3. Eén enkele ontwikkeling bepaalt niet de nieuwe regels in het definitieve omgevingsplan;
4. Zodra de structuur en de regels klaar zijn, integreren we nieuwe (gebied)ontwikkelingen in het omgevingsplan. We gaan er daarbij vanuit dat het probleem ten aanzien van parallel wijzigen en besluiten dan inmiddels is opgelost.

2.5 Hoe nu verder

Nu duidelijk is voor welke complexe opgave we staan, is het van belang om heldere keuzes te maken voor wat betreft de transitie. Welke uitgangspunten hanteren we en hoe pakken we het aan? Hierover gaan hoofdstuk 3 en 4.

Hoofdstuk 3 Uitgangspunten

3.1 Inleiding

Bij het maken van het definitief omgevingsplan hebben gemeenten veel keuzevrijheid. Het gaat om keuzes met betrekking tot de aanpak, de structuur én de inhoud van het omgevingsplan.

In dit hoofdstuk gaan we in op de keuzemogelijkheden die er zijn. Dit leidt tot uitgangspunten voor het maken van het definitief omgevingsplan. Omdat de keuze voor een bepaald uitgangspunt consequenties heeft voor andere uitgangspunten, is het van belang om de keuzes in samenhang te zien.

3.2 De NF strategie: bestaande regels vormen de basis, vernieuwend waar nodig

Voor de transitie naar een definitief omgevingsplan heeft de VNG 4 invoeringsstrategieën opgesteld: consoliderend, calculerend, onderscheidend of vernieuwend. Gemeenten kunnen deze gebruiken om de aanpak te bepalen voor het maken van het definitieve omgevingsplan. Elke invoeringsstrategie vraagt iets anders van de gemeente.

Consoliderende strategie: aanpassen en interne focus

Gaat uit van de huidige situatie en inventariseert welke beleidskaders aangepast moeten worden vanuit een vakinhoudelijke benadering. Projectmatig werken hoort bij de consoliderende strategie, daarom is het aan te raden om een inhoudelijk projectplan te maken.

Calculerende strategie: veranderen en interne focus

Gaat uit van de nieuwe situatie en analyseert wat daarvoor nodig is. Resultaatgericht werken hoort bij deze strategie. Daarom is het aan te raden een impactanalyse en businesscase te maken. In de businesscase is er focus op de kosten en baten die gemoeid zijn met een nieuwe manier van werken. Vervolgens kunnen keuzes gemaakt worden op basis van efficiëntie en effectiviteit.

Onderscheidende strategie: aanpassen en externe focus

Gaat uit van de huidige situatie en kiest vervolgens voor een bepaalde gebiedsopgave. Opgave- en gebiedsgericht werken hoort bij deze strategie. Het valt aan te raden een specifiek gebied te kiezen waar uw gemeente kan experimenteren om hier vervolgens van te leren en de aanpak door te ontwikkelen.

Vernieuwende strategie: veranderen en externe focus

Gaat uit van de nieuwe situatie. Proces- en mensgericht werken hoort bij de vernieuwende strategie. Het is daarom zinvol om een proces (bijvoorbeeld een pilot) te starten om samen met externe betrokkenen te bepalen hoe de nieuwe werkwijze eruit moet komen te zien. Verken de veranderopgave gezamenlijk, focus op de mensen in het gebied en organiseer het proces om samen te werken.

Onze omzetstrategie: bestaande regels als basis, doelen omgevingsvisie meenemen

Wij kiezen niet duidelijk voor één strategie, maar gebruiken wat we nuttig en wenselijk vinden³. We kiezen ervoor om de bestaande bestemmingsplannen (nu: tijdelijk deel van het omgevingsplan) en verordeningen als basis te nemen. En daarbij de ambities en doelen zoals geformuleerd in de omgevingsvisie mee te wegen voor de vertaling naar het definitieve omgevingsplan (beleidsintegraal). Dit noemen we de Noardeast-Fryske strategie: praktisch, efficiënt, kwalitatief en vernieuwend waar realistisch en wenselijk.

Kanttekening bij het meenemen van de omgevingsvisie:

In de omgevingsvisie zijn ambities en doelen geformuleerd. De uiteindelijke bedoeling is om deze in het omgevingsplan te verwerken. Om dit te kunnen doen moeten ze eigenlijk in de nog op te stellen omgevingsprogramma's concreter uitgewerkt worden om ze vervolgens te kunnen vertalen naar regels in het omgevingsplan (zoals de beleidscyclus bedoeld is). Omdat we de omgevingsprogramma's en het definitieve omgevingsplan parallel aan elkaar maken is het niet mogelijk om alle ambities van de omgevingsvisie volledig naar het omgevingsplan te vertalen. Daarom hanteren we voor de omgevingsvisie het volgende uitgangspunt: waar kan nemen we de ambitie mee, anders wachten op het omgevingsprogramma.

De argumenten om voor onze eigen strategie te kiezen:

- Het maken van het nieuwe omgevingsplan is een zeer grote opgave en heel complex. We denken dat het zo behapbaar blijft gezien de beschikbare capaciteit.
- We hebben eerder goed nagedacht over de regels in de bestemmingsplannen en verordeningen, daarom is er geen aanleiding om alles opnieuw tegen het licht te houden. We behouden wat goed is en verbeteren waar nodig.
- Rechtszekerheid inwoners en bedrijven: we continueren (zoveel als mogelijk) de huidige regelgeving.
- Participatie is belangrijk, maar we willen de mienskip niet belasten met overmatige participatie (zie paragraaf 4.2.3. over participatie).
- We willen het risico op nadeelcompensatie verkleinen.

Zowel de omgevingsvisie als het omgevingsplan zijn onderhevig aan de beleidscyclus en vereisen dus regelmatige herijking. We zetten de regels over op basis van de op dat moment actuele visie. Gaandeweg passen we niet aan, aan een eventueel nieuwe visie. Dat doen we weer na 2032. Het omgevingsplan draait na 2032 mee in de beleidscyclus.

Uitgangspunt:

We hanteren onze eigen omzetstrategie, namelijk de Noardeast-Fryske strategie. Dit houdt in dat we:

- bestaande regels van bestemmingsplan en verordeningen als basis zien, en;
- indien mogelijk (realistisch) de ambities/doelen van de omgevingsvisie meenemen. Anders wachten we op een verdere uitwerking in een omgevingsprogramma.

³ In het ambitedocument het college van 2020 staat dat we kiezen voor een vernieuwende aanpak waar mogelijk. Eerder hebben we daarom voorgesteld om niet te kiezen voor de beleidsneutrale overzetting, maar meteen te gaan voor de integrale herijking. Vanwege alle nieuwe inzichten van de afgelopen jaren, stellen we nu toch een andere aanpak voor.

3.3 Structuurkeuze

Gemeenten hebben de vrijheid om een eigen inhoudelijke structuur te kiezen voor het omgevingsplan. Het gaat dan om hoe het omgevingsplan is opgebouwd en in welke structuur de regels hierin worden geborgd. Deze flexibiliteit is een belangrijk kenmerk van de nieuwe wetgeving. Wél gelden er een aantal wettelijke uitgangspunten:

- Het omgevingsplan moet alle regels bevatten die gelden voor de fysieke leefomgeving binnen de gemeente;
- Het moet voldoen aan de eisen van de Omgevingswet en aansluiten bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De vrijheid in structuur betekent dat gemeenten kunnen kiezen voor een:

- Gebiedsgerichte structuur;
- Themagerichte structuur;
- Functiegerichte structuur;
- Activiteitgerichte structuur, of
- Hybride structuur (combinatie van bovenstaande)

Elke structuur heeft specifieke voor- en nadelen. Bij de keuze voor een structuur hebben we in de eerste plaats gekeken naar de:

- Beheersbaarheid: hoe eenvoudiger en hoe minder herhalingen hoe beter voor het kunnen beheren van het omgevingsplan.
- Gebruikers: rekening houden met hoe inwoners en bedrijven de informatie raadplegen in het omgevingsloket/regels op de kaart.

en in de tweede plaats naar:

- Aanpasbaarheid: toekomstige aanpassingen moeten eenvoudig gedaan kunnen worden;
- Doorgrondbaarheid: complexe regels begrijpelijk presenteren door een logische ordening waardoor de opsteller het plan kan doorgronden.

We hebben gekozen voor de activiteitgerichte structuur. De gekozen structuur leidt tot de hoofdstukindeling zoals opgenomen in bijlage I.

We hebben de verschillende structuurmogelijkheden getoetst aan de bovenstaande aspecten. In de tabel hieronder staan onze bevindingen: de verschillende opties, wat ze inhouden en de voor- en nadelen die wij vinden dat deze optie met zich meebrengt.

Optie	Wat houdt dit in? <i>Welke voor-/nadelen?</i>	Conclusie
Themagericht	Per thema (zoals ruimtelijke kwaliteit, mobiliteit, klimaat, etc.) worden regels opgesteld. <i>Dit sluit niet aan op de integrale gedachte van de Omgevingswet. Bovendien is het lastig om te bepalen welke regel waar precies hoort en later terug te vinden is (verminderde doorgrondbaarheid). Ook verwachten we veel herhalingen omdat per thema steeds gebruiksactiviteiten, bouwactiviteiten, etc. terugkomen. Hierdoor scoort deze optie niet goed op beheersbaarheid en aanpasbaarheid. Daarom is deze optie afgevalen.</i>	Minder geschikt
Gebiedsgericht	Het grondgebied van de gemeente wordt ingedeeld in verschillende gebiedstypen (bijv. dorpen, buitengebied, natuurgebied). Per gebied worden regels opgesteld die specifiek voor dat gebied gelden. Het idee erachter is dat het wenselijk is om per gebied andere regels op te stellen. Dit klopt echter niet.	Minder geschikt

	<i>We zijn tot de conclusie gekomen dat er in de verschillende gebiedstypen per activiteit weinig onderscheid in regels hoeft te zijn en dat veel onderscheid is op te vangen in omgevingsnormen en dat veel gebiedsdekkend geannoteerd wordt. Bovendien veroorzaakt deze opbouwkeuze veel herhalingen. Hoewel deze variant goed aansluit bij onze omgevingsvisie, valt deze optie af vanwege de grote hoeveelheid herhalingen die in het omgevingsplan zullen ontstaan (scoort slecht op beheersbaarheid, gebruiksvriendelijkheid en aanpasbaarheid).</i>	
Functiegericht	Is een structuur waarbij alles wat geldt voor de functie (bijv. wonen, bedrijven, groen) bij elkaar wordt geregeld. Net als in de voormalige bestemmingsplannen. Dus functie wonen met daaronder de gebruiksactiviteiten, bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten etc. <i>Dit leidt tot veel herhalingen in het omgevingsplan. Vooral vanwege de beheersbaarheid van het omgevingsplan vinden we deze optie niet handig.</i>	Minder geschikt
Activiteitengericht	Gaat uit van dat gegroepeerd wordt naar type activiteiten, en binnen een activiteit. Hierdoor wordt elke activiteit eenmaal gebruikt en zijn ze gemakkelijk terug te vinden. <i>Daarmee zijn de beheersbaarheid en het wijzigingen van het omgevingsplan in de activiteitgerichte structuur het eenvoudigste. Dit geeft minder verschillende werkingsgebieden en is daarom voor de gebruiker via het omgevingsloket ook het meest duidelijk.</i>	Meest geschikt

Uitgangspunt:

We gebruiken een activiteitgerichte opbouw van het omgevingsplan. Hierbij:

- Gaan we voor de vindbaarheid via *regels op de kaart* wel op thema's annoteren.
- Indien het nodig of wenselijk blijkt kunnen we een gebiedstype (conform hoofdstuk 4 van de Omgevingsvisie 2024) toekennen.

3.4 Stapsgewijs ontwikkelen

We kiezen er voor om ons omgevingsplan stapsgewijs op te bouwen. Dit doen we met name gebiedsgericht. Dit houdt in dat we de bestaande regels voor een specifiek gebied op gestructureerde wijze overzetten. Het **gebiedsgericht overzetten** van regels geldt voor de bestemmingsplannen, TAM-omgevingsplannen, Bopa's, Opa's, de bouwverordening, kruimelgevallen en een deel van de bruidsschatregels. Hiervoor is gekozen omdat de regels uit deze bronnen veelal betrekking hebben op een specifieke locatie en niet op het hele ambtsgebied. Het overzetten van de regels voor het eerste gebied (de dorpen) is een grote opgave, omdat in dit geval alle relevante regels moeten worden geschreven. Voor de daaropvolgende vergelijkbare gebieden zullen de meeste regels al in het omgevingsplan zijn opgenomen en moeten 'slechts' de juiste geografische locaties worden toegevoegd. De gebieden die we onderscheiden zijn de dorpen, Kollum, Dokkum, het buitengebied en de natuurgebieden.

De resterende regels, zoals bijvoorbeeld verordeningen, voorbeschermingsregels, beleidsregels en de vangnetregeling nemen we op **thematische wijze** op. Dit zijn regels die vaak gelden voor het hele ambtsgebied en dus vaak niet voor een specifieke plek. Het is daarom verstandig om deze regels thematisch te bundelen en op basis daarvan over te zetten naar het omgevingsplan.

Een overzicht van welke regelbronnen gebiedsgericht en themagericht overgaan is hieronder zichtbaar.

Gebiedsgericht	Themagericht	
Bestemmingsplannen	Voorbeschermingsregels	Erfgoedverordening
TAM-omgevingsplan	Vangnetregeling	Welstand
BOPA	Parapluplannen	APV (+ aanleggen en onderhouden van uitwegen)
OPA	bomenverordening	Afvalstoffenverordening + uitvoeringsbesluit
Bbruidsschat - bouw & sloop	Bruidsschat - milieu	Parkeerverordening
Bouwverordening	Bodemfunctieklassenkaart	Algemene verordening ondergrondse infrastructuur
Kruimelgevallen	Bodembeheersgebied	Bruidsschat - aanleggen wegen of spoorwegen
	Verordening geurhinder en melkveehouderij	Beheersverordening waddenzee
	Instructieregels	Beleidsregels
	Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen	

De wijze en volgorde waarop deze regels worden overgezet is verder uitgewerkt in de planning en resultaatdefinities (zie hoofdstuk 4.3 & 4.4).

Uitgangspunten: bestemmingsplannen, TAM-omgevingsplannen, BOPA's, OPA's, de bouwverordening, kruimelgevallen en een deel van de bruidsschat zetten we gebiedsgericht over. De resterende regels worden op thematische wijze overgezet.

3.5 Harmoniseren

Om de huidige bestemmingsplanregels over te kunnen zetten naar het omgevingsplan dienen deze eerst te worden geharmoniseerd. Op dit moment worden vergelijkbare situaties in bestemmingsplannen namelijk op verschillende manieren geregeld. Dit is een gevolg van het schrijven van bestemmingsplannen over tientallen jaren en afkomstig van verschillende gemeenten, waar het huidige Noardeast-Fryslân uit voortgekomen is. Een harmonisatieslag is noodzakelijk. Het is noodzakelijk om eerst te komen tot een uniform planologisch beleid. Oftewel geüniformeerde bestemmingsplanregels als vertrekpunt voor het ombouwen naar het nieuwe omgevingsplan.

De huidige bestemmingsplannen onderscheiden momenteel een groot aantal verschillende bestemmingen en dubbelbestemmingen. Stap voor stap gaan we de verschillen in bestemmingen inventariseren en een keuze maken voor een basisregel. Dit doen we op volgorde van wijze a.d.h.v. gekozen groepjes bestemming zoals aangegeven in bijlage II. Vervolgens wordt deze vertaald en overgezet naar het omgevingsplan. Hoe deze aanpak er concreet uit gaan zien is te lezen in hoofdstuk 4. Daarbij nemen we de onderstaande uitgangspunten in acht:

- We kiezen bij het harmoniseren over het algemeen voor de ruimste regel, met uitzondering van waar ooit maatwerk is toegepast.
- We zetten de bestemmingsplannen zo beleidsneutraal als mogelijk over naar het definitief omgevingsplan.
- Het beoogde doel van de Omgevingswet om activiteiten op zo groot mogelijk schaalniveau te reguleren nemen we over. Waar nodig passen we maatwerk toe.

Uitgangspunten: We kiezen bij het harmoniseren over het algemeen voor de ruimste regel, met uitzondering van waar ooit maatwerk is toegepast. We zetten de huidige bestemmingsplanregels zo beleidsneutraal als mogelijk over naar het definitief omgevingsplan.

We kiezen ervoor om het uitgangspunt van de Omgevingswet, namelijk het reguleren van activiteiten op een zo groot mogelijk schaalniveau, over te nemen. Het werken met gemeentebrede regels heeft de voorkeur. Waar nodig worden locatie specifieke regels toegevoegd om zo lokaal maatwerk te kunnen bieden.

3.6 Regels overnemen, aanpassen of schrappen o.b.v. omgevingsvisie en regelgeving Rijk/provincie

Huidige regels over de fysieke leefomgeving zijn mogelijk deels gedateerd en opgesteld met de tijdsgeest van toen ze geschreven zijn. In sommige gevallen kan dat betekenen dat regels met de tijdsgeest van toentertijd niet meer goed passen bij het huidige beleid voor de fysieke leefomgeving zoals bedoeld in de omgevingsvisie. Ook regelgeving van hogere overheden kunnen ervoor zorgen dat regels aangepast moeten worden.

We passen regels aan of schrappen regels o.b.v. de omgevingsvisie en regelgeving van het Rijk/provincie als dit moet en/of de inhoud van de regel haaks staat op het beleid. Bij de afweging tussen het al dan niet wijzigen van regels wordt er rekening gehouden met:

- Risico op nadeelcompensatie
- (Significante) ontregeling van de fysieke leefomgeving
- Het wijzigen van één regel kan doorwerken op andere regels

Voor het wijzigen van een regel wordt een inventarisatie van mogelijke consequenties opgesteld. Hiermee worden de consequenties voor het wijzigen van de regel inzichtelijk gemaakt.

Uitgangspunten: wanneer oude regels haaks staan op huidig beleid worden deze aangepast of gewijzigd, mits dit geen grote negatieve gevolgen heeft. Het wijzigen kan namelijk verregaande gevolgen hebben, bijvoorbeeld door nadeelcompensatie of doorwerking op andere regels in het omgevingsplan. De consequenties worden met een inventarisatie inzichtelijk gemaakt. In de gevallen waarbij verregaande gevolgen worden verwacht, blijven de regels ongewijzigd.

3.8 Heroverweging regelkwalificatie

We gaan ook kijken of de huidige regelkwalificatie nog passend is. De Omgevingswet beoogt om meer mogelijk te maken en meer verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer te leggen. Het loslaten van een vergunningplicht zou hier bij kunnen passen. In bepaalde situaties zou een informatie- of meldingsplicht mogelijk hetzelfde doel kunnen bereiken, terwijl dit voor de ambtelijke organisatie veel werk scheelt. Voor de initiatiefnemer zou dit tevens lagere leges kunnen betekenen. Omdat het effect van de regelkwalificaties onder de Omgevingswet nieuw zijn kiezen we om terughoudend om te gaan met het verlichten van vereisten voor de deelnemer in de regelkwalificatie. Echter is er wel de wens om zo effectief en efficiënt mogelijk te werken. Daarom is er gekozen om enkel bij bestaande vergunningplichten, waar sprake is van een objectief beoordelingskader, de regelkwalificatie te heroverwegen en te veranderen in een informatie- of meldplicht. De effecten van het verlichten van een vergunningplicht moeten dan wel goed in beeld zijn.

Uitgangspunten: Alleen bij vergunningplichten met een objectief beoordelingskader wordt de regelkwalificatie veranderd in een meldplicht.

3.9 Bruidsschat

De huidige situatie

Bij de inwerktreding van de Omgevingswet zijn meer dan 600 regels van het Rijk naar de gemeenten overgeheveld. Die zijn al opgenomen in het tijdelijke deel van het omgevingsplan en daarmee gemeentelijke regels geworden. Het is aan de gemeenten om te kijken wat deze met de nieuwe regels wil en om dit te verwerken in hun definitief omgevingsplan. Gezien de aard en de thema's van de nieuwe regels wordt er nogal wat van gemeenten gevraagd bij het eigen maken van de bruidsschat.

Er worden momenteel voorbereidingen getroffen door het Rijk om te onderzoeken of de overplaatsing van de bruidsschat naar gemeenten negatieve effecten voor de omgeving kan opleveren. Dit wordt onderzocht d.m.v. een MER voor de bruidsschat. Het resultaat hiervan kan bepalen of (een deel van) de bruidsschat naar het gezag van het Rijk moet terugkeren.

Bij het overbrengen van de bruidsschat zijn discrepanties ontstaan met de instructieregels van het Rijk en provincie. Er zijn acties nodig om deze weer in één lijn te brengen.

Daarnaast zijn er fouten gemaakt bij het overbrengen van de bruidsschatregels. Een aantal oplossingen zijn door het Rijk verwerkt in een vangnetregeling, welke dus ook onderdeel uitmaakt van het tijdelijk omgevingsplan. De Vangnetregeling bevat onder andere aanvullingen voor de regels van de bruidsschat in het omgevingsplan. De regels in de Vangnetregeling die aanvullend zijn op de bruidsschatregels gelden naast de bruidsschat en wijzigen de bruidsschat niet. Ze zijn geen onderdeel van het omgevingsplan en niet zichtbaar in het onderdeel Regels op de kaart van het Omgevingsloket. Omdat de regels uit de vangnetregeling vrijwel statisch zijn is dit een goede oefening met het overplaatsen van regels in het omgevingsplan. Om deze reden worden deze vrij vroeg in het transitietraject overgezet. Meer informatie hierover in hoofdstuk 4. Van de overige fouten zijn voor de milieuregels en bouwregels door ons uitvraag gedaan bij de FUMO. De overzichten hiervan zijn bij de projectgroep bekend. Deze fouten moeten worden gerepareerd. Voor wat betreft de fouten in milieuregels zal naar ons beeld de FUMO een grote rol moeten spelen. De meeste fouten zullen namelijk voor alle gemeenten overeenkomen. Bij de gemeenten, inclusief Noardeast-Fryslân, mist de inhoudelijke kennis om dit goed op te pakken.

Voor bepaalde regels zijn inhoudelijke wijzigingen ontstaan bij de overplaatsing van de bruidsschat.

Het is de bedoeling van de Omgevingswet om wetgeving van de fysieke leefomgeving toegankelijker te maken voor burgers en initiatiefnemers. Het hoge taalniveau van regels in de bruidsschat draagt hier niet aan bij. Het is gewenst om regels te vertalen naar B1-taalniveau.

Ook is het de wens om de regels van wat betreft vorm en inhoud aan te laten sluiten bij de gemeentelijke ambities. Hier ligt dus ook een grote opgave.

Op basis van bovenstaande bevindingen zijn voor het volledig succesvol eigen maken van de bruidsschat een aantal acties vereist, namelijk;

- Overzetten van de bruidsschat in de omgevingsplanstructuur van de gemeente,
- Aansluiten van bruidsschat aan instructieregels,
- Verwerken vangnetregeling in omgevingsplan,
- Herstellen fouten in bruidsschat,
- Terugdraaien (of houden) van regelinhoudelijke wijzigingen na 1 januari,
- Vertaling bruidsschat naar B1-niveau, en
- Politieke opinie van de nieuwe regels.

Onze aanpak

Hoewel het overplaatsen van de bruidsschat naar gemeenten is voltrokken, gebeurt er achter de schermen nog veel. De resultaten van de MER voor de bruidsschat die alsnog door het Rijk wordt uitgevoerd, zullen bepalen in hoeverre de bruidsschat zoals deze nu bestaat, behouden blijft. Daarnaast mist de gemeente specialistische kennis om de bruidsschat volledig te kunnen beoordelen. Zonder de expertise van de FUMO is de bruidsschat over milieubelastende activiteiten en over milieu-aspecten lastig te doorgronden. Dit terwijl de FUMO zelf nog volop aan het ontdekken is wat de bruidsschat nou precies behelst. We verwachten van de FUMO nog voorstellen voor de deelnemende gemeenten hoe om te gaan met de regelgeving voor geluid, bodem, trilling, luchtkwaliteit en dergelijke. Het is daarom voor ons als gemeente in dit stadium nog te vroeg om de hele bruidsschat te ontleden en deze naar de situatie van Noardeast-Fryslân te vormen. Het uitgangspunt voor de bruidsschat is om een aantal van de benoemde acties tijdens de transitie uit te voeren en waar dat kan de regels thematisch en gebundeld te verhuizen. Het is op dit moment, door de benoemde onzekerheden en het gebrek aan specialistische kennis, onmogelijk om in de transitie alle acties uit te voeren. Een inschatting van wanneer de resterende acties uitgevoerd worden is nu nog niet te maken.

Uitgangspunt

De vangnetregeling willen we vroeg in de transitieperiode overzetten. Het is een vrij statische regelbron en een goede manier om te oefenen met het opbouwen van het definitief omgevingsplan.

Voor wat betreft de bruidsschat zijn de volgende acties onderdeel van de transitie naar een definitief omgevingsplan:

- Overzetten van de bruidsschat in de omgevingsplanstructuur van de gemeente;
- Verwerken vangnetregeling in omgevingsplan;
- Aansluiten van bruidsschat aan instructieregels, en;
- Herstellen fouten in bruidsschat.

3.10 Gemeentebrede of locatiespecifieke regels

De visie van de wetgever op het omgevingsplan is dat het omgevingsplan een meer verordenend karakter heeft. Hierbij is het uitgangspunt dat regels op een zo groot mogelijk schaalniveau worden opgenomen. Passend binnen dit uitgangspunt is dat activiteiten zoveel mogelijk gemeentebreed worden gereguleerd. Indien nodig kunnen vervolgens gebiedsgerichte regels worden opgenomen. Indien ook daarmee niet volstaan kan worden, kunnen locatiegerichte regels opgenomen worden.

Ter verduidelijking: deze keuze is anders dan het heroverwegen van de regelkwalificatie. De regelkwalificatie gaat over de mate van regulering (bijvoorbeeld algemene regels of vergunningplicht). Binnen de nu voorliggende keuze gaat het over gebiedsmaatwerk (waarbinnen dan nog steeds zoveel mogelijk gewerkt kan worden met algemene regels).

Bij deze keuze zijn een aantal aandachtspunten te benoemen. Hoewel het voordelen heeft om zo veel mogelijk uniform en gemeentebreed te regelen, zijn er natuurlijk ook nadelen. Zo willen we de diversiteit van onze gemeente bewaren omdat we dit als kwaliteit zien. Overal uniforme regels is daarom niet gewenst. Bovendien is het soms wenselijk om bij verschillende gebieden andere regels te hanteren. Als voorbeeld: voor wonen in een buitengebied kunnen wellicht ruimere regels voor het bouwen van bijgebouwen worden gesteld dan in een dichtbebouwd gebied.

Uitgangspunt:

- Als een regel gemeentebreed kan, dan doen we dat.
- Als specifiek maatwerk voor een gebied gewenst of nodig is, dan doen we dat. Bijvoorbeeld om specifieke doelen uit de omgevingsvisie te behalen.

3.11 Open of gesloten normen

In de huidige bestemmingsplannen wordt (vooral) gewerkt met 'gesloten normen'. Het is dan direct duidelijk wat met een regel in het plan wordt bedoeld. Een voorbeeld is: *de hoogte van een gebouw mag niet meer zijn dan 8 meter*. Iedereen weet dan dat een initiatief met een hoogte van 7,9 meter wel past en een hoogte van 8,1 meter niet past binnen die regel.

Met het omgevingsplan wordt het mogelijk om ook kwalitatieve beschrijvingen op te nemen in de regels. Dit worden ook wel 'open normen' genoemd. Een voorbeeld van een open norm is: *de hoogte van een gebouw moet passen bij het stedenbouwkundige beeld*. Maar hoe bepalen we of een aanvraag voldoet aan dit 'stedebouwkundige beeld'? Niet iedereen zal dezelfde ideeën hebben bij een dergelijk begrip, terwijl we misschien wel bedoelen dat gebouwen tussen de 6 en 9 meter mogen. Om de open normen te verduidelijken, kunnen deze vervolgens worden uitgewerkt in beleidsregels. In de beleidsregel wordt aangegeven hoe de regel moet worden uitgelegd. In het voorbeeld van 'passend bij het stedenbouwkundige beeld' zal in de beleidsregel bijvoorbeeld per gebied aangegeven worden wat hiermee wordt bedoeld.

Het voordeel van het werken met open normen is dat:

- Open normen meer flexibiliteit bieden. Beleidsregels kunnen worden aangepast zonder dat het omgevingsplan hoeft te worden aangepast.
- Open normen meer beoordelingsvrijheid bieden, op basis van de omstandigheden van het concrete geval (maatwerk).

Het nadeel van het werken met open normen is dat:

- Open normen minder duidelijkheid bieden dan gesloten normen, omdat de gemeenten nog een afweging moet maken.
- Open normen zowel voor de initiatiefnemer als voor de omgeving minder rechtszekerheid bieden.
- Open normen zich moeilijk laten vertalen in toepasbare regels. Daarmee zal een initiatiefnemer op basis van een open norm niet met zekerheid kunnen beoordelen of zijn of haar plan voldoet aan de regels van het omgevingsplan. Een gemeentelijke toets is in (vrijwel) alle gevallen noodzakelijk.
- Open normen niet in alle gevallen toepasbaar zijn. Met name bij (handhavings-) bepalingen waaraan een boetebepaling wordt gekoppeld, moet terughoudend worden omgegaan met het gebruik van open normen.

Argumenten

- We werken met gesloten normen vanwege:
 - o duidelijkheid en rechtszekerheid
 - o mogelijkheid ze te vertalen naar toepasbare regels
 - o sluiten het beste aan bij de huidige bestemmingplannen
- Werken met open normen sluiten we niet uit. Als de situatie daarom vraagt en een specifieke beoordeling gewenst is, is het mogelijk om open normen op te nemen. Bijvoorbeeld waar we maatwerk willen leveren (zoals in de binnenstad van Dokkum), of bijvoorbeeld wanneer het niet mogelijk is om concrete normen op te nemen (bijvoorbeeld bij landschappelijke inpassing).

Uitgangspunt:

- We werken met gesloten normen.
- Als de situatie vraagt om maatwerk gebruiken we open normen. Dit passen we terughoudend en in uitzonderingsgevallen toe.

3.12 Schrijven en annoteren

Eén van de doelen van de Omgevingswet is om regelgeving toegankelijker te maken. Via ‘Regels op de kaart’ kan iedereen regels en informatie over de leefomgeving bekijken in het Omgevingsloket. Om dit mogelijk te maken moeten we als gemeente ons omgevingsplan volgens de zogenaamde STOP/TPOD-standaard publiceren. Vergeleken met hoe regels geschreven en gepubliceerd werden onder de Wet Ruimtelijke Ordening is deze STOP/TPOD-standaard een hele nieuwe manier van werken. We moeten op een nieuwe wijze regels schrijven. Dit is met name het gevolg van het machineleesbaar maken van omgevingsdocumenten zoals het omgevingsplan. Dit proces staat ook bekend als ‘annoteren’. Om op gestructureerde wijze te schrijven en te annoteren is een gedegen strategie noodzakelijk. Onze schrijf- en annotatiestrategie geeft een uitleg hoe wij regels, met bijbehorende annotaties, in het omgevingsplan vorm gaan geven.

Bij het annoteren speelt geografische informatie een centrale rol. Naar verwachting zal voor de ontwikkeling van het omgevingsplan een grote hoeveelheid accurate geodata vereist zijn. Hoe we deze data gaan beheren is beschreven in onze geobeheerstrategie. Deze strategieën krijgen binnen de transitie een centrale functie als naslagwerk bij het stapsgewijs ontwikkelen van ons omgevingsplan.

Uitgangspunten: We schrijven en annoteren volgens de schrijf- en annotatiestrategie. Het geobeheer wordt gedaan volgens de geobeheerstrategie.

Wat betreft de oogmerken zal er tijdens de transitiefase worden gekeken of deze van toegevoegde waarde zijn, of dat we deze los moeten laten.

3.13 Omgevingswaarden

Omgevingswaarden zijn bedoeld voor het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Een omgevingswaarde bepaalt voor de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan:

- a. de gewenste staat of kwaliteit,
- b. de toelaatbare belasting door activiteiten,
- c. de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.

Gemeentelijke omgevingswaarden worden vastlegt in het omgevingsplan. Door omgevingswaarden vast te stellen, kunnen doelen die er zijn voor de kwaliteit voor de leefomgeving vanuit bijvoorbeeld de omgevingsvisie gemakkelijker behaald worden. De omgevingswaarde moet objectief vast te stellen en meetbaar zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om luchtkwaliteit of waterkwaliteit.

Verplichte omgevingswaarden gemeenten

Het Rijk schrijft voor dat in het gemeentelijke omgevingsplan in ieder geval als omgevingswaarden *geluidproductieplafonds* worden vastgesteld rondom industrieterreinen waar bij algemene maatregel van bestuur aangewezen activiteiten kunnen worden verricht die in aanzienlijke mate geluid kunnen veroorzaken. Vooralsnog is dit de enige verplichte omgevingswaarde voor gemeenten.

Er zijn ook verplichte omgevingswaarden voor het rijk en de provincie. Via instructieregels van provincie of rijk, kunnen rijks- of provinciale omgevingswaarden hun weg naar het omgevingsplan vinden (zie hiervoor paragraaf over instructieregels, paragraaf 3.14).

Vrijwillige omgevingswaarden gemeente

De gemeente mag ook zelf omgevingswaarden voor andere onderwerpen vaststellen om hun doelen te bereiken. Bijvoorbeeld geur van veehouderijen of lichthinder (of juist donkerte). Gemeenten mogen alleen omgevingswaarden vaststellen op onderwerpen waar rijk of provincie geen omgevingswaarden hebben vastgesteld.

Een andere mogelijkheid die de regelgeving biedt is dat een gemeente of provincie voor luchtkwaliteit wel aanvullende of strengere omgevingswaarden vastlegt dan die het Rijk heeft vastgesteld. Voor omgevingswaarden voor waterkwaliteit die het Rijk heeft vastgesteld mag alleen de provincie aanvullende waarden vastleggen.

Het vaststellen van omgevingswaarden schept verplichtingen

Het vaststellen van omgevingswaarden is niet vrijblijvend: het schept altijd een verplichting. Dit kan een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere verplichting inhouden. Als we omgevingswaarden in het omgevingsplan opnemen, moeten we onze taken en bevoegdheden zo uitvoeren dat deze omgevingswaarden ook worden behaald. Dat kan bijvoorbeeld door het stellen van algemene regels voor activiteiten, maar ook kan door feitelijk handelen of door het nemen van besluiten buiten de reikwijdte van de Omgevingswet, zoals verkeersmaatregelen.

Als we in het omgevingsplan omgevingswaarden hebben opgenomen, dan zijn we ook verplicht om te meten en te beoordelen of aan die waarde wordt voldaan. Wordt de waarde niet gehaald of dreigt deze niet te worden gehaald, dan moeten we een zogenoemd *omgevingsprogramma bij (dreigende) overschrijding* vaststellen. In dat programma staan dan de acties om de omgevingswaarde alsnog te halen.

We gaan vooralsnog niet werken met vrijwillige omgevingswaarden. We verwachten dat we de zaken die we belangrijk vinden voldoende kunnen borgen in omgevingsvisie, omgevingsprogramma's en vooral in het omgevingsplan. Op het moment dat blijkt dat er toch de noodzaak/wens is om te gaan werken met omgevingswaarden, dan is het op een later tijdstip mogelijk om alsnog omgevingswaarden vast te stellen.

Uitgangspunten:

- We nemen verplichte omgevingswaarden op in het omgevingsplan.
- We gaan geen vrijwillige omgevingswaarden via het omgevingsplan vastleggen.

3.14 Instructieregels

Een instructieregel is een algemene regel waarmee het Rijk of een provincie aan een ander bestuursorgaan, in dit geval de gemeente, aangeeft hoe die een taak of bevoegdheid moet uitoefenen. Instructieregels gaan over de wijze van uitoefening van een taak of over de inhoud of motivering van het omgevingsplan.

Een instructieregel van het Rijk is onderdeel van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Een instructieregel van de provincie staat in de omgevingsverordening van de provincie. De ministerraad stelt het Bkl vast en Provinciale Staten de omgevingsverordening.

Instructieregels besluit kwaliteit leefomgeving

In het Bkl staan bijna 250 instructieregels die hebben te maken met het gemeentelijke omgevingsplan. Ze gaan over de volgende onderwerpen:

- waarborgen van de veiligheid (paragraaf 5.1.2)
- beschermen van de waterbelangen (5.1.3)
- beschermen van de gezondheid en van het milieu (5.1.4)
- beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (5.1.5)
- behoud van ruimte voor toekomstige functies (5.1.6)
- behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten (5.1.7)
- bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen (5.1.8)

- de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving (afdeling 5.2)

Het grootste deel van deze instructieregels gaat over een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (afdeling 5.1, Bkl). Ze regelen vooral milieuaspecten en milieuthema's als geluid, geur, lucht, trilling en bodem, maar ook de meer milieugerelateerde thema's als water en externe veiligheid. Daarnaast gaan ze over nationale belangen, zoals elektriciteitsvoorziening, doorvaart Rijkswaagen en erfgoed.

In afdeling 5.2 van het Bkl staan instructieregels voor het omgevingsplan vanwege de uitvoering van taken voor de fysieke leefomgeving. Deze gaan bijvoorbeeld over het voorkomen van belemmeringen voor de hoofd(spoor)wegen en het vastleggen van een bebouwingscontour jacht.

De meeste regels zijn algemeen bedoeld en gelden voor alle gemeenten. Er gelden ook regels voor specifiek aangewezen gebieden. Niet alle aangewezen gebieden zijn voor de gemeente relevant (bijvoorbeeld IJsselmeergebied, Grote rivieren, Mainportontwikkeling Rotterdam), andere juist wel: Waddenzee en Kust.

Het Rijk stelt eisen aan de inhoud van het omgevingsplan en op welke wijze daaraan uitvoering wordt gegeven. Het Rijk draagt de gemeenteraad op een aantal zaken in het omgevingsplan te regelen. Soms is gedetailleerd vastgesteld hoe deze zaken geregeld moeten worden. Soms wordt volstaan met de verplichting iets te regelen, maar is de gemeenteraad vrij om te bepalen hoe dat gebeurt. Er zijn drie soorten regels en gradaties. Regels met de inhoud "in acht nemen", "rekening houden met" en "betrekken bij"

"In acht nemen	De gemeente móét aan die instructieregel voldoen
"Rekening houden met"	Afwijken van de regel is alleen toegestaan als de gemeente daar goede redenen voor heeft. Het bestuursorgaan moet dit dan wel goed motiveren. Dit brengt de zwaarwegende positie van een belang bij de belangenafweging tot uitdrukking, zonder echter dwingend te sturen op de uitkomst daarvan.
"Betrekken bij"	De gemeente schenkt aandacht aan feiten of verwachtingen van feiten. De bestuurlijke afwegingsruimte is groot.

De instructieregels zijn onder te verdelen in regels die gaan over de inhoud van het omgevingsplan verplichten en regels om bepaalde gebieden aan te wijzen. Meer informatie over de specifieke instructieregels is te vinden in bijlage III

Milieu

Provinciale instructieregels

Het Rijk geeft ook instructies aan de provinciebesturen. Er zijn onderwerpen die de provincie moet regelen in de provinciale omgevingsverordening. In de omgevingsverordening van de kustprovincies staan in ieder geval instructieregels om de kernkwaliteiten van het kustfundament te beschermen en in stand te houden. De omgevingsverordening van een aantal provincies bevat instructieregels om de kernkwaliteiten van de aangewezen werelderfgoederen in stand te houden en te versterken. En de omgevingsverordening moet regels bevatten om de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland te beschermen, in stand te houden, te verbeteren en te ontwikkelen. De provincie wijst in de omgevingsverordening de gebieden aan die het natuurnetwerk Nederland vormen.

Er zijn ook instructieregels die provincies verplichten om regels over bepaalde taken op te nemen in de verordening. Bijvoorbeeld het voorkomen van geluid bij stiltegebieden en het beschermen van de kwaliteit van grondwater bij grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regels kunnen doorwerken naar de omgevingsplannen van de gemeenten.

De provincie kan op haar beurt via de omgevingsverordening instructies geven aan de gemeenten om in het omgevingsplan te verwerken. Dat zijn dan:

- Instructieregels over de uitoefening van de gemeentelijke taken en bevoegdheden
- Beoordelingsregels voor omgevingsvergunningen.

Een verdere concrete lijst met instructieregels uit de omgevingsverordening Fryslân kan worden gevonden in bijlage III.

Andere aanwijzingen

In de Omgevingswet en AMvB's worden nog andere aanwijzingen gegeven die ook in bijlage III kort zijn benoemd.

Uitgangspunten:

We starten met een verdiepingsslag om verdere kennis en ervaring op te doen met de instructieregels.

De instructieregels voor de verschillende milieuonderwerpen pakken we thematisch op tegelijk met de bruidsschat.

Instructieregels die geen verband houden met de bruidsschat kunnen mogelijk eerder opgepakt worden in de planning.

Voor de verplichte gebiedsaanwijzingen geldt overgangsrecht en is er dus geen noodzaak om deze met directe ingang op te nemen in het omgevingsplan.

3.15 Toepasbare regels

Toepasbare regels zijn juridische regels die zijn vertaald naar begrijpelijke taal voor initiatiefnemers. Ze worden gebruikt in het Omgevingsloket, bij de Vergunningcheck, vergunningaanvragen en Maatregelen op maat. Toepasbare regels helpen initiatiefnemers om te bepalen of ze een vergunning moeten aanvragen voor hun plan, welke maatregelen ze bij een activiteit moeten nemen of welke indieningsvereisten gelden. Deze regels zijn te zien als vragenbomen, waarbij initiatiefnemers vragen beantwoorden. Het maakt de regels niet alleen toegankelijker, maar ook de naleving ervan eenvoudiger en transparanter.

Ieder bestuursorgaan (Rijk, provincie, waterschap, gemeente) maakt zelf toepasbare regels voor de eigen juridische regels. Dat gebeurt volgens een voorgeschreven standaard.

Het inregelen van de toepasbare regels voor de indieningsvereisten van omgevingsvergunningen is een verplichting. Het maken van een vergunningcheck bij een activiteit of uitleg over regels is niet verplicht.

Met het oog op een goede dienstverlening heeft een gemeente idealiter goed uitgewerkte toepasbare regels voor elke activiteit, zodat de initiatiefnemer automatisch goed online geholpen wordt bij het gebruik van de functies in het Omgevingsloket. Het kost wel de nodige inzet om de vragenbomen te maken en vervolgens te onderhouden. Dit is een nieuwe en specialistische taak. Deze taak wordt uitgevoerd door een regelmanalist.

Strategie voor het maken van toepasbare regels

Het maken van toepasbare regels is iets waar alle gemeenten nog ervaring mee moeten opdoen. Hoe stel je effectief toepasbare regels op? Wanneer is het de moeite waard om een toepasbare regel te maken? Hoe werkt dat in het Digitale Stelsel (DSO)? Wat zijn de ervaringen met het Omgevingsloket? Deze vragen worden in de komende jaren verder beantwoord. Het is belangrijk dat we als gemeente daarop inspelen en een strategie bepalen voor het omgaan met toepasbare regels.

We stellen niet voor alle activiteiten in het omgevingsplan toepasbare regels voor de vergunningcheck op. Op basis van de huidige kennis en ervaring met toepasbare regels verwachten we dat deze met name effectief kunnen zijn voor onze zogenaamde ‘topactiviteiten’. Dit zijn de activiteiten waarvan de meeste vergunningaanvragen en meldingen bij de gemeente binnenkomen. Door met name deze regels toepasbaar te maken, ondervangen we het overgrote deel van de behoefte naar informatieverstrekking en is de balans tussen inzet en effect optimaal. Op deze manier beogen wij onze dienstverlening te optimaliseren in relatie tot de beschikbare capaciteit. Ook zijn er voor het wegwijs maken in de regelgeving ook andere mogelijkheden om initiatiefnemers te bereiken. Als een activiteit niet vaak voorkomt dan zijn er misschien ook andere manieren om te communiceren over de regels voor deze activiteit. Op de website of via een flyer.

Gaat het om activiteiten voor een specifieke sector? Zijn het professionals die de vergunning aanvragen? Dan is een vergunningcheck niet altijd het meest voor de hand liggende middel. Vaak zijn die initiatiefnemers wel bekend en kunnen we ze via bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten gerichter informatie geven.

Als voor de vergunningcheck veel lastige vragen moeten worden beantwoord, dan kan er misschien beter overleg plaatsvinden tussen gemeente en initiatiefnemer. In die gevallen kunnen we beter verwijzen naar de contactgegevens van de gemeente. Of kan bijvoorbeeld een webpagina met uitgebreide informatie handiger zijn.

Tijdens de transitie is er daarom frequent contact tussen de planmakers en dienstverlening vanuit het Klant contact centrum/Publyksaken om te bespreken welke nieuw te regelen activiteiten in het omgevingsplan het meest geschikt zijn om daarvoor een vergunningcheck van Omgevingsloket op te nemen. Dat doen we dan aan de hand van de volgende vragen:

1. Is het een activiteit die veel voorkomt?
2. Wie is de initiatiefnemer voor de activiteit?
3. Is de vergunningcheck als hulpmiddel goed bruikbaar?

Later in de transitie kan er eventueel worden gekozen voor opschaling van de toepassing van toepasbare regels als uit ervaring blijkt dat dit een gunstig effect heeft.

Alhoewel we nog niet voor alle nieuwe activiteiten in het omgevingsplan toepasbare regels gaan schrijven, bereiden we ons hier al wel op voor. Dat doen we door bij het maken van de juridische regels al te denken vanuit vragenbomen en we gebruiken zo duidelijk mogelijke taal. Op die manier schrijven we duidelijkere regels, die bovendien toepasbaar zijn.

Huidige stand van zaken

Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben we al toepasbare regels in het omgevingsloket gemaakt voor topactiviteiten op grond van de eigen gemeentelijke regelgeving.

Voor meer voorkomende activiteiten uit de bruidsschat heeft de gemeente toepasbare regels van het Rijk overgedragen gekregen. Deze moeten we nu zelf beheren en onderhouden. Ons uitgangspunt betreffende de bruidsschat is om deze zo beleidsneutraal als mogelijk in het definitief omgevingsplan te plaatsen. Dit betekent dat er naar verwachting weinig aan de bijbehorende toepasbare regels gedaan hoeft te worden. Mocht er wel iets wijzigen bij het overplaatsen van de bruidsschatregels, dan moet er ook scherp naar de bijbehorende toepasbare regels gekeken worden. De regels en toepasbare regels moeten altijd in overeenstemming zijn en blijven.

Ook voor bepaalde regelgeving van het rijk is de gemeente het uitvoerende bestuursorgaan. Het rijk zorgt zelf voor de toepasbare regels in het omgevingsloket en doet daarvan het beheer en onderhoud. Het rijk heeft ook daarvoor voor bepaalde topactiviteiten gekozen.

Hieronder volgt de lijst met topactiviteiten die momenteel in het omgevingsloket zijn opgenomen bestaande uit regelgeving van de gemeente zelf, regelgeving vanuit de bruidsschat in het tijdelijk deel van het omgevingsplan en regels van het rijk die de gemeente uitvoert.

Overzicht toepasbare regels Noardeast-Fryslân in Omgevingsloket 2024

Gemeentelijke regelgeving: bomenverordening, Erfgoedverordening, APV, bestemmingsplan
Boom kappen of houtopstand vellen
Alarminstallatie hebben
Activiteit die betrekking heeft op een gemeentelijk monument
Handelsreclame maken of voeren
Roerende zaken opslaan op de weg (langdurig)
Bouwwerk slopen in een gemeentelijk beschermd of rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht
Bouwwerk slopen
Uitweg maken, hebben of veranderen of het gebruik daarvan veranderen
Werk, niet zijnde bouwwerk, of werkzaamheid uitvoeren
Weg of spoorweg, zonder geluidproductieplafonds, aanleggen of wijzigen

Uit de bruidsschat in hoofdstuk 22 tijdelijk Omgevingsplan
Acculader in werking hebben
Afscheiding tussen balkons of dakterrassen bouwen, in stand houden of gebruiken
Afvalwater, afkomstig van het opslaan en overslaan van goederen, lozen in het riool of op of in de bodem
Afvalwater, afkomstig van het telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen, lozen in het riool of in de bodem
Afvalwater, afkomstig van een gemeentelijke voorziening voor inzameling en transport van afvalwater, lozen in het riool of op of in de bodem
Afvalwater, afkomstig van onderhoudswerkzaamheden aan bouwwerken, lozen in het riool of op of in de bodem
Afvalwater, afkomstig van het schoonmaken van drinkwaterleidingen, lozen in het riool of op of in de bodem
Afvloeiend hemelwater, niet afkomstig van een bodembeschermende voorziening, lozen in het riool of in de bodem
Ander bouwwerk bouwen, in stand houden of gebruiken
Antihagelkanonnen in werking hebben
Bijbehorend bouwwerk of een uitbreiding daarvan bouwen, in stand houden of gebruiken
Bouwwerk veranderen
Bouwwerk voor agrarische bedrijfsvoering bouwen, in stand houden of gebruiken
Zonnepaneel of zonnecollector bouwen, in stand houden of gebruiken
Dakkapel bouwen, in stand houden of gebruiken
Dakraam, daklicht, lichtstraat of soortgelijke daglichtvoorziening bouwen, in stand houden of gebruiken
Dieren slachten en dierlijke bijproducten bewerken of vlees, vis of organen uitsnijden
Dierlijke mest opslaan
Elektriciteit opwekken met een windturbine die slagschaduw of lichtschittering veroorzaakt
Erf- of perceelafscheiding bouwen, in stand houden of gebruiken
Gelegenheid bieden voor het beoefenen van sport in de buitenlucht
Geluid veroorzaakt door activiteiten

Geluid veroorzaakt door civiele buitenschietschietbanen, militaire buitenschietschietbanen en militaire springterreinen
Geluid veroorzaakt door windturbines en windparken
Gesloten bodemenergiesysteem installeren gereguleerd in het omgevingsplan
Geur veroorzaakt door het exploiteren van zuiveringstechnische werken
Grondwater, afkomstig van een sanering of ontwatering, lozen in het riool of op of in de bodem
Huishoudelijk afvalwater lozen in het riool of op of in de bodem
Kozijn, kozijninvulling, gevelpaneel of boeideel, of stucwerk bouwen, in stand houden of gebruiken
Kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen opslaan gereguleerd in het omgevingsplan
Landbouwhuisdieren, andere zoogdieren of vogels fokken, houden of trainen
LPG tanken
Milieubelastende activiteit bij de voedingsmiddelenindustrie
Motorvoertuigen wassen
Voedsel bereiden, geen voedingsmiddelenindustrie
Parkeergelegenheid bieden in een parkeergarage
Polyesterhars verwerken gereguleerd in het omgevingsplan
Propan of propaan opslaan in meer dan twee opslagtanks
Recreatief nachtverblijf bouwen, in stand houden of gebruiken
Sport- of speeltoestel bouwen, in stand houden of gebruiken
Trillingen door een activiteit
Tuinmeubilair bouwen, in stand houden of gebruiken
Gewoon onderhoud verrichten aan een bouwwerk
Vlaggenmast bouwen, in stand houden of gebruiken
Zonwering, rolhek, luik of rolluik bouwen, in stand houden of gebruiken
Zwembad, bubbelbad of soortgelijke voorziening of vijver bouwen, in stand houden of gebruiken
Zwerfafval
Energiebesparing bij milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in het Besluit activiteiten leefomgeving
Geur veroorzaakt door andere agrarische activiteiten
Geur veroorzaakt door het houden van landbouwhuisdieren of paarden en pony's voor het berijden, in een dierenverblijf
Kleinschalig graven (25 m3 of minder) in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit
Volgens regelgeving Rijk - Besluit bouwwerken leefomgeving /Besluit activiteiten leefomgeving
Normaal onderhoud uitvoeren
Bouwwerk brandveilig gebruiken
Rijksmonument veranderen en slopen
Diverse milieubelastende activiteiten

Uitgangspunten:

- We stellen niet voor alle nieuwe activiteiten toepasbare regels op.
- We schrijven verplichte toepasbare regels voor indieningsvereisten.
- We schrijven toepasbare regels voor de vergunningcheck voor de topactiviteiten.
- Die topactiviteiten bepalen we in goed overleg met het Klantcontact centrum.

- We onderhouden de bestaande toepasbare regels uit de bruidsschat.
- We onderhouden de bestaande toepasbare regels die we voor gemeentelijke regelgeving over activiteiten hebben gemaakt.
- Bij het maken van de juridische regels denken we al vanuit vragenbomen en gebruiken we zo duidelijk mogelijke taal.

3.16 Plan-MER

In de Omgevingswet is opgenomen dat voor het instrument omgevingsplan een plan-MER opgesteld moet worden als het plan activiteiten bevat die MER- (beoordelings-)plichtig kunnen zijn en het plan daar kaders voor stelt. Ook moet mogelijk in navolging daarvan een passende beoordeling worden gemaakt op grond van de Wet Natuurbescherming. In hoeverre ook daadwerkelijk een plan-MER moet worden uitgevoerd, is afhankelijk van de reikwijdte van de wijziging van het omgevingsplan en de mogelijkheid die de wijziging direct biedt om activiteiten te verrichten die effecten kunnen hebben op het milieu (zoals aangegeven in bijlage 5 van het Omgevingsbesluit).

Als het niet geheel zeker is of er milieueffecten optreden, dan kan er eerst een procedure worden gestart voor een plan-MER beoordeling om dat nader te bepalen. Zo ja, dan volgt het opstellen van een plan-MER. Is het meteen wel duidelijk dat er milieueffecten optreden bij de aangewezen activiteiten en dat het plan daar kaders voor stelt, dan moet een plan-MER procedure worden gevolgd.

Het uitgangspunt bij de transitie naar het definitieve omgevingsplan is dat de bestaande regels de basis zijn. Die regels zijn eerder al in plannen en verordeningen vastgesteld. Wij gaan er daarom van uit dat er geen sprake is van nieuwe kaders. We starten in de voorbereiding dan ook geen plan-MER procedure op. Pas nadat we een onderdeel van de transitie hebben afgerond kunnen we aan de hand van de eventuele wijzigingen een eerste inschatting maken of er sprake is van nieuwe kaderstellende regelgeving met milieueffecten. Wij houden een overzicht bij van de wijzigingen in de regelgeving bij (bijvoorbeeld als gevolg van de harmonisatie).

Als we inschatten dat er nieuwe kaderstellende regelgeving voor activiteiten met milieueffecten in het plan opgenomen gaan worden dan starten we eerst een plan-MER procedure op om met hulp van ter zake deskundigen te bepalen of daar inderdaad sprake van is. Die procedure valt dan samen met de wijzigingsprocedure van het omgevingsplan.

Het volgen van een plan-MER procedure is dusdanig specialistisch werk, dat we in het geval dat deze vereist is ondersteuning nodig hebben van een hierin gespecialiseerd adviesbureau. Rekening wordt gehouden met de externe kosten hiervoor in de begroting.

Uitgangspunten:

In de voorbereiding van het overzetten van de bestaande regelgeving naar het definitieve omgevingsplan starten we geen plan-MER procedure op.

Pas na afronding van het betrokken deelplan maken we aan de hand van de wijzigingen een eigen eerste inschatting in of sprake is van nieuwe kaderstellende regelgeving met milieueffecten.

Als we inschatten dat sprake is van kaders met milieueffecten, dan starten we een plan-MER beoordelingsprocedure op. Dat gebeurt in samenwerking met een hierin gespecialiseerd bureau. Daaruit blijkt of al dan niet een plan-MER wordt opgesteld.

Hoofdstuk 4 Projectaanpak

4.1 Beschrijving projectorganisatie

Het definitieve omgevingsplan wordt ontwikkeld met eigen personeel in een projectgroep en volgens de aanpak zoals omschreven in het voorliggen transitieplan.

Gezien de ontwikkeling van het omgevingsplan diverse deskundigheid vereist betreft de projectgroep een multidisciplinair team.

Opdrachtgever en projectleider

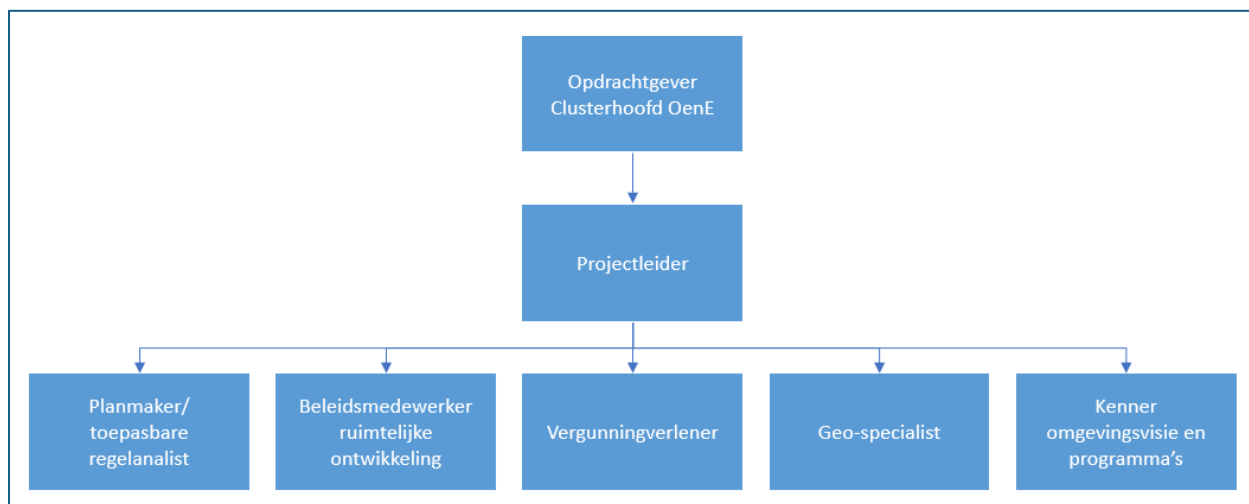
Het clusterhoofd van het cluster Omjouwing en Economy betreft de ambtelijk opdrachtgever. De opdrachtgever is eindverantwoordelijke voor het eindresultaat van het project.

De projectleider krijgt van de opdrachtgever de verantwoordelijkheid en bevoegdheid voor de dagelijkse gang van zaken in het project. De belangrijkste verantwoordelijkheid van de projectleider is ervoor te zorgen dat het project de gewenste resultaten oplevert. En dat binnen de tijd en het beoogde budget. De projectleider rapporteert aan de opdrachtgever.

De teamleden zijn verantwoordelijk voor het opleveren van producten en uitvoeren van taken wat leidt tot het realiseren van het definitief omgevingsplan. Dat doen ze volgens de specificatie van het voorliggende transitieplan en zoals afgestemd met de projectleider.

Structuur, projectorganisatie & rolbeschrijving

In Figuur 2 is de projectorganisatie gevisualiseerd.

Figuur 2 Visualisatie projectorganisatie

De teamleden moeten samenwerken om tot een gezamenlijk resultaat te komen. Een goede samenwerking vereist een duidelijke taakverdeling. In onderstaande tabel zijn naast de teamleden en taken ook de verantwoordelijkheden van de verschillende teamleden duidelijk gedefinieerd. Naast de opgesomde verantwoordelijkheden wordt ook verwacht dat een ieder zich inzet voor de uitvoering van algemene taken.

Rol	Taken	Verantwoordelijkheden
Clusterhoofd Omjouwing en Ekonomy	Opdrachtgever	Eindverantwoordelijke voor het project
Projectleider	Dagelijkse leiding van het project	- Dagelijkse leiding, planning en rapportage aan de opdrachtgever; - communicatie intern en extern; - budgetbeheer; - risicomanagement en verantwoordelijkheid voor besluitvorming.
Planmaker / toepasbare regelanalist	Projectmedewerker	- Harmoniseren van de bestaande regels; - Regels schrijven voor het omgevingsplan en het integreren van de bestaande regels; - Invoeren in GISKit (incl. annoteren); - Maken vragenbomen/toepasbare regels ; - Heldere en toepasbare regels opstellen en invoeren in Berkeley Bridge software;
Vergunningverlener	Projectmedewerker	- Omgevingsplanregels toetsen op uitvoerbaarheid; - Inbrengen van praktijkervaring, delen van ervaring met bestaande knelpunten in bestemmingsplannen of verordeningen; - Beoordelen regelkwalificatie;
Beleidsmedewerker ruimtelijke ontwikkeling	Projectmedewerker	- Harmoniseren van de bestaande regels; - Regels schrijven voor het omgevingsplan en het integreren van de bestaande regels; - Invoeren in GISKit (incl. annoteren); - Bewaakt de inhoudelijke kwaliteit en samenhang met andere plannen van bijvoorbeeld provincie; - Begeleiden van het participatietraject; - Uitleggen omgevingsplan aan collega's;
Kenner omgevingsvisie en programma's	Projectmedewerker	- Vertalen gemeentelijke beleidsdoelen (omgevingsvisie) naar concrete regels; - Toetsing nieuwe regels aan omgevingsvisie; - Coördineren van interne samenwerking; stemt af met andere vakdisciplines.
Geo-specialist	Projectmedewerker	- Tekent en beheert de geometrie - Zorgt voor (door)ontwikkeling van de geobeheerstrategie - Blijft betrokken bij landelijke ontwikkelingen op het gebied van geobeheer van het omgevingsplan

4.2 Communicatie en participatie

4.2.1 Interne communicatie

Voor de interne communicatie worden de volgende strategieën gehanteerd:

Wie	Rol	Hoe worden ze betrokken?	Opmerking
Clusterhoofd Omjouwing en Ekonomy	Opdrachtgever	De projectleider rapporteert aan de opdrachtgever	Rapportage vindt 1x in de vier weken mondeling plaats.
Wethouder	Portefeuillehouder	De projectleider rapporteert aan de portefeuillehouder	Mondeling bij het portefeuillehoudersoverleg. Frequentie naargelang bestuurlijke afstemming gewenst is.
College van B&W	Politiek eindverantwoordelijk voor de transitie van het omgevingsplan	Het college is belast met de voorbereidingen van het omgevingsplan. De uitkomsten en keuzes wat betreft de	Door middel van een collegevoorstel opgesteld door de RO'er in afstemming met de projectleider.

		harmonisatie, het concept omgevingsplan en de daaropvolgende versies (ontwerp en definitief) worden ter besluitvorming voorgelegd aan het college.	
Gemeenteraad	Stelt de kaders vast voor het omgevingsplan	De raad is belast met de vaststelling van het omgevingsplan. De uitkomsten en keuzes wat betreft de harmonisatie en het vast te stellen omgevingsplan worden ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.	Door middel van een raadsvoorstel opgesteld door de RO'er in afstemming met de projectleider.
Medewerkers RO/VTH	Moeten werken met het omgevingsplan	De projectleider informeert de medewerkers RO/VTH	Door middel van een digitale, maandelijks en vrijblijvende stand-up door de projectleider worden de medewerkers van RO/VTH op structurele wijze op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen omtrent de transitie binnen de gemeente. Deze stand-up bestaat uit maximaal 15 minuten presentatie, waarna nog 15 minuten ruimte is voor vragen.
Vakdisciplines fysieke leefomgeving	Meedenken en advies geven	Kenner omgevingsvisie en programma's is de verbindende schakel tussen beleid en omgevingsplan.	De vakdisciplines leveren input over beleidsregels die vertaald moeten worden in het omgevingsplan.

4.2.2 Externe communicatie

Voor de externe communicatie worden de volgende strategieën gehanteerd:

Stakeholder(s)	Rol van de stakeholder(s)	Hoe worden de stakeholders betrokken?	Communicatie met stakeholders: hoe, wie en wat?
Inwoners en bewonersorganisaties	Participeren	Zie paragraaf 4.2.3	Zie paragraaf 4.2.3
Bedrijven en ondernemers	Participeren	Zie paragraaf 4.2.3	Zie paragraaf 4.2.3
Belangenorganisaties	Belangen behartigen op specifieke thema's	Zie paragraaf 4.2.3	Zie paragraaf 4.2.3
Externe belanghebbenden	Geïnformeerd worden	Updates d.m.v. gemeentepagina (H4.4)	Zie H4.4 resultaatdefinities voor de aanpak.
Vooroverleg partners	Toezen op de samenhang van het omgevingsplan met regionale plannen en doelen	Informeel afstemming vóór het officiële vooroverleg en officieel vooroverleg.	RO'er communiceert op gebruikelijke wijze met vooroverleg partners.
FUMO	Adviseren over milieuaspecten en	Door middel van adviesverzoek.	RO'er vraagt indien nodig advies van de FUMO.

	handhaving van de milieuregels		
--	--------------------------------	--	--

4.2.3 Participatie

Participatie is het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden) bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit.

Participatie bij de transitie naar een definitief omgevingsplan is van groot belang, omdat het omgevingsplan een belangrijke stap is in de integratie van verschillende wet- en regelgeving met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

Wij gaan zoveel als mogelijk beleidsneutraal over naar een definitief omgevingsplan. Dat betekent dat er geen wijzigingen zijn in het beleid of de onderliggende principes van de regels die gelden voor de fysieke leefomgeving. Er wordt dus in principe geen verandering doorgevoerd in de wijze waarop de omgeving wordt beheerd; de overgang richt zich alleen op het herstructureren en integreren van bestaande regels en wetgeving in één nieuw instrument, het omgevingsplan.

Vanwege de harmonisatie ontkomen we echter niet aan inhoudelijke veranderingen. Deze inhoudelijke veranderingen kunnen van invloed zijn op de leefomgeving. Hoewel dit naar verwachting geen grote veranderingen zullen zijn, is participatie nog steeds van belang tijdens de transitie. Het is cruciaal om ervoor te zorgen dat betrokkenen goed geïnformeerd zijn en dat er transparantie is over wat er precies verandert en waarom, maar we willen de mienskip niet belasten met overmatige participatie.

Het doel van participatie in dit traject is informeren. De focus ligt voornamelijk op het verstrekken van relevante informatie aan belanghebbenden, zodat zij goed op de hoogte zijn van de veranderingen en het proces. Het draait dus niet zozeer om het verzamelen van meningen en het actief betrekken van de gemeenschap bij het besluitvormingsproces, maar meer om het transparant en duidelijk communiceren van het proces en de gevolgen daarvan. Het doel van informeren is:

1. Bewustwording creëren:

Betrokkenen moeten begrijpen wat een omgevingsplan is, waarom de transitie plaatsvindt en hoe het oude beleid en de nieuwe regels zich tot elkaar verhouden.

2. Duidelijkheid verschaffen:

Participatie is dan bedoeld om uitleg te geven over de stappen in het proces van de transitie, inclusief de planning, de betrokken partijen en de wettelijke kaders die van toepassing zijn.

3. Transparantie en inzicht in de wijzigingen:

Het omgevingsplan presenteert de regels straks op een andere manier dan we gewend zijn. Betrokkenen moeten inzicht krijgen in deze nieuwe indeling en begrijpen dat de inhoudelijke regels zoveel als mogelijk dezelfde blijven.

Daarbij is het belangrijk dat waar wel wijzigingen plaatsvinden de regels goed worden uitgelegd, vooral als dat gevolgen kan hebben voor de dagelijkse praktijk van burgers of bedrijven (bijvoorbeeld in verband met vergunningaanvragen).

4. Zorgen voor een breed draagvlak:

Zelfs wanneer participatie voornamelijk gericht is op informeren, kan het helpen om een breed draagvlak voor het proces te creëren. Als mensen goed geïnformeerd zijn, is de kans groter dat ze de veranderingen accepteren, zelfs als ze het niet altijd eens zijn met elke wijziging.

Informereren gebeurt via verschillende communicatiemiddelen zoals de gemeentelijke website, social media, publicatie in huis-aan-huis blad, digitale FAQ's en wellicht informatieavonden. Duidelijke uitleg is essentieel, omdat de betrokkenen het gevoel moeten hebben dat ze begrijpen wat er gaat gebeuren, zelfs als het beleid en de regels op zich niet veranderen.

Kortom participatie in dit geval richt zich vooral op transparantie, communicatie en het betrekken van belanghebbenden bij de technische en organisatorische veranderingen die plaatsvinden bij de overgang naar het omgevingsplan.

4.3 Planning, fasering en mijlpalen

4.3.1 Transitie tot 2032

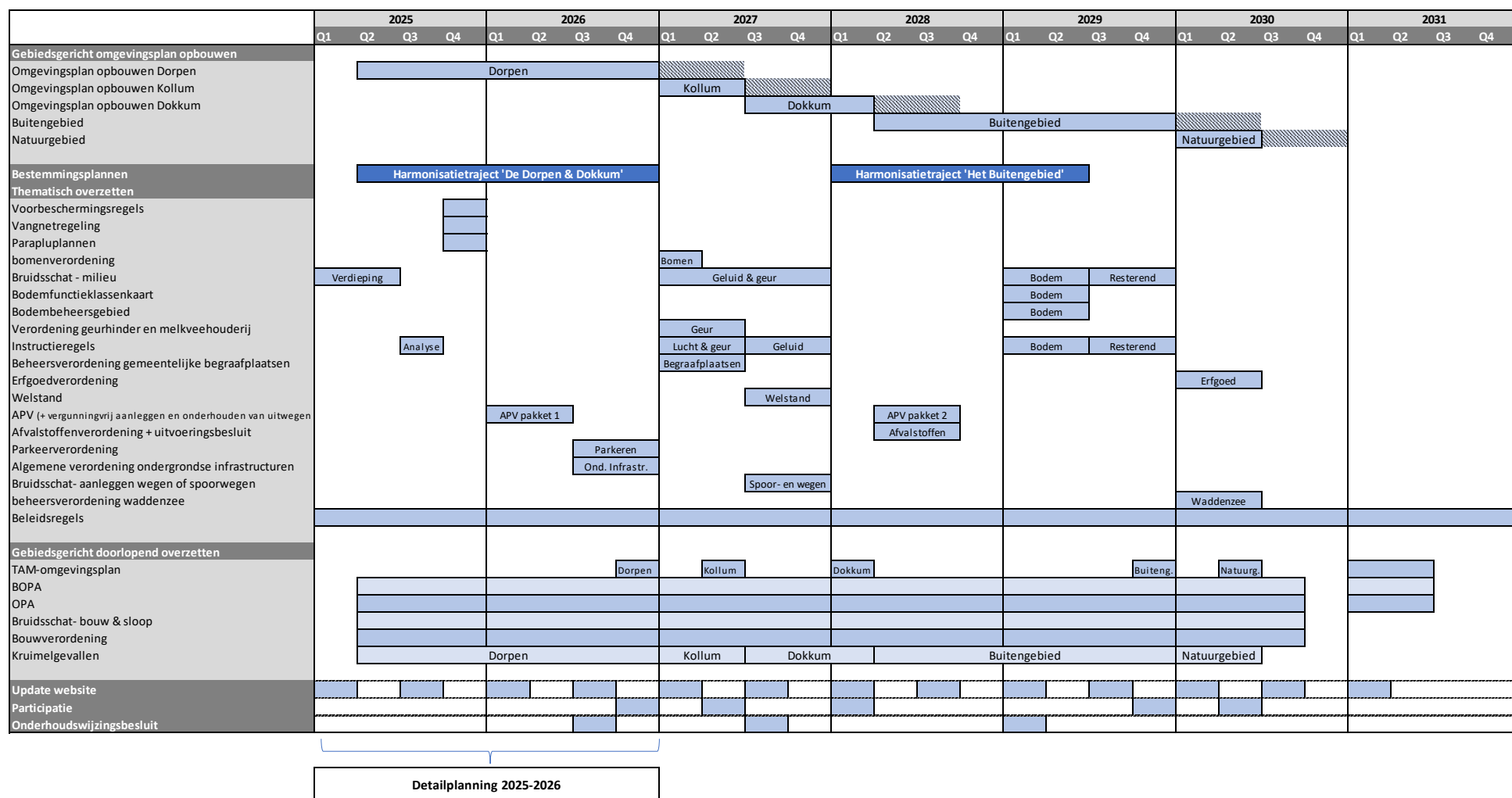
De implementatie van de Omgevingswet is complex en heeft veel impact. Dit geldt ook voor de transitie naar een definitief omgevingsplan. De gegeven implementatietijd tot 2032 lijkt lang, maar alles wijst erop dat we deze tijd zeker nodig gaan hebben. De huidige verwachtingen laten zien dat we zeker tot 2031 de tijd nodig hebben om alle regelbronnen in het definitieve omgevingsplan een plekje te geven. We houden daarmee één jaar speling voor onverwachte tegenvallers en vertraging.

Omdat we te maken hebben met een erg lang en complex projecttraject is er gekozen om eerst een gedetailleerde planning voor de periode 2025-2026 te maken. Door een gebrek aan specialistische kennis, onzekerheden m.b.t. bepaalde regelbronnen en vooral de complexiteit van het transitietraject is het onrealistisch om nu al een gedetailleerde uitwerking te geven aan alle onderdelen van de transitie. Door het uitwerken in blokken van 2 jaar bouwen we flexibiliteit in voor evaluatie en het verwerken van leerpunten voor de resterende transitieperiode. We verwachten dat de kennis en ervaring die wij op gaan doen in 2025-2026 het transitieproces voor de daaropvolgende jaren zal versnellen.

4.3.2 Planning gehele transitie

Er is gekozen om de transitie naar het definitieve omgevingsplan te starten met het overzetten van de meest statische regelbronnen. Op deze manier kunnen we met de meest eenvoudige regelbronnen ervaring opdoen en onze ontwikkelde methode testen. We starten het traject daarom met de voorbeschermingsregels, de vangnetregeling, parapluplannen, een deel van de APV, de parkeerverordening, de bouwverordening en de algemene verordening ondergrondse infrastructuur. Daarnaast starten we ook een harmonisatietraject voor de bestemmingsplannen van de dorpen in Noardeast-Fryslân en Dokkum. Als voorbereiding op het verwerken van milieuregels starten we een verdiepingstraject van de bruidsschatregels en een analyse van de instructieregels. We verwerken doorlopend BOPA's, OPA's, kruimelgevallen en bouw- & sloopregels uit de bruidsschat in de eerste twee jaar. Ten slotte wordt er gedurende het traject rekening gehouden met participatie, het informeren van externe partijen en onderhoud aan het omgevingsplan. De aanpak van deze onderdelen is verwerkt in resultaatdefinities welk in hoofdstuk 4.4 te raadplegen zijn.

In de periode 2027-2028 staan vervolgens de bomenverordening, bruidsschatregels m.b.t. geur en geluid, de verordening geurhinder en melkveehouderij, de begraafplaatsenverordening, welstand en de afvalstoffenverordening ingeplant. In 2029-2030 komen de resterende milieuregels, erfgoed en de beheersverordening Waddenzee aan de beurt. In 2028 start een nieuw harmonisatietraject van de resterende bestemmingsplannen. Schematisch is dit weergegeven in Figuur 3.

Figuur 3 planning gehele transitie

4.3.3 Detailplanning 2025-2026

Hieronder een algemene toelichting bij de detailplanning 2025-2026. De onderstaande mijlpalen/meetpunten worden ook gepresenteerd op de detailplanning in Figuur 4. Het is raadzaam om deze beschrijving parallel te lezen met de resultaatdefinities in hoofdstuk 4.4 van dit transitieplan.

Vorbereiding (Q1 2025)

De eerste drie maanden van 2025 worden gebruikt om het harmonisatietraject voor te bereiden en te starten met de verdieping in de milieuthema's. Daarnaast zullen voorbereidingen worden getroffen voor het kunnen plaatsen van updates en informatie op de gemeentewebsite.

Start uitvoering (Q2 - Q3 2025)

Aan het begin van april is de voorbereiding afgerond en wordt er gestart met het harmonisatietraject voor de dorpen en Dokkum. Op hetzelfde moment start de inventarisatie van de kruimelgevallen, bouwregels in de bruidsschat, de BOPA's en OPA's. Aan het eind van juli zijn de eerste bestemmingsplanregels geharmoniseerd en overgezet naar het omgevingsplan. Deze periode geeft ons een moment om te evalueren op het harmonisatietraject dusver en waar we in de rest van de transitieperiode rekening mee moeten houden. Daarnaast worden op hetzelfde moment de inventarisaties van de kruimelgevallen, bouwregels uit de bruidsschat, de BOPA's en de OPA's afgerond. Vanaf augustus worden de eerste regels uit deze bronnen overgezet naar het omgevingsplan. Deze ontwikkelingen worden gebruikt als input voor de update op de gemeentewebsite welke ook eind juli zal worden uitgevoerd.

2^e helft 2025 (Q3 - Q4 2025)

Aan het einde van het eerste transitiejaar zijn de eerste thematische regelbronnen overgezet. Hoewel dit de eenvoudigere regelbronnen betreffen, moet de praktijk uitwijzen of onze beoogde schrijf- en annotatiestrategie ook voor deze regels werkbaar is. Op dit punt zijn al verschillende kruimelgevallen, bouwregels en BOPA's en OPA's verwerkt in het omgevingsplan. Deze ontwikkelingen zijn allemaal voeding voor de update op de gemeentewebsite welke in januari 2026 zal worden uitgevoerd.

Start 2026 (Q1 - Q3 2026)

Het overgrote deel van 2026 zal bestaan uit een continuering van werkzaamheden uit het vorige jaar. Daarnaast worden een aantal regels uit de Algemene plaatselijke verordening en de bouwverordening in deze periode overgezet. Zodra dit is afgerond worden de parkeerverordening en de algemene verordening ondergrondse infrastructuur overgeheveld. Eind september zijn alle bestemmingsplanregels voor de dorpen omgezet naar het omgevingsplan en is een algehele juridische controle van de overgeplaatste regels in gang gezet.

Eind 2026 (Q4 2026)

In Q4 van 2026 wordt het overzetten van de parkeerverordening en de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur afgerond. De relevante TAM-omgevingsplannen zijn hier ook aan de beurt. In dit kwartaal wordt tevens participatie uitgevoerd voor de aankomende wijziging van het omgevingsplan waarmee de verwerkte regels uit 2025 en 2026 worden gepubliceerd. Ten slotte staat het laatste kwartaal in het teken van evaluatie, voortgang en het vervolg van de transitie. De ervaringen van 2025-2026 gaan uitwijzen of de planning van de algehele transitie reëel is of als deze aangepast moet worden. Deze evaluatie zal onderdeel zijn van de **rapportage voortgang en vervolg 2027-2028**. Tevens zal in deze rapportage gedetailleerde resultaatdefinities en financiële gevolgen voor de volgende twee jaar worden uitgewerkt. De rapportage voortgang en vervolg 2027-2028 zal in Q4 van 2026 worden aangeleverd.

4.4 Resultaatdefinities

Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanpak van het overzetten van de verschillende regelbronnen naar het definitief omgevingsplan, voor de periode 2025-2026. Omwille van overzicht en de leesbaarheid van dit transitieplan is gekozen om de resultaatdefinities op te nemen in bijlage IV. De resultaatdefinities geven concrete uitwerkingen voor de beschrijving, aanpak en resultaten voor de regelbronnen waarvoor in de periode van 2025-2026 acties worden uitgevoerd. Daarnaast is vermeld welke specialistische kennis nodig is voor het succesvol uitvoeren van de beoogde acties en van welke bronnen we daarbij gebruik maken.

4.5 Financiële en personele inzet

Gebaseerd op de gedetailleerde planning voor de periode 2025-2026, is een inschatting voor capaciteit gemaakt. Vervolgens zijn met de basistarieven binnen de gemeente de benodigde financiële middelen berekend voor deze periode. Dit resulteert in het kostenplaatje voor de transitie naar het definitief omgevingsplan voor 2025-2026. Daarnaast zijn overige kosten berekend voor eventuele MER-procedures en ondersteuning van adviesbureaus tijdens de transitie. Samen vormt dit het uiteindelijke kostenoverzicht voor het uitvoeren van de transitie voor de periode 2025-2026.

Financiën en personele inzet 2025-2026

Uitvoering

Figuur 5 geeft een overzicht van de taken welke in 2025-2026 uitgevoerd gaan worden met de bijbehorende benodigde ureninzet per week en een kostenindicatie voor het uitvoeren van de taken. Figuur 6 geeft een overzicht van de benodigde en beschikbare capaciteit in de periode 2025-2026. Wat opvalt is dat de benodigde capaciteit gedurende de zomer van 2025 significant toeneemt. Dit is een gevolg van het starten van de uitvoering van de harmonisatie. De beschikbare capaciteit gaat vanaf juli 2025 enigszins omhoog door het verder vrijspelen van de planmaker/toepasbare regelanalist. Dit valt mooi samen met het moment waarop we de eerste bestemmingsplanregels naar het omgevingsplan gaan vertalen.

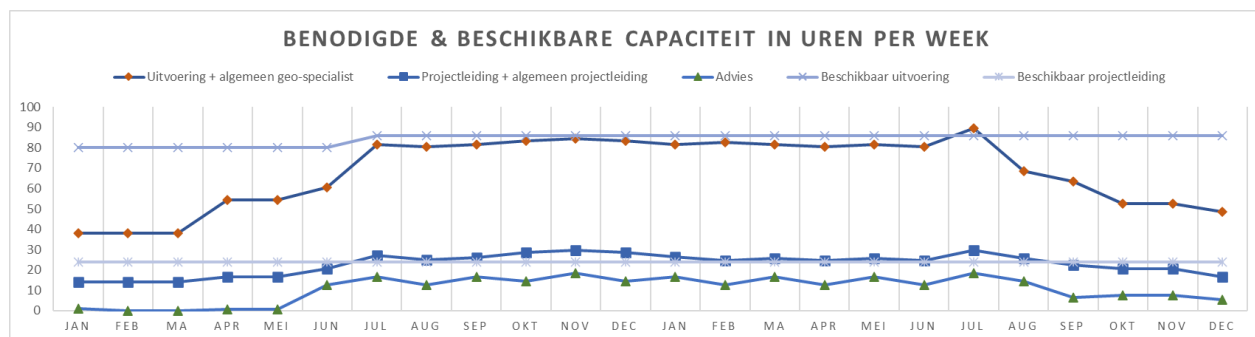
De kostenindicatie is tot stand gekomen door de benodigde uren per week te vermenigvuldigen met de basistarieven en het aantal weken dat deze taak staat ingepland. Op de uitvoering is vervolgens een inschattingsbuffer van 5% doorberekend.

Algemene taken binnen het project

Naast de berekende benodigde inzet van de projectleider in de uitvoering, zijn uren voor algemene taken binnen het project begroot voor o.a. het overleggen met het management en de wethouder, deelname aan kennisessies, het voorbereiden en presenteren van de maandelijkse stand-up, communicatie intern/extern, het sturen van het project en het schrijven van de rapportage voortgang en vervolg 2027-2028. Dit is begroot op 8 uren per week. Voor de geo-specialist zijn 12 uren per week begroot voor het verder ontwikkelen van de geobeheerstrategie en het uitvoeren van algemene taken benodigd voor het beheren van geometrie voor het omgevingsplan.

		Uitvoering	Projectleiding	Advies
	Kostenindicatie	Uur / week	Uur / week	Uur / week
Bestemminggericht overzetten				
<i>Harmonisatietraject 'De Dorpen & Dokkum'</i>				
STAP 1 Inventarisering regels + voorstel keuze	€ 136.320,00	20	2	0
STAP 2 Gedragen regelkeuze	€ 128.880,00	6	4	12
STAP 3 Omzetten naar omgevingsplan (alleen dorpen)	€ 194.496,00	24	7	0
Juridische controle	€ 7.020,00	1	1	4
Thematisch overzetten				
Voorbeschermingsregels	€ 2.412,00	1	1	0
Vangnetregeling	€ 4.824,00	2	2	0
Parapluplannen	€ 5.868,00	2	1	2
Bruidsschat milieu	€ 21.384,00	6	3	0
Instructieregels	€ 2.934,00	2	0,5	0
APV (algemene plaatselijke verordening)	€ 4.608,00	2	0	0
Parkeerverordening	€ 12.888,00	4	1	0,5
Algemene verordening ondergrondse infrastructuur	€ 12.888,00	4	1	0,5
Beleidsregels	€ 10.752,00	0,5	0	0,5
Gebiedsgericht doorlopend overzetten				
TAM-omgevingsplan	€ 15.192,00	11	2	0
BOPA	€ 86.184,00	8,5	2	0
OPA (voormalige wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheid)	€ 8.064,00	1	0	0
Bruidsschat - bouw & sloop	€ 16.506,00	1	0,5	0,5
Bouwverordening	€ 402,00	0,5	0,5	0
Kruimelgevallen gebruik dorpen	€ 57.204,00	6	1	0
Update communicatie inwoners d.m.v. website				
Participatie	€ 1.680,00	0	1	0
Onderhoudsbesluit	€ 7.968,00	4	4	2
	€ 4.716,00	2	1	1
Totaal uitvoering 2 jaar				
		€ 743.190,00		

Figuur 5 overzicht ureninzet en kostenindicatie per regelbron 2025-2026

Figuur 6 overzicht benodigde & beschikbare capaciteit in uren per week

Kosten rest transitie

Voor de resterende transitieperiode van 2027 tot 2032 is het nog niet mogelijk om een goede financieel kostenplaatje te maken. Dit heeft te maken met het feit dat het werken met de nieuwe techniek van het omgevingsplan en het overzetten van bestaande regels naar deze vorm nieuw en complex is. Daarnaast is het nog niet geheel duidelijk of de transitieopgave voor bijvoorbeeld de bruidsschatregels gelijk blijft of dat er mogelijk bruidsschatregels alsnog terug moeten worden getrokken naar het bevoegd gezag van het Rijk. Hoe snel wij ons in 2025-2026 gaan ontwikkelen in de nieuwe methodiek is moeilijk

in te schatten maar heeft wel veel invloed op de personeelsinzet van het vervolgtraject. Wellicht zullen processen zoals het harmoniseren van het buitengebied minder tijd kosten, door de leermomenten van 2025-2026, echter zal dit ook gecompenseerd worden met de grote opgaven welke de milieuregels uit de bruidsschat en instructieregels betreffen. Bij de financiële berekeningen is rekening gehouden met een prijsindexatie van 1% per jaar.

Naast de ureninzet van projectmedewerkers zijn er overige kosten begroot:

- Er is een bedrag van € 95.000,- begroot voor een eventuele MER-procedure welke kan worden vereist voor het in procedure brengen van de overgeplaatste regels.
- Er is een jaarlijks bedrag van € 20.000,- begroot voor extra ondersteuning door adviesbureaus. Dit resulteert in het bedrag van € 40.000,-.
- Er is een risicobudget begroot van € 15.000,- per jaar. Dit bedrag is gereserveerd voor het voorkomen van eventuele onverwachte gebeurtenissen en/of vertraging. Dit gebaseerd op de risico als aangegeven in hoofdstuk 4.6.

Ongeveer **88%** van de benodigde kosten komen voort uit de ureninzet van het projectteam. Zo'n **12%** is voor eventuele externe ondersteuning en het uit laten voeren van MER-procedures.

Uiteindelijke projectbegroting

Voor de implementatie van de Omgevingswet in 2024 is eerder door de raad een krediet verleend. Het onderdeel welke bedoeld was voor de voorbereiding van de transitiefase definitief omgevingsplan bedraagt €580.920,-. Hiervan is nog € 341.711,18 beschikbaar welke wordt overgeheveld naar de uitvoeringsfase. Vanuit het Gemeentefonds wordt voor 2025 een bedrag van € 80 miljoen door het Rijk beschikbaar gesteld voor gemeenten voor de implementatie van de Omgevingswet. De verwachting is dat hiervan ongeveer € 391.000,- ten goede komt voor gemeente Noardeast-Fryslân. Daarnaast zijn in de begroting financiële middelen vrijgemaakt voor de structurele benodigde capaciteit voor de implementatie van de Omgevingswet. Deze middelen zijn in onderstaande overzicht verrekend met het benodigde bedrag voor de uitvoering in dit transitieplan voor de periode 2025-2026.

Bovenstaande gegevens resulteert in de volgende afgeronde projectbegroting:

Kosten algemene taken binnen project	€ 191.000
Kosten uitvoering 2025-2026	€ 743.000
Inschattingsbuffer 5% uitvoering	€ 37.000
Totaal kosten werkzaamheden 2025-2026	€ 971.000
Overige kosten	€ 170.000
Middelen van voorbereiding transitie	€ 341.711
Middelen kadernota functies Omgevingswet	€ 218.686
Middelen Gemeentefonds 2025	€ 391.000
Schatting kosten transitie omgevingsplan	€ 1.141.000
Benodigd aanvullend budget	€ 190.000 (afgerond)

4.6 Afhankelijkheden en risico's

De transitie naar een definitief omgevingsplan kent diverse afhankelijkheden en risico's die bepalend zijn voor het succes ervan. In deze paragraaf benoemen we de afhankelijkheden en risico's die van invloed kunnen zijn op het verloop van de transitie. Dit helpt ons om de afhankelijkheden en risico's zo goed mogelijk te beheersen.

De opdrachtgever, clusterhoofd van de eenheid Romtlik Belied en Plannen, is uiteindelijk eindverantwoordelijk voor de transitie.

1. Ambtelijke capaciteit en beschikbare middelen

Voor de ontwikkeling van het definitief omgevingsplan zijn voldoende beschikbare middelen en ambtelijke capaciteit nodig. Beperkte personeelscapaciteit of een tekort aan beschikbare middelen kan leiden tot vertragingen en kan een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het definitieve omgevingsplan.

Bepalend is of de financiële middelen die met dit plan van aanpak worden aangevraagd toegekend worden. Vanuit het voortraject in 2024 zijn nog middelen beschikbaar om een deel van de uitvoering in 2025 van te bekostigen. In de begroting in dit plan van aanpak is daar rekening mee gehouden.

Maatregel: Bij het plotseling uitvallen van betrokken personeel kijken we eerst binnen het projectteam of deze leemte gevuld kan worden. Teamleden hebben hun eigen specialisatie maar bezitten over het algemeen specialisme-overstijgende kennis. Bij uitvallen van de geo-specialist zal contact op worden genomen met de coördinator Bron en Informatiebeheer om mogelijke oplossingen te bespreken. Bij het uitvallen van een andere medewerker kan zo nodig externe hulp worden ingeschakeld. Er is rekening gehouden met een financiële buffer van 5% in de begroting. Samen met de uren welke door de afwezige personeelslid niet worden geschreven kan eventuele tijdelijke externe hulp worden ingeroepen.

2. Wisseling bestuur

Veranderingen in het bestuur kunnen leiden tot wijzigingen in prioriteiten, beleid en beslissingen, wat de voortgang van het project kan beïnvloeden. Inhoudelijke beleidswijzigingen kunnen leiden tot een herziening van de uitgangspunten en kan invloed hebben op de wijze waarop keuzes worden gemaakt in relatie tot de transitie naar het definitief omgevingsplan.

Maatregel: We vragen krediet aan voor de gehele transitieperiode waardoor de financiële middelen vooraf worden gereserveerd. Hierdoor wordt dit risico deels gemitigeerd. Bij onverwachte veranderingen in de organisatie gaat de projectleider in gesprek met coördinatoren, clusterhoofden en eventueel de directie om het belang van het project duidelijk te maken.

3. Digitalisering

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een centraal onderdeel van de transitie. Technische problemen of vertragingen kunnen impact hebben op de planning en bruikbaarheid van het definitieve omgevingsplan. Dit geldt ook voor de software van GISKit die we gaan gebruiken voor het opstellen van het definitieve omgevingsplan.

Maatregel: Op de werking van het DSO hebben we geen invloed. Wel nemen we deel aan de consultatie van VNG en Aan de slag met de Omgevingswet, waarbij we een eerste publicatie van het omgevingsplan doen in het DSO. VNG en Aan de slag met de Omgevingswet gebruiken de bevindingen uit de consultatie voor het verbeteren van de algemene ondersteuning van gemeenten bij het publiceren van omgevingsdocumenten. Voor wat betreft de software GISKit hebben we een contract van 1 jaar, waarna we na een evaluatie kunnen kiezen voor het verlengen van het contract of kunnen kiezen voor een andere leverancier.

4. Complexiteit in relatie tot de planning

Gezien de omvang en complexiteit van de transitie is het onzeker of de huidige planning realistisch is. Met name omdat de transitieperiode tot 2032 duurt is het moeilijk nu al een gedetailleerde planning te maken na 2026. Deze algehele omvang en complexiteit vraagt om een flexibele benadering, waarbij de planning regelmatig moet worden geëvalueerd.

Maatregel: Een gedetailleerde planning is uitgewerkt voor de eerste twee jaar van de transitieperiode. Aan het eind van 2026 wordt een rapportage met evaluatie op de voortgang en een vervolgplanning

voor de periode 2027-2028 opgeleverd. Dit is een belangrijk moment om bij te sturen mocht dat nodig zijn.

5. Inhoudelijke kennis

Het opstellen en implementeren van het definitieve omgevingsplan vraagt om specialistische kennis. Niet alle kennis is momenteel intern geborgd in de organisatie. Dit is bijvoorbeeld het geval voor kennis en ervaring op het gebied van milieu. Met name bij het overzetten van de bruidsschat en instructieregels is dit nodig. Dit veroorzaakt een bepaalde mate van afhankelijkheid van externe partijen, zoals in dit geval de FUMO. Maar ook kennis in de digitalisering van het definitieve omgevingsplan is nodig. Een gebrek aan interne kennis op dit gebied maakt ondersteuning van externe specialisten noodzakelijk.

Maatregel: door het gebrek aan benodigde kennis is besloten om de nieuwe milieuregels in de bruidsschat en de instructieregels die daarop aanhaken in later stadium in het omgevingsplan te verwerken. Op deze manier kunnen we optimaal gebruik maken van landelijke ontwikkeling op het gebied van deze regelbronnen. Bij plotselinge noodzaak aan kennis nemen we contact op met de FUMO en maken we gebruik van het deelplatform PLEIO om andere gemeenten te bevragen over hun aanpak. Daarnaast kunnen we tevens specifieke vragen stellen aan adviesbureaus. Hiervoor is een budget in de begroting verwerkt. Ook hebben we een verdiepingstraject voor de milieuregels van de bruidsschat ingeplant in Q1 en Q2 van 2025 om meer kennis op te doen van deze specialistische regels.

Mocht er onvoldoende kennis zijn op het gebied van digitalisering kunnen specialisten op dit gebied worden ingehuurd. Hiervoor is budget in de begroting verwerkt.

6. Juridische onzekerheid

Aangezien we te maken hebben met nieuwe wetgeving bestaat de kans dat er nog aanpassingen in worden doorgevoerd. Dit kan gevolgen hebben voor de transitie en zorgt voor juridische onzekerheid.

Daarnaast heerst er nog veel onduidelijkheid over de definitieve toekomst van de bruidsschatregels bij de gemeente. Zoals eerder in dit rapport is toegelicht moet worden gekeken wat het advies van de MER-commissie gaat betekenen voor het borgen van milieuregels bij de gemeenten. Dit advies kan grote gevolgen hebben voor de plek van de bruidsschat in de gemeentelijke omgevingsplannen.

Maatregel: We hebben geen invloed op eventuele aanpassingen in de wetgeving. Voor wat betreft de transitie van de bruidsschatregels plannen we deze iets later in waardoor we ruimte krijgen om af te wachten. We richten al wel een verdiepingstraject voor de milieuregels in, zodat we weten waar we het over hebben. We houden de ontwikkelingen in de gaten.

7. Nieuwe ontwikkelingen en samenloop van plannen

Het definitieve omgevingsplan dient rekening te houden met nieuwe initiatieven en gelijktijdig lopende ontwikkelingen. Een goede afstemming is essentieel om ervoor te zorgen dat de plannen op elkaar aansluiten en op de juiste wijze worden opgenomen in het definitieve omgevingsplan.

Maatregel: Allereerst blijven we in principe werken met TAM-omgevingsplannen zolang dit door het Rijk wordt toegelaten. Dit lost vooralsnog de samenloopproblematiek van ontwikkelingen op. Na het aflopen van de gebruiksmogelijkheden van de TAM-omgevingsplannen gaan we nieuwe ontwikkelingen vooralsnog in aparte hoofdstukken in het omgevingsplan verwerken. Hierdoor houden we het overzicht zolang we nog te weinig ervaring hebben met de technische en procesmatige werking met het omgevingsplan. In GISKit werken we in verschillende werksets. Pas als het gepubliceerd wordt zetten we het in de productie.

8. Invulling van nieuwe functie geo-specialist

De geo-specialist krijgt een erg specialistische rol binnen het projectteam. De werkzaamheden van deze functie is begin 2025 sterk afhankelijk van de voortgang van het harmonisatietraject en het

overzetten van regels naar het omgevingsplan. Mochten deze processen vertraging oplopen kan het zijn dat de geo-specialist te weinig input krijgt om zijn taak goed uit te kunnen voeren.

Maatregel: Allereerst krijgt de geo-specialist de taak om een volledig en efficiënte geobeheerstrategie te ontwikkelen. Vanuit dit plan van aanpak ligt er een eerste ontwerp waarop voortgeborduurd kan worden. Dit zal in het eerste deel van 2025 veel tijd vragen wat mogelijk de balans brengt met een nog opbouwende vraag naar geometrie vanuit de projectgroep. Mocht de geo-specialist onverhoopt toch nog niet volledig zijn functie kunnen vervullen in het projectteam, dan is het mogelijk om tijdelijk werkzaamheden vanuit de eenheid bron- en informatiebeheer op te pakken. Hierover is contact geweest met de coördinator bron- en informatiebeheer.

Bijlage I Hoofdstukstructuur

We nemen in het omgevingsplan de volgende hoofdstukken op:

- Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen
- Hoofdstuk 2: Doelen en omgevingswaarden
- Hoofdstuk 3: Omgevingsprogramma's
- Hoofdstuk 4: Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving
- Hoofdstuk 5: Aspecten in de fysieke leefomgeving
- Hoofdstuk 6: Activiteiten
- Hoofdstuk 7: Beheer en onderhoud
- Hoofdstuk 8: Financiële bepalingen
- Hoofdstuk 9: Procedureregels
- Hoofdstuk 10: Handhaving
- Hoofdstuk 11: Monitoring en informatie
- Hoofdstuk 12: Overgangsrecht
- Hoofdstuk 13: Gereserveerd [voor toekomstige ontwikkelingen]
- Hoofdstuk 14: Slotbepalingen

Lagen

In de hoofdstukken is het mogelijk om de volgende lagen op te nemen in een omgevingsplan:

laag	inhoud
1	hoofdstuk
2	<i>titel</i>
3	afdeling
4	• Paragraaf
5	(subparagraaf)
6	(subsubparagraaf)
7	▪ <i>Artikel</i>
8	- lid.

Let op: meer dan deze 8 lagen zijn vanwege het DSO niet mogelijk! Het is belangrijk om hier rekening mee te houden bij het opbouwen van het omgevingsplan.

In de schrijf- en annotatiestrategie worden de lagen nader toegelicht.

Toelichting hoofdstukken

Hoofdstuk 1 - Algemene bepalingen

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Begrippen	Definieert de begrippen uit omgevingsplan	ja	ja

Begrippen zijn noodzakelijk om te definiëren wat een onderwerp precies inhoudt. Omdat we beleidsneutraal over willen, kiezen we er ook voor om met de begrippen inhoudelijk aan te sluiten bij onze bestemmingsplannen. We moeten wel een check doen met de AMvB's om te beoordelen of de begrippen 'Omgevingswetproof' zijn. We gaan enigszins terughoudend om met het toevoegen van 'extra' begrippen, maar vinden het belangrijker om via begrippen zoveel mogelijk duidelijkheid te kunnen geven. We nemen alle begrippen op in hoofdstuk 1 (en verwijzen dus niet naar de begrippen in de AMvB's of in bijlagen).

Hoofdstuk 2 - Doelen en omgevingswaarden

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in? Reden?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Doelen	Om te beschrijven welke doelen we willen bereiken met dit omgevingsplan	nee	Ja, om duidelijk te maken welke doelen we willen bereiken
2	Omgevingswaarden	Je kan hiermee de kwaliteit vastleggen die we voor (onderdelen van) de fysieke leefomgeving willen bereiken.	ja en nee	alleen de verplichte

Doelen

Het omgevingsplan wordt vastgesteld met het oog op de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet. Het is niet nodig om deze doelen één-op-één over te nemen in het omgevingsplan. Wel zal de gemeente duidelijk moeten maken waarop het omgevingsplan is gericht. De formulering van de doelen van het omgevingsplan is relevant voor de gehele structuur van het omgevingsplan, omdat het een samengevatte weergave is van de redenen (de te dienen algemene belangen) waarom de in het omgevingsplan vervatte regels worden gesteld.

In artikel 2.1, derde lid, van de Omgevingswet is een facultatieve, niet-limitatieve en niet-definitieve uitwerking gegeven van de doelen waarop het omgevingsplan (net als andere instrumenten op basis van de Omgevingswet) is gericht. Deze uitwerking kan door gemeenten worden aangepast voor eigen gebruik in het omgevingsplan. Dat is overigens niet verplicht; als het omgevingsplan geen uitwerking geeft, gelden de maatschappelijke doelen van de wet. In deze structuur is ervoor gekozen een uitwerking van de doelen van het omgevingsplan op te nemen in hoofdstuk 2 van het omgevingsplan.

Naast het bieden van een overzicht van alle doelen in het omgevingsplan is artikel 2.1 ook van belang wanneer er gebruik wordt gemaakt van een (binnenplanse) inherente afwijkingsbevoegdheid. Bij het gebruiken van die bevoegdheid kan dan een activiteit die in strijd is met de regels in hoofdstuk 5 van het omgevingsplan toch worden toegelaten als dat toelaten kan worden gemotiveerd vanuit de volle breedte van de doelen van het omgevingsplan, zoals ze in artikel 2.1 zijn opgesomd.

Bij het stellen van doelen in het omgevingsplan moet een te beperkte reikwijdte worden vermeden. Aan de andere kant leidt een doel met een te ruime reikwijdte tot een bredere motiveringsplicht. Het is dus zaak om bewust om te gaan met de doelen met het oog waarop het omgevingsplan wordt vastgesteld. Het gaat erom dat de lijst klopt voor de gemeente: de regels van het omgevingsplan dienen een bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelen. Deze structuur helpt daarbij door de doelen expliciet te maken, zodat transparant is wat de doelen zijn en deze in onderlinge verhouding kunnen worden gezien.

De gemeentelijke doelen van het omgevingsplan zijn in het algemeen bepalend voor de toepassing van concrete bevoegdheden (de “specialiteit” van de bevoegdheid) op basis van het plan, en voor het beschermingsbereik (de “relativiteit”) van concrete rechtsnormen zoals omgevingswaarden, verbodsbepalingen, algemene regels of beoordelingsregels. De gemeentelijke doelen zijn dus de redenen van algemeen belang voor de regels die in het omgevingsplan worden gesteld. Omdat het omgevingsplan alle regels voor de fysieke leefomgeving integreert, zullen niet bij elke individuele regel, alle belangen een rol spelen. Daarom worden de doelen, uit hoofdstuk 2, in hoofdstuk 4 gekoppeld aan de thema's of gebiedstypen waar ze relevant zijn. Verder worden de doelen bij de regels over activiteiten in hoofdstuk 5 & 6 steeds uitgewerkt in de vorm van oogmerken, die per activiteit de achterliggende reden laten zien met het oog waarop de regels voor de betreffende activiteit zijn gesteld. Deze oogmerken kunnen overeenkomen met een of meer van de gemeentelijke doelen, of een nuancering daarvan zijn.

Omgevingswaarden

Dit zijn beleidsdoelen die de gemeente dermate belangrijk vindt, dat ze die juridisch bindend vastlegt. Het vaststellen van deze omgevingswaarden heeft twee rechtsgevolgen. Ten eerste moet er monitoring plaatsvinden, zodat de gemeente kan vaststellen of de omgevingswaarden wel of niet worden gehaald. De wijze waarop de monitoring moet plaatsvinden en de frequentie van de monitoring zijn geregeld in afdeling 10.1. Als een omgevingswaarde niet wordt gehaald, of dreigt niet te worden gehaald, dan moet het college een programma vaststellen. In het programma worden maatregelen opgenomen waarmee de omgevingswaarden alsnog behaald worden.

Er zijn verplichte en vrijwillige omgevingswaarden. De verplichte zijn vastgelegd door het rijk (zie paragraaf 3.13 over omgevingswaarden). We maken vooralsnog geen gebruik van de mogelijkheid om vrijwillige omgevingswaarden vast te leggen. We denken dat we onze doelen kunnen bereiken via de omgevingsvisie, de omgevingsprogramma's met bijbehorende maatregelen en via de regels van het omgevingsplan.

Hoofdstuk 3 - Omgevingsprogramma's

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in? Reden?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Omgevingsprogramma's	Beleid (incl maatregelen) als uitwerking van de omgevingsvisie	nee	Op dit moment wordt uitgezocht op welke wijze we met programma's gaan werken

Een omgevingsprogramma geeft aan hoe gemeenten de omgevingsvisie of onderdelen daarvan wil realiseren. Het bevat concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving.

Hoewel de onder de Omgevingswet gebruikelijke term ‘programma’s’ is, gebruiken we binnen de gemeente consequent de term omgevingsprogramma's. Dit om verwarring met andere programma's (waaronder de raadsprogramma's) te voorkomen.

Dit artikel regelt de aanwijzing van een programma voor de aanpak van een of meer omgevingswaarden, of doelstellingen die een programmatische verdeling van de daaronder beschikbare ruimte in een bepaald gebied voor bepaalde activiteiten bevatten. Het gaat hier om regels als bedoeld in artikel 3.15, tweede en vijfde lid, van de Omgevingswet en van artikel 3.16, tweede lid, van de

Omgevingswet met mogelijke gevolgen voor activiteiten of taken die zijn geregeld in hoofdstuk 5 of 6 van dit omgevingsplan. Een programma met programmatische aanpak wordt aangewezen in het omgevingsplan.

De programmatische aanpak houdt verband met omgevingswaarden uit hoofdstuk 2 van het omgevingsplan, of een andere doelstelling voor de fysieke leefomgeving waarvoor beoordelingsregels zijn opgenomen en met de monitoringsverplichting (hoofdstuk 20 Omgevingswet, en zie hoofdstuk 11 van het omgevingsplan). Hier gaat het om het aanwijzen van het programma, van de waarde, en van het eventueel bepalen welk bestuursorgaan het vaststelt (artikel 3.15, tweede en vijfde lid, van de Omgevingswet).

Vooralsnog werken we niet met omgevingswaarden en zijn er nog geen programma's met programmatische aanpak bekend. Ten tijde van het schrijven van dit transitieplan werken we nog aan het beleidshuis en de omgevingsprogramma's. Dit onderdeel zal daarom later nader worden uitgewerkt.

Hoofdstuk 4 - Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Beperkingen- en aandachtsgebied	Hierin leggen we de geografische locatie van beperkingen- en aandachtsgebieden vast. Zo hoeven we in het hoofdstuk over regels over activiteiten alleen te refereren naar de aanwijzing van de gebieden in hoofdstuk 4. Op deze manier houden we ons hoofdstuk met regels over activiteiten 'schoon'.	nee	Ja. We houden zo H6 over activiteiten 'schoon'.
2	Omgevingsnormen	We leggen hier omgevingsnormen vast. Bij bepaalde regels, zoals omgevingsnormen, dient een wijze van meten te worden opgenomen. Dit betreft benodigde informatie om de exacte werking van de regel toe te lichten. We nemen dat op in dit hoofdstuk zodat we H6 met regels over activiteiten 'schoon' kunnen houden.	Ja	Ja. We houden zo H6 over activiteiten 'schoon'.

De kern van ons omgevingsplan bevindt zich in de hoofdstukken 5 en 6. Daar staan de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Administratieve borging van deze regels willen we in die hoofdstukken zo veel mogelijk mijden omdat dit de leesbaarheid van het omgevingsplan negatief kan beïnvloeden. We kiezen daarom om in een apart hoofdstuk de administratieve vastlegging van de borging van de regels te plaatsen. Dit doen we in hoofdstuk 4 - aanwijzingen in de fysieke leefomgeving. In dit hoofdstuk beschrijven we waar bepaalde beperkingen- en aandachtsgebieden gelden. Daarnaast leggen we hier ook omgevingsnormen vast. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld de wijze van meten, hierin vinden regels zoals omgevingsnormen hun contextuele onderbouwing.

Hoofdstuk 5 - Aspecten in de fysieke leefomgeving

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Aspecten per thema	In H5 worden de regels over aspecten in de fysieke leefomgeving geborgd. Dit regelen we per thema. Geoogde thema's zijn milieuaspecten en bouwaspecten. Binnen deze thema's wordt een logische verdere verdeling gebruikt.	nee	Ja. We houden zo H6 over activiteiten 'schoon'.

Algemene regels over de fysieke leefomgeving welke niet specifiek locatie gebonden moeten worden geregeld gaan we borgen in hoofdstuk 5. Het gaat dan naar verwachting vooral om milieuaspecten zoals geluid, geur en licht, maar ook bouwregels gelden soms in haar algemeenheid. Momenteel is de verwachting dat deze regels voornamelijk afkomstig zullen zijn uit de bruidsschat.

Hoofdstuk 6 - Activiteiten

	Waar gaat het over?	Wat houdt het in?	Verplicht?	Willen we het opnemen? + argumenten
1	Activiteitgroep	In hoofdstuk 6 maken we eerst een verdeling van activiteitgroepen. Deze zijn gebaseerd op de waardelijst van het IMOW. Bij het toevoegen van een regel over een activiteit wordt deze in de meest passende activiteitgroep geplaatst. De reden voor deze verdeling is zodat niet alle regels over activiteiten in één grote, onoverzichtelijke lijst komen te staan. Het argument voor deze verdeling is dus overzicht en leesbaarheid.	nee	Ja. Hierdoor houden we overzicht en blijft het omgevingsplan leesbaar voor gebruikers.
2	Activiteit	Binnen de activiteitgroepen leggen we regels over activiteiten vast. Het koppelen van activiteiten staat centraal in de opbouw van het omgevingsplan. Hierop worden toepasbare regels gekoppeld welke samen zorgen voor de werking van de filter- en aanvraagfuncties in het DSO.	Ja	Ja. Activiteiten staan centraal in het omgevingsplan.

Hoofdstuk 6 zal de regels over activiteiten gaan bevatten. Op basis van de waardelijst activiteitgroepen van de IMOW wordt de structuur in dit hoofdstuk opgebouwd. Op deze manier houden we gelijksoortige regels over activiteiten bij elkaar en blijft het omgevingsplan overzichtelijk voor zowel de opsteller als de gebruiker.

Hoofdstuk 7 - Beheer en onderhoud

In dit hoofdstuk gaat het over onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen. Activiteiten die over het beheren gaan, horen thuis in hoofdstuk 6.

Hoofdstuk 8 - Financiële bepalingen

Soms kunnen of moeten financiële bepalingen in het omgevingsplan worden opgenomen. Wanneer dit het geval is en hoe dit eruit zou zien is nog niet duidelijk.

Door de VNG wordt nog een aparte staalkaart opgesteld waar een module financiën, waaronder regels over kostenverhaal, staat opgenomen.

Omdat we wel weten dat bepaalde financiële informatie een plek moet krijgen in het omgevingsplan reserveren we dit hoofdstuk alvast.

Hoofdstuk 9 - Procedureregels

De procedures voor vergunningen zijn uitputtend geregeld in het Omgevingsbesluit. In de staalkaarten van de VNG zijn tot nu toe geen aanvullende procedureregels opgenomen. Om in te kunnen spelen op mogelijke toekomstige verwerking van procedureregels willen we dit hoofdstuk alvast reserveren.

Hoofdstuk 10 - Handhaving

De geïntegreerde staalkaarten van de VNG reserveert een hoofdstuk waarin zaken over strafbepalingen en kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving geborgd kunnen worden. In welke vorm dit precies uitwerking gaat krijgen is nog niet duidelijk. Uit voorzorg kiezen wij om dit hoofdstuk ook in ons omgevingsplan te reserveren.

Hoofdstuk 11 Monitoring en informatie

Voor omgevingswaarden welke worden opgenomen in het omgevingsplan moet worden aangegeven op welke wijze deze worden gemonitord. Dat moet gebeuren door het regelen van parameters, methoden en verslaglegging, steeds in verband met de omgevingswaarden. Zelf hebben we de keuze gemaakt om vooralsnog geen omgevingswaarden te benoemen. Toch moeten we rekening houden met verplichte omgevingswaarden uit instructieregels. Hiervoor zullen we bovenstaande wel moeten gaan monitoren en is dit hoofdstuk dus nodig. De parameters, methoden en verslaglegging worden in dit hoofdstuk per omgevingswaarde beschreven.

Hoofdstuk 12 - Overgangsrecht

Het is onder de Omgevingswet niet meer vanzelfsprekend dat bestaande situaties bij wijziging van het omgevingsplan onder een regime van standaard eerbiedigend overgangsrecht worden gebracht. Deze regels zijn nog niet uitgewerkt in de staalkaarten. Moet door VNG nog worden uitgewerkt. Zodra hier meer duidelijk over is gaan we dit hoofdstuk, bij voorkeur, op de manier van de VNG vormgeven. We reserveren daarom alvast dit hoofdstuk om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten in de werking van het omgevingsplan.

Hoofdstuk 13 - gereserveerd

Dit hoofdstuk is gereserveerd om nieuwe ontwikkelingen te kunnen blijven faciliteren tijdens het maken van het definitief omgevingsplan. Op dit moment gebeurt dat nog via TAM-IMRO plannen. De verwachting is dat deze optie niet tot 2032 mogelijk blijft. Om dan nieuwe ontwikkelingen waar een omgevingsplanwijziging voor nodig is te kunnen blijven faciliteren, is dit hoofdstuk gereserveerd.

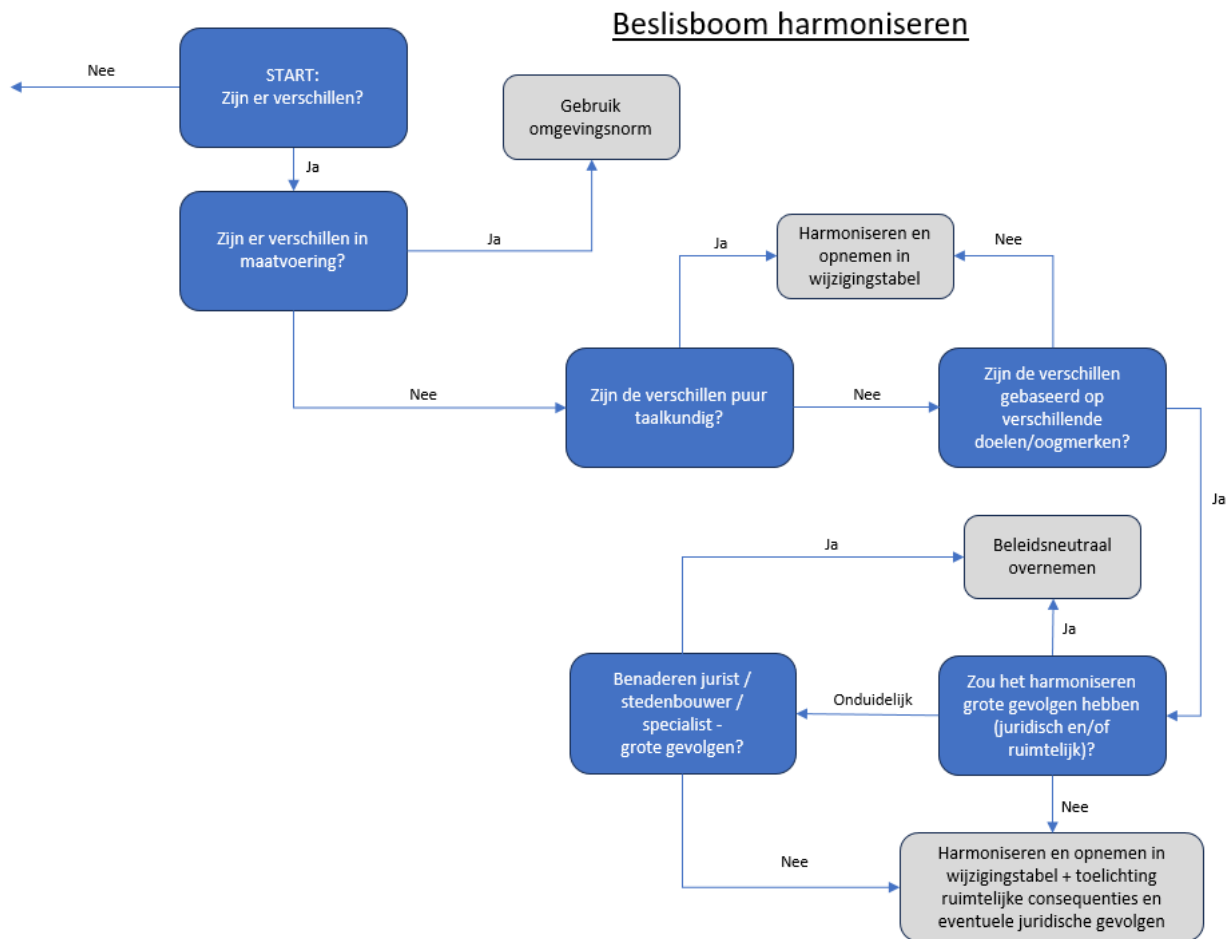
Hoofdstuk 14 - Slotbepaling

Uiteraard is het van belang om het omgevingsplan af te sluiten met een slotbepaling. Deze zullen we in dit hoofdstuk opnemen.

Bijlage II Bestemmingpakketten

pakketnr	aantal	bestemming	pakketnr	aantal	bestemming
1	1	Agrarisch	7	1	Sport
1	2	Agrarisch - Bedrijf	7	2	Sport - Manege
1	3	Agrarisch - Bijzonder kwekerijbedrijf	7	3	Sport - Pitch en Puttbaan
1	4	Agrarisch - Cultuurgrond	7	4	Sport - Sportvelden
1	5	Agrarisch - Glastuinbouw	8	1	Verkeer
1	6	Agrarisch - Kleinbedrijf	8	2	Verkeer - Fiets-en voetpaden
1	7	Agrarisch - Paardenhouderij	8	3	Verkeer - Openbaar erf
1	8	Agrarisch - Paardenhouderijbedrijf	8	4	Verkeer - Openbaar vervoerstation
1	9	Agrarisch - Recreatie	8	5	Verkeer - Parkeren
1	10	Agrarisch met waarden	8	6	Verkeer - Railverkeer
1	11	Agrarisch met waarden - Besloten gebied	8	7	Verkeer - Veerdam
1	12	Agrarisch met waarden - Open gebied	8	8	Verkeer - Verblijfsgebied
2	1	Bedrijf	8	9	Verkeer - Wegverkeer
2	2	Bedrijf - 1	9	1	Water
2	3	Bedrijf - 2	9	2	Water - Lauwersmeer
2	4	Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf	9	3	Water - Waterkering
2	5	Bedrijf - Loonbedrijf	9	4	Water - Waterstaat
2	6	Bedrijf - Kwekerijbedrijf	9	5	Aandachtszone vaarweg
2	7	Bedrijf - Boomkwekerij	9	6	Waterstaat - Waterkering
2	8	Bedrijf - Delfstof-/energiewinning	9	7	waterstaat - waterlopen
2	9	Bedrijf - Gasbehandelingsinstallatie	10	1	Tuin
2	10	Bedrijf - Gaswinningsinstallatie	10	2	Wonen
2	11	Bedrijf - Nutsbedrijf	10	3	Wonen - 1
2	12	Bedrijf - Nutsvoorziening	10	4	Wonen - 2
2	13	Bedrijf - Nutsvoorzieningen	10	6	Wonen - 3
2	14	Bedrijf - Rioolwaterzuiveringsinstallatie	10	7	Wonen - 4
2	15	Bedrijventerrein	10	8	Wonen - Dijkwoningen
2	16	Bedrijventerrein - 1	10	9	Wonen - Landgoed
2	17	Bedrijventerrein - 2	10	10	Wonen - Natuur- en landschapsinclusief
2	18	Bedrijventerrein - Woon-/werklocatie	10	11	Wonen - Voormalig boerderijpand
2	19	Bedrijf - Molen	10	12	Wonen - Voormalig boerderijpanden
3	1	Bos	10	13	Wonen - Wooncentrum
3	2	Groen	10	14	Wonen - Woongebouw
3	3	Groen - Afschermende beplanting	11	1	Archeologisch waardevol gebied -1
3	4	Groen - Volkstuin	11	2	Archeologisch waardevol gebied -2
3	5	Groen - Waardevolle erfbeplanting	11	3	Beschermd Dorpsgezicht Burdaard
3	6	Natuur	11	4	Beschermd Dorpsgezicht Ferwert
3	7	Natuur - 1	11	5	Beschermd Dorpsgezicht Hallum
3	8	Natuur - 2	11	6	Molenbiotoop
3	9	Natuur - Lauwersmeer	11	7	Waarde - Archeologie
4	1	Centrum	11	8	Waarde - Archeologisch en/of cultuurhistorisch waarde
4	2	Detailhandel	11	9	Waarde - Archeologisch monument
4	3	Detailhandel - PDV	11	10	Waarde - Archeologisch waardevol gebied
4	4	Detailhandel - Singulier	11	11	Waarde - Archeologisch waardevol terrein
4	5	Detailhandel - Supermarkt	11	12	Waarde - Beschermd dorpsgezicht
4	6	Dienstverlening	11	13	Waarde - Beschermd stadsgezicht
4	7	Gemengd	11	14	Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle dorpskern
5	1	Cultuur en ontspanning	11	15	Waarde - Karakteristiek
5	2	Cultuur en ontspanning - Museum	11	16	Waarde - Rijksmonument
5	3	Horeca	11	17	Waarde Archeologie 1
5	4	Kantoor	12	1	Waarde - Cultuurhistorie
5	5	Maatschappelijk	12	2	Waarde - Cultuurhistorisch waardevol dikelement
5	6	Maatschappelijk - Begraafplaats	12	3	Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle dijk
5	7	Maatschappelijk - Bijzondere woonvorm	12	4	Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle lijn
		Maatschappelijk - Militaire zend- en			
5	8	ontvangstinstallatie	12	5	Waarde - Cultuurhistorisch waardevolle lijnen
5	9	Maatschappelijk - Molen	12	6	Waarde - Cultuurhistorische waarden
5	10	Molen	12	7	Waarde - Dobbe
6	1	Recreatie - 1	12	8	Waarde - Houtsingel beeldbepalend
6	2	Recreatie - 2	12	9	Waarde - Houtwal
6	3	Recreatie - 3	12	10	Waarde - Kreeklomp
6	4	Recreatie - 4	12	11	Waarde - Landschap
6	5	Recreatie - 5	12	12	Waarde - Landschap open gebied
6	6	Recreatie - Dagrecreatie	12	13	Waarde - Landschap verkaveling
6	7	Recreatie - Jachthaven	12	14	Waarde - Landschap verkaveling
6	8	Recreatie - Kampeerterrein	12	15	Waarde - Lauwersmeergebied
6	9	Recreatie - Manege	12	16	Waarde - Reliëf
6	10	Recreatie - Recreatiewoningen	12	17	Waarde - Reliëf kwelderwal
6	11	Recreatie - Verblijfsrecreatie	12	18	Waarde - Reliëf terpen en kruinige percelen
6	12	Recreatie - Verblijfsrecreatie 1	12	19	Waarde - Waardevolle erfbeplanting
6	13	Recreatie - Verblijfsrecreatie 2	13	1	Leiding - Gas
6	14	Recreatie - Verblijfsrecreatie 3	13	2	Leiding - Hoogspanningsverbinding
6	15	Recreatie - Verblijfsrecreatieve gebouwen	13	3	Leiding - Leidingstrook
			13	4	Leiding - Riool
			13	5	Leiding - Water

Bijlage III Beslisboom harmoniseren

Bijlage III Instructieregels

Besluit kwaliteit leefomgeving

Instructieregels die eisen stellen aan *de inhoud* van het omgevingsplan zijn bedoeld om een zekere minimale kwaliteit van de fysieke leefomgeving te borgen.

Hoe de gemeente die onderwerpen moet regelen, is niet altijd strikt voorgeschreven. In veel gevallen heeft de gemeente de mogelijkheid om - binnen zekere grenzen - maatwerk toe te passen. De overweging is dat met maatwerk het beste recht kan worden gedaan aan de lokale situatie. Hoe groot deze bestuurlijke afwegingsruimte is, verschilt per thema. De vraag in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de afwegingsruimte hangt af van de ambitie die de gemeente in de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's heeft vastgelegd. De inhoud van de Omgevingsvisie is dus mede van invloed op de invulling van dit lokale maatwerk.

Milieuthema's

Er is speciale aandacht nodig voor het volgende. Met de Omgevingswet worden het ruimtelijk en milieuspoor volledig geïntegreerd. Dit betekent dat het omgevingsplan - in tegenstelling tot het huidige bestemmingsplan - milieuregels gaat bevatten voor onder andere geur, geluid en trillingen. Die regels stelde het Rijk eerder in het Activiteitenbesluit Wet Milieubeheer. Het Rijk draagt nu aan de gemeente op om dergelijke regels in het omgevingsplan op te nemen.

Kortom de milieuaspecten worden dus niet meer in het milieuspoor geregeld waarbij een bedrijf een milieumelding doet en zich houdt aan landelijke milieuvoorschriften of een omgevingsvergunning aanvraagt en de gemeente daaraan voorschriften verbindt. Dat moet nu rechtstreeks in het omgevingsplan worden geregeld.

In het omgevingsplan moet een goed woon- en leefklimaat voor woningen worden gewaarborgd en moet de benodigde milieugebruiksruimte aan bedrijven en organisaties worden geboden. Dat kan op gespannen voet met elkaar staan en vraagt dus zoals gezegd om bepaalde afwegingen.

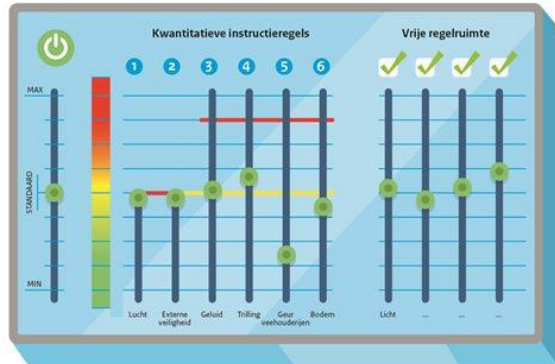
Het Rijk geeft de mogelijkheid om daar lokale normen voor te stellen. Het Bkl geeft nog wel inhoudelijke kaders. De grenzen en bandbreedtes worden aangereikt via het mengpaneel, die gaan over lucht, externe veiligheid, geluid, trilling, geur en bodem. De instructieregels bevatten waarden, eisen en mogelijkheden voor het beoordelen van de milieuaspecten.

Bestuurlijke afwegingsruimte

Mengpaneel milieu

Met de Omgevingswet hebben decentrale overheden meer afwegingsruimte voor het stellen van kwaliteitsnormen voor het milieu. Het Rijk stelt hiervoor inhoudelijke kaders in de vorm van instructieregels. Die kunnen een standaardnorm en een bandbreedte meegeven. Voor sommige aspecten, zoals licht, zijn er geen instructieregels en hebben gemeenten vrije regelruimte.

April 2017

Daarnaast heeft de raad de bevoegdheid om met maatwerkregels af te wijken van de algemene milieuregels in het Bal (Besluiten activiteiten Leefomgeving)

Cultureel erfgoed

Ook is bijzondere aandacht nodig voor het thema erfgoed en archeologie.

Gemeenten moeten in hun omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed. Dit geldt ook voor het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed.

Deze instructie geldt nadrukkelijk ook voor bekende en aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Aantoonbaar betekent dat de verwachting gebaseerd is op relevante bodemkundige, archeologische of historische informatie.

Om hieraan gevolg te kunnen geven, moet de gemeente een inventarisatie en analyse doen van het binnen de gemeente aanwezige en te verwachten cultureel erfgoed. Voor het te behouden cultureel erfgoed moet de gemeente een toereikend beschermingsregime instellen.

Bij cultureel erfgoed kan het gaan om:

- monumenten zoals (bouw)werken
- tuinen en parken
- bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten
- stads- en dorpsgezichten en (delen van) cultuurlandschappen

De gemeente legt de te beschermen gemeentelijke en provinciale monumenten vast in het omgevingsplan.

Aanwijzingen gebieden

Er zijn ook instructieregels die verplichten of de mogelijkheid geven om bepaalde gebieden aan te wijzen, waarin strengere of andere regels gelden. Het is aan de gemeenten om te bepalen wat de grenzen van deze gebieden zijn. Het idee daarachter is dat de gemeente als lokaal wetgever dat het beste kan bepalen.

Ook hier gaat het met name om het regelen van de milieu- en gezondheidsaspecten in relatie tot ruimtelijke invulling.

We kennen de volgende **aandachtsgebieden** en **beperkingengebieden**

- Aandachtsgebieden
 - o Aanwijzing explosieaandachtsgebied
 - o Aanwijzing brandaandachtsgebied
 - o Aanwijzing gifwolkaandachtsgebied
 - o Aanwijzing civiele explosieaandachtsgebied
 - o Aanwijzing explosieaandachtsgebied vuurwerk
 - o Aanwijzing geluidaandachtsgebied gemeentewegen
 - o Aanwijzing geluidaandachtsgebied industrie
- Beperkingengebieden
 - o Aanwijzing risicogebied externe veiligheid
 - o Belemmeringengebied buisleiding gevaarlijke stoffen
 - o Aanwijzing bodembeheergebieden
 - o Aanwijzing bodemfunctieklassen - aanwijzing
 - o Aanwijzing bebouwingscontour geur
 - o Aanwijzing bebouwingscontour jacht
 - o Aanwijzing bebouwingscontour houtkap

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden in het kader van externe veiligheid

Aandachtsgebieden zijn zones rondom een risicobron waar de gemeente bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening moet houden met de mogelijke effecten van incidenten met gevaarlijke stoffen.

Ze maken zichtbaar waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Dat betekent dat zich binnen dat gebied bij een ongeval met gevaarlijke stoffen levensbedreigende gevaren voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Ook al is de kans daarop klein. Het aandachtsgebied vormt een instrument om de veiligheid en bescherming door het treffen van maatregelen te reguleren.

Er is een onderscheid tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Daarmee zijn er ook drie typen aandachtsgebieden:

- brandaandachtsgebied
- explosieaandachtsgebied
- gifwolkaandachtsgebied

De aandachtsgebieden zijn een kenmerk van een activiteit met externe veiligheidsrisico's. Ze gelden vanaf het begin van het verrichten van de activiteit. Een aandachtsgebied hoeft de gemeente niet eerst in het omgevingsplan aan te wijzen, ze gelden van rechtswege.

De gemeente kan binnen een aandachtsgebied voorschriftengebieden aanwijzen. Een voorschriftengebied kan een deel van of het gehele aandachtsgebied zijn. De gemeente wijst in dat geval een locatie binnen een (brand- of explosie)aandachtsgebied als voorschriftengebied aan in het omgevingsplan. In dit deel van het aandachtsgebied gelden dan aanvullende bouweisen voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen.

Locaties voor zeer kwetsbare gebouwen in een brand- of explosieaandachtsgebied moeten altijd worden aangewezen als voorschriftengebied. Voor deze gebouwen zijn de aanvullende bouweisen na aanwijzing van het voorschriftengebied in het omgevingsplan dus altijd van toepassing. Het gaat dan om bijvoorbeeld ziekenhuizen, basisscholen en kinderdagverblijven. De aanvullende bouweisen gelden niet voor bestaande gebouwen die binnen een voorschriftengebied liggen. Deze gelden alleen in geval van nieuwbouw of vervangende nieuwbouw.

Geluidsaandachtsgebieden

Een geluidsaandachtsgebied ligt langs een weg of spoorweg of rond een industrieterrein. Het is het gebied waarbinnen het geluid door die geluidbron hoger kan zijn dan de standaardwaarde volgens het Bkl. De omvang van het geluidsaandachtsgebied is afhankelijk van de bron.

Alleen binnen het geluidsaandachtsgebied zijn de instructieregels uit het Bkl van toepassing. Bij een wijziging van een weg, spoorweg of industrieterrein beoordeelt de gemeente het geluid op geluidgevoelige gebouwen in het geluidsaandachtsgebied. Bij het toelaten van geluidgevoelige gebouwen die geheel of gedeeltelijk in een geluidsaandachtsgebied komen te liggen, houdt het de gemeente rekening met het geluid afkomstig van die weg, spoorweg of dat industrieterrein. Met het geluidsaandachtsgebied wordt een koppeling gelegd tussen de geluidbron en de geluidgevoelige functies in de omgeving.

Geluidsaandachtsgebieden worden niet vastgelegd in het omgevingsplan. Dat moeten we opnemen in het geluidregister. Voor bronnen met gpp's moeten we het geluidsaandachtsgebied aanleveren, tegelijk met de geluidbrongegevens, de geluidreferentiepunten en het betreffende besluit. Voor lokale (spoor)wegen levert het bevoegd gezag het geluidsaandachtsgebied alleen aan wanneer ze een basisgeluidemissie vastleggen. Het vastleggen van een basisgeluidemissie is nog niet verplicht.

Provinciale wegen en industrieterreinen waarvoor nog geen geluidproductieplafonds als omgevingswaarden (gpp's) zijn vastgesteld, hebben een tijdelijk geluidsaandachtsgebied op basis van het overgangsrecht. Ook voor lokale (spoor)wegen zijn er overgangsbepalingen.

Beperkingengebieden

Risicogebieden externe veiligheid

De gemeente kan een risicogebied externe veiligheid in het omgevingsplan aanwijzen. In zo'n risicogebied liggen bedrijven met verhoogde externe veiligheidsrisico's bij elkaar. Die kunnen gezamenlijk meer ruimte voor het uitvoeren van activiteiten worden gegeven. In onze gemeente komen dergelijke clusters niet voor.

Belemmeringengebied buisleidingen met gevaarlijke stoffen

Een belemmeringengebied buisleiding is bedoeld voor de veiligheid en het onderhoud van buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De instructieregel voor het belemmeringengebied buisleidingen verplicht de gemeenteraad om het belang van de veiligheid van de buisleiding mee te nemen in de afweging bij het vaststellen van een omgevingsplan.

Vanwege de veilige werking van de buisleiding gelden in het belemmeringengebied buisleidingen beperkingen voor het bouwen van bouwwerken en het toelaten van activiteiten die van invloed kunnen zijn op de buisleiding.

In de bestemmingsplannen zijn deze zones nu reeds vastgelegd.

Bodembeheergebieden

Als de gemeente gebruik maakt van de mogelijkheid van maatwerk om een soepelere kwaliteitseisen op te nemen voor het toepassen van grond en baggerspecie, dan geldt de instructieregel voor het aan te wijzen bodembeheergebied. De instructieregel richt zich zowel tot gemeenten als waterbeheerders. Een

belangrijke voorwaarde voor soepelere kwaliteitseisen is dat toe te passen partijen grond of baggerspecie afkomstig moet zijn uit dat aangewezen bodembeheergebied.

Bodemfunctieklassenkaart

Het Bkl schrijft voor dat in het omgevingsplan de landbodem wordt ingedeeld in bodemfunctieklassen. De bodemfunctieklassen worden gebruikt voor het vaststellen van de toepassingseisen voor de milieubelastende activiteit 'toepassen van grond en baggerspecie' (art 4.1265 Bal).

Er zijn drie klassen van bodemfuncties:

- landbouw en natuur
- wonen
- industrie

Bij het aanwijzen van deze klassen moeten we rekening houden met de functie die in het omgevingsplan aan die locatie is toegedeeld.

Er wordt verwezen naar functies. Het is niet verplicht om in het omgevingsplan met functie-aanduidingen te werken. Zonder functieaanduidingen zullen we dan een verbinding leggen met regels voor gebruiksactiviteiten op aangegeven locaties, die hebben te maken met de aangegeven functies.

De bodemfunctieklassen zijn door onze gemeente eerder uitgewerkt in de Regeling bodemkwaliteit. De maximale waarden van deze bodemfunctieklassen zijn mede bepalend voor de vraag aan welke kwaliteit de toe te passen grond of baggerspecie moet voldoen.

Op basis van de eerdere regeling bodemkwaliteit is er reeds een bestaande bodemfunctieklassen-kaart. Die is automatisch onderdeel geworden van het tijdelijke omgevingsplan. Deze kaart zal in het omgevingsplan worden overgezet.

Bebouwingscontour geur

Als in het omgevingsplan regels over geur zijn gesteld voor

- het exploiteren van zuiveringstechnische werken (Rioolwaterzuiveringsinstallaties -rwzi),
- het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf of,
- door andere agrarische activiteiten.

dan kan de gemeente in het omgevingsplan één of meer *bebouwingscontouren geur* vastleggen. De aanwijzing van een bebouwingscontour geur is alleen verplicht als een rwzi of een agrarische activiteit ook echt geur veroorzaakt op een geurgevoelig gebouw. De geur moet dus op de locatie van een geurgevoelig gebouw te ruiken zijn.

De eisen in het Bkl ten aanzien van geur zijn binnen de bebouwingscontour geur strenger dan daarbuiten.

We moeten een bebouwingscontour geur opnemen als geometrische begrenzing in het omgevingsplan die overeenstemt met het stedelijke gebied of lintbebouwing langs wegen.

Onder de Wet geurhinder en veehouderij op basis waarvan we een verordening geurhinder hebben vastgesteld wordt gewerkt met het begrip bebouwde kom. Dat wordt omschreven als het gebied dat door aaneengesloten bebouwing overwegend een woon- of verblijfsfunctie heeft en waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid daadwerkelijk wonen en verblijven. In de huidige uitvoeringspraktijk leidde dit begrip vaak tot onenigheid.

De bruidsschat voorziet in overgangsrecht zodat de term binnen- en buiten de bebouwde kom kan worden toegepast.

Bebouwingscontour jacht

Het Bkl verplicht de gemeente om een bebouwingscontour jacht aan te wijzen, aansluitend aan stedelijk gebied en aansluitende aan lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen. Dit hangt samen met regelgeving uit het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarin wordt gesteld dat jacht die wordt uitgeoefend met een geweer niet is toegestaan binnen de in het omgevingsplan aangewezen

bebouwingscontour jacht. Verder is gesteld dat de in een omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour jacht en onmiddellijk aan die bebouwingscontour grenzende terreinen niet meegerekend worden bij het berekenen van de oppervlakte van het jachtveld.

De aanwijzing komt voort uit het eerdere jachtbesluit onder de Flora en Faunawet. Feitelijk gaat het om de aanwijzing van de bebouwde kommen. Er geldt overgangsrecht voor aanwijzing van de bebouwde kom (artikel IV, Aanvullingsbesluit natuur); de aanwijzing geldt onder de Omgevingswet als bebouwingscontour jacht zolang het omgevingsplan geen bebouwingscontour jacht aanwijst.

Bebouwingscontour houtkap

Het Bkl verplicht de gemeenteraad om een bebouwingscontour houtkap aan te wijzen, aansluitend aan stedelijk gebied. In praktijk gaat het ook hier om de aanwijzingen van de bebouwde kommen. Binnen de aangewezen contour gelden de regels over bomenkap van het Rijk niet. Die gaan onder meer over de verplichte herplant. Dat is geregeld in het Bal. De provincie voert deze regels uit.

Binnen de contour gelden de eigen gemeentelijke regels voor de activiteit bomen kappen/ vellen van houtopstanden.

De bebouwingscontour houtkap is in feite de opvolger van artikel 4.1, onderdeel a, van de Wet natuurbescherming. Dat artikel maakte het voor de gemeente mogelijk om grenzen van de bebouwde kom aan te wijzen waarvoor de rijksregels over houtopstanden niet golden.

Er geldt overgangsrecht voor deze aanwijzing van de bebouwde kom (artikel IV, Aanvullingsbesluit natuur). De aanwijzing geldt onder de Omgevingswet als bebouwingscontour houtkap zolang het omgevingsplan geen bebouwingscontour houtkap aanwijst. De gemeenteraad heeft in 2022 de bebouwde kommen aangewezen in het kader van de Wet natuurbescherming. (Als gemeente geen bebouwde kom heeft aangewezen onder de Wet natuurbescherming dan geldt het overgangsrecht niet en zijn de regels over houtopstanden in het Bal wel aan de orde).

Werken met de instructieregels Bkl

We hebben in een exceloverzicht alle instructieregels opgenomen die relevant zijn voor een gemeentelijk omgevingsplan. Die moeten gedurende de transitieperiode allemaal aan de orde komen. Voor een verdere verdieping op de inhoud van de het Bkl en de regels verwijzen wij naar dit werkoverzicht.

<file:///R:\NF-Projecten\Omgevingswet\WG%20Omgevingsplan\Instructieregels%20informatie\Instructieregels%20Besluit%20kwaliteit%20leefomgeving\Inventarisatie%20relevante%20instructieregels%20Bkl.xlsx>

In de gekozen structuur voor het omgevingsplan is rekening gehouden met het toepassen van de instructieregels uit het Bkl, mede door de onderverdeling in hoofdstukken. De aanwijzing van gebieden kan een plaats krijgen in hoofdstuk 4: aanwijzingen in de fysieke leefomgeving. Activiteit overstijgende aspecten kunnen we regelen in hoofdstuk 5: Aspecten in de fysieke leefomgeving.

Relatie met de bruidsschat

De meeste regels in de bruidsschat vormen een goede invulling van deze instructieregels. Deze bruidsschatregels kunnen dus in het definitieve omgevingsplan worden overgenomen. Dat geldt echter niet voor de gedecentraliseerde onderwerpen geur, geluid en trillingen. Hoewel de instructieregels een gelijkwaardig beschermingsniveau bieden als het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Wet geurhinder en veehouderij, zijn in die regels diverse harmoniseringen doorgevoerd. Ook zijn er wijzigingen die voortvloeien uit de keuze om de algemene regels en beoordelingsregels om te zetten naar instructieregels voor het omgevingsplan. Voor deze bruidsschatregels die niet voldoen aan de instructieregels, geldt dat gemeenten ze voor 2032 moeten omzetten naar regels die wel daaraan voldoen.

Uitwerking instructieregels provincie over inhoud Omgevingsplan

In 2022 heeft de provincie Fryslân haar Omgevingsverordening vastgesteld, (met een gedeeltelijke herziening in 2024)

In deze Omgevingsverordening worden regels gesteld met betrekking tot verscheidene onderwerpen binnen de fysieke leefomgeving waaronder

- ruimtelijk omgevingsbeleid
- water
- milieu
- bodem en ontgrondingen
- natuur
- duurzame energie - windturbines en zonne-energie
- infrastructuur.

In een exceloverzicht hebben we de regels die voor de gemeente in relatie tot het omgevingsplan nader geïnventariseerd en samengevat uitgewerkt. Voor een nadere verdieping naar de inhoud van deze regels verwijzen we naar dit overzicht.

<file:///R:\NF-Projecten\Omgevingswet\WG%20Omgevingsplan\Instructieregels%20informatie\Instructieregels%20prov.omgevingsverordening\Overzicht%20instructies%20omgevingsplan%20provinciale%20omgevingsverordening.xlsx>

Ook hier aandacht voor enkele thema's en aanwijzingen:

Friese archeologische monumentenkaart

Ook de provincie geeft instructies mee ten aanzien van archeologie. In het omgevingsplan moet worden aangegeven op welke wijze het plan rekening houdt met de archeologische waarden en de archeologische verwachtingswaarden, waarbij gebruik wordt gemaakt van de Friese archeologische monumentenkaart extra of van een met de provincie afgestemde gemeentelijke verdiepingsslag. (artikel 2.1.1)

Landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten (Grutsk op 'e Romte)

Als het omgevingsplan een regeling bevat voor gronden buiten het bestaand stedelijk gebied dan wordt gemotiveerd op welke wijze het plan rekening houdt met de landschappelijke- en cultuurhistorische kernkwaliteiten, zoals omschreven in Grutsk op 'e Romte, en het bevat regels die nodig zijn om deze kernkwaliteiten zo veel mogelijk te behouden en te versterken. (artikel 2.1.2)

Omgevingskwaliteiten

Als het omgevingsplan voorziet in nieuwe **functies** of uitbreiding van bestaande functies buiten het bestaand stedelijk gebied dan bevat het voor die functies een onderbouwing van de wijze waarop het plan omgevingskwaliteiten benut als ontwerpbasis, en het borgt het zorgvuldig situeren en inrichten van nieuwe functies of uitbreiding van bestaande functies op basis van de omgevingskwaliteiten (artikel 2.1.3)

Stiltegebieden

De provincie heeft op grond van de instructieregels de locaties van stiltegebieden vastgelegd in de omgevingsverordening. De provincie heeft verder geen instructieregels over stiltegebieden aan de gemeenten opgelegd.

Waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebied

De gemeente heeft deze gebieden niet in het gemeentelijk grondgebied (ambtsgebied). De instructieregels over deze gebieden zijn voor onze gemeente niet relevant.

Toepassen provinciale instructieregels

Bij het opstellen van het definitieve omgevingsplan nemen we de verplichtingen over. Per deelgebied wordt rekening gehouden met de facultatieve regels en worden de keuzes daarin verder uitgewerkt.

Waar nodig zullen we de provincie als samenwerkingspartner betrekken bij het opstellen van de regelgeving waarvoor ze de regels heeft opgesteld. Mogelijk dat in dit proces ook regionale initiatieven tot stand komen waarbij we de samenwerking zoeken.

Andere aanwijzingen

Moderniseringsgebieden

Moderniseringsgebieden (art 4.18 Omgevingswet) zijn gebieden waar de aanwezige bouwwerken moeten worden gemoderniseerd of worden vervangen. De gemeenteraad *kan* deze gebieden in het omgevingsplan aanwijzen.

Kostenverhaal

De gemeenteraad *kan* in het omgevingsplan ook kostenverhaalsgebieden aanwijzen (art 13.14 Omgevingswet). Het gaat daarbij om gebieden waar (publiekrechtelijk) kostenverhaal gaat plaatsvinden.

De bevoegdheden over kostenverhaal (afdeling 13.6 Omgevingswet) zijn gekoppeld aan “bouwactiviteiten of activiteiten met het oog op het gebruik op grond van een nieuw toegedeelde functie”. De gemeente zal daarom voor andere activiteiten dan bouwactiviteiten moeten werken met het toedelen van functies, om kostenverhaal mogelijk te maken.

Gemeentelijk monument

In de begripsbepaling van gemeentelijk monument in het Besluit bouwwerken leefomgeving Bbl zit een opdracht die monumenten van een functie-aanduiding te voorzien. Op bouwwerken met de functie monumenten is namelijk de mogelijkheid die artikel 2.29 van het Bbl biedt om zonder omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit bepaalde bouwactiviteiten te verrichten, niet van toepassing (art. 2.15f30 Bbl).

Indien de gemeente gemeentelijke monumenten aanwijst, dan zijn wij verplicht om de functie-aanduiding monument te hanteren in het omgevingsplan. Anders kan er dus vergunningvrij wijzigingen aan het monument worden aangebracht.

Geluidsgevoelige terreinen

In het Bbl (afdeling 4.3 Gezondheid) zijn regels opgenomen voor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige terreinen. In bijlage I van het Bbl zijn geluidsgevoelige terreinen omschreven als de locaties die in het omgevingsplan zijn aangewezen als ligplaats voor woonschepen of locaties die in het omgevingsplan zijn aangewezen als standplaats voor woonwagens. Vanwege de relatie met de inhoud van het Bbl moeten deze locaties specifiek in het omgevingsplan worden aangeduid.

Bijlage IV Resultaatdefinities

Titel	Stap 1 harmonisatie: inventarisatie regels + voorstel keuze
Beschrijving	Om de huidige bestemmingsplanregels over te kunnen zetten naar het omgevingsplan dienen deze eerst te worden geharmoniseerd. Op dit moment worden vergelijkbare regels in bestemmingsplannen namelijk op verschillende manieren geregeld. De bedoeling is om regels over alle vigerende bestemmingen uit de voormalige bestemmingsplannen van alle dorpen en Dokkum te inventariseren en de verschillen aan te geven. Het gaat om de bestemmingen die vallen binnen de bebouwde kom.
Resultaat	- Overzicht in Excel met daarin alle bestemmingen en de inhoudelijke verschillen. - Daarnaast een voorstel voor een geharmoniseerde regel ook in dezelfde Excel. Dit voorstel is de belangrijke input voor Stap 2 in de harmonisatie. - Regelinhoudelijke wijzigingen die het voorstel gaan veroorzaken. Dit wordt verwerkt in een wijzigingstabel.
Aanpak	Allereerst worden de verschillen inzichtelijk gemaakt door gebruik te maken van een harmonisatietabel in Excel. Met deze Excel worden vergelijkbare regels op overzichtelijke wijze naast elkaar geplaatst. Hierdoor ontstaat het overzicht van de verschillende versies van een regel. Vervolgens wordt door de RO medewerker een voorstel gedaan voor een geharmoniseerde regel. Naast dit voorstel wordt bijgehouden welke regelinhoudelijke wijzigingen de harmonisatie gaat veroorzaken in de fysieke leefomgeving. Deze lijst is later benodigd om tijdens de participatie aan te geven wat er door de harmonisatie verandert. Ook wordt deze lijst gepresenteerd aan het bestuur.
Samenstelling en benodigde deskundigheid (wie?)	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: bestemmingsplannen</i>
Bronnen	www.ruimtelijkeplannen.nl

Titel	Stap 2 harmonisatie: gedragen regelkeuze
--------------	--

Beschrijving	Het voorstel voor een regelkeuze uit stap 1 van de harmonisatie wordt in stap 2 door een grotere groep ervaren collega's beoordeeld. Dit is nodig om andere inzichten en consequenties van het harmoniseren van een regel in kaart te brengen.
Resultaat	Excel met per bestemming een gedragen keuze voor geharmoniseerde basisregels
Aanpak	De wijzigingstabel met regelinhoudelijke wijzigingen, welke voortkomt uit stap 1, wordt gebruikt om het voorstel te onderbouwen. Een werkgroep checkt vervolgens op ruimtelijke en juridische gevolgen van het voorstel. Tijdens dit proces wordt de harmonisatie voor de behandelde bestemming definitief gemaakt en gebruikt als vertrekpunt voor stap 3, waarbij de regel wordt omgezet naar het definitief omgevingsplan. Uiteindelijk worden de wijzigingen voorgelegd aan het college ter instemming en aan de raad ter vaststelling.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: bestemmingsplannen, vergunningverlening, juridisch, expertise vakdisciplines.</i>
Bronnen	- De Excel uit stap 1: inventarisatie bestemmingen Dorpen en Dokkum

Titel	Stap 3 harmonisatie: Omzetten naar omgevingsplan dorpen
Beschrijving	Wanneer een definitieve keuze voor geharmoniseerde regels per bestemming zijn vastgesteld in stap 2 worden de regels overgezet naar het omgevingsplan.
Resultaat	Regels zijn vertaald, geannoteerd en overgezet naar het omgevingsplan in de GISkit plansoftware.
Aanpak	De vastgestelde geharmoniseerde regels worden vertaald naar de vorm van het omgevingsplan. Hiervoor gebruiken we de schrijf- en annotatiestrategie als leidraad. In GISkit worden bijbehorende annotaties gekoppeld.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: bestemmingsplannen, regelanalist, geo-specialist, annoteren.</i>
Bronnen	- Excel uit stap 1 en 2 - PvA transitieplan definitief omgevingsplan

	- Schrijf- en annotatiestrategie
--	----------------------------------

Titel	Voorbeschermingsregels
Beschrijving	Met een voorbereidingsbesluit kan het bevoegd gezag voorbeschermingsregels nemen. Met voorbeschermingsregels kan de gemeente, provincie of het Rijk de mogelijkheden uit de geldende omgevingsplan bevriezen. Voorbereidingsbesluiten kunnen alleen bestaande activiteiten in het omgevingsplan beperken of verbieden. Er kunnen geen nieuwe activiteiten mee worden aangemaakt (voorheen voorbereidingsbesluit). Op dit moment gelden er in de gemeente voorbeschermingsregels van het Rijk over hyperscale datacentra. Voor dit onderwerp zijn inmiddels instructieregels uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl). Deze instructieregels dragen ons op een verbod op te nemen in het omgevingsplan waarmee deze hyperscale datacentra worden verboden.
Resultaat	Een regel met verbod voor het bouwen van een hyperscale datacentrum is in het omgevingsplan opgenomen.
Aanpak	We nemen een verbod op zoals dit in de instructieregels uit het Bkl aan ons wordt opgedragen. Gezien het hier over een activiteit gaat zal dit verbod een plek krijgen in hoofdstuk 6 van het omgevingsplan.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: omgevingsplanregels schrijven, toepasbare regels, plansoftware, geometrie tekenen en beheren.</i>
Bronnen	

Titel	Vangnetregeling
Beschrijving	De Vangnetregeling Omgevingswet is o.a. een aanvulling op de bruidsschat van het omgevingsplan. Omdat het Rijk de bruidsschat niet meer kan wijzigen is deze aparte Vangnetregeling met aanvullingen opgesteld. Aan de gemeenten om deze aanvullingen op te nemen in het omgevingsplan. De Vangnetregeling betreft 6 aanpassingen aan de bruidsschat. Omdat dit een vrij eenvoudige wijziging van het omgevingsplan betreft is dit een mooie oefening om uit te voeren aan het begin van de transitieperiode.

Resultaat	Een geüpdatet bruidsschat in hoofdstuk 22 van ons omgevingsplan waar de regels uit de Vangnetregeling zijn toegevoegd.
Aanpak	Wij beogen pas na 2026 met de overplaatsing van de bruidsschat in het nieuwe deel te starten. De VNG adviseert in deze situatie om de Vangnetregeling dan ongewijzigd toe te voegen aan hoofdstuk 22 van het omgevingsplan. Concreet gezien worden de regels toegevoegd bij de artikelen waar de Vangnetregeling op aangrijpt. Op deze manier gaan wij de Vangnetregeling in ons omgevingsplan verwerken.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: omgevingsplanregels schrijven, toepasbare regels, plansoftware.</i>
Bronnen	

Titel	Parapluplannen
Beschrijving	Parapluplannen zijn bestemmingsplannen welke gelden voor het gehele grondgebied van de gemeente. Met deze bestemmingsplannen konden in het verleden op eenvoudige wijze algemeen geldende regels over de fysieke leefomgeving geldend worden gemaakt. Deze parapluplannen moeten aan het omgevingsplan worden toegevoegd. Op dit moment gelden er parapluplannen voor: 1. kleine windmolens; en, 2. covergisting en mono-mestvergisting. Omdat deze regels gelden voor het ambtsgebied en niet geharmoniseerd hoeven te worden kunnen deze vrij eenvoudig in het omgevingsplan worden opgenomen. Om deze reden is het een goede oefening om uit te voeren aan het begin van de transitieperiode.
Resultaat	Regels uit parapluplannen vertaald en verwerkt in hoofdstuk 5 en/of 6 van het omgevingsplan.
Aanpak	Deze regels worden vertaald naar omgevingsplanregels a.d.h.v. de schrijf- en annotatiestrategie. Hieraan wordt vervolgens het ambtsgebied als werkingsgebied voor deze regels gekoppeld, zodat deze gelden voor de hele gemeente. Afhankelijk van de aard van de regels worden deze verwerkt in hoofdstukken 5 en/of 6 van het omgevingsplan.

Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsplanregels schrijven toepasbare regels, plansoftware.</i>
Bronnen	

Titel	Bruidsschat milieu
Beschrijving	Met de Omgevingswet worden het ruimtelijk spoor en het milieuspoor volledig geïntegreerd. Dit betekent dat het omgevingsplan – in tegenstelling tot het huidige bestemmingsplan - milieuregels gaat bevatten voor onder andere geur, geluid en trillingen. Die regels stelde het Rijk eerder in het Activiteitenbesluit Wet Milieubeheer. Het Rijk draagt nu aan de gemeente op om dergelijke regels in het omgevingsplan op te nemen. Bij milieu-aspecten gaat het om de volgende aspecten: - Geluid - Geur - Lucht - Trillingen - Licht - Bodemkwaliteit De milieuaspecten worden dus niet meer in het milieuspoor geregeld, met een milieumelding of een omgevingsvergunning. Het moet nu rechtstreeks in het omgevingsplan worden geregeld. Het Rijk geeft de mogelijkheid om daar lokale normen voor te stellen. Het Bkl geeft nog wel inhoudelijke kaders. De grenzen en bandbreedtes worden aangereikt via het mengpaneel. De instructieregels bevatten waarden, eisen en mogelijkheden voor het beoordelen van de milieuaspecten. Daarnaast heeft de raad de bevoegdheid om met maatwerkregels af te wijken van de algemene milieuregels in het Bal (Besluiten activiteiten Leefomgeving) We krijgen dus meer afwegingsruimte op het gebied van milieu. In de bruidsschat worden de aspecten nu al grotendeels als basis geregeld. De vraag is of we de lokale afwegingsruimte zo veel als mogelijk gaan benutten of dat we dicht bij de basisnormering blijven die het Rijk heeft vastgelegd. De bestuurlijke afwegingsruimte die het decentraliseren van rijksregelgeving biedt, vullen we zoveel als wenselijk/mogelijk lokaal in. Hierbij is specifieke kennis nodig van de milieu-aspecten en de relatie

	met bepaalde gebieden en werken we intensief samen met de FUMO als specialist op milieugebied. Maar om te bepalen hoe we de milieuregels in het omgevingsplan kunnen opnemen, zullen we ook zelf de nodige kennis en ervaring over inhoud en mogelijkheden moeten opdoen. Er staan regels in de bruidsschat die samenhangen met de planologische regels. Voordat we de ruimtelijke en regels over gebruiksactiviteiten kunnen overzetten, zullen we kennis van die milieuregels moeten hebben, om te bepalen hoe we die regels willen samenbrengen. Dat vraagt waarschijnlijk ook een nadere visie en beleid op hoe met de aspecten om te gaan. Daarbij kunnen we gebruik maken van handreikingen die door de FUMO worden aanbevolen om toe te passen bij het omzetten van de regelgeving en daarin te maken keuzes. Verder zijn er bruidsschatregels die niet of onvoldoende tegemoet komen aan de door het Rijk gestelde instructieregels. Ook hier doen we verder onderzoek naar om vast te stellen hoe we met aangepaste regelgeving daarop kunnen inspelen en in welk stadium dat het beste kan. Centraal staan daarbij de handreikingen en aanbevelingen van de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid en Omgevingsdienst Utrecht. Daarin de thema's Geluid, Geur, Lucht, Trilling, Licht en Bodem. Daarnaast maken we gebruik van de vanuit de Friese aanpak opgeleverde bouwstenen over de thema's Geluid, Geur en Bodem. Het zijn omvangrijke documenten die we moeten analyseren en die ons inzicht moeten geven in hoeverre er acties nodig zijn die vooruitlopend op het overzetten van de ruimtelijke regels moeten gebeuren, die tegelijk moeten worden gedaan of die later meer themagericht kunnen worden overgezet. We verwachten aan de hand van verkennende gesprekken met de FUMO dat er op bepaalde onderdelen eerst nadere visies of beleid moet worden ontwikkeld en dat er andere specialistische werkzaamheden vereist zijn en dat die van invloed kunnen zijn op de transitieplanning. Speciale aandacht is nodig voor de toepassing van regelgeving voor bedrijvigheid in het ruimtelijke en milieuspoor. Het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat voor woningen en het bieden van de benodigde milieugebruiksruimte aan bedrijven en organisaties staat soms op gespannen voet met elkaar. Hiervoor heeft de VNG eind 2024 een herziene publicatie 'Activiteiten en Milieuzonering' ontwikkeld. De nieuwe systematiek gaat in hoofdzaak
--	---

over milieuhinderlijke activiteiten op reguliere bedrijventerreinen en andere werkterreinen, maar de nieuwe handreiking geeft ook aanbevelingen voor gebieden met functiemenging. Daarnaast biedt het hulp bij het inschatten van de benodigde milieugebruiksruimte van een activiteit. Daarbij wordt getoetst aan concrete milieunormen voor geur en geluid. Deze normen worden rechtstreeks in het omgevingsplan opgenomen. Er wordt dan geen gebruik meer gemaakt van milieucategorieën en een staat van bedrijfsactiviteiten zoals dat eerder in het bestemmingsplan gebeurde.

Ook de methodiek moeten we nader onderzoeken om te bepalen hoe we milieubelastende (bedrijfsmatige) activiteiten nader kunnen regelen en moeten combineren met het ruimtelijke spoor. Op basis van het onderzoek doen we voorstellen voor het al dan niet toepassen van de nieuwe methodiek.

Naast typische milieu-aspecten zijn er andere milieu gerelateerde thema's waarbij verder onderzoek en analyse nodig van de instructieregels en bruidsschatregels en eventuele leemten daartussen, om te bepalen of er eerst voorbereidingen moeten worden gedaan voordat de regelgeving uit de instructieregels en bruidsschat kan worden overgezet en of bruidsschatregels kunnen worden behouden (of moeten worden aangepast)

Het gaat daarbij om:

- Externe veiligheid/Omgevingsveiligheid.

In de handreikingen Zuid-Holland en Utrecht wordt hierop ingegaan met analyses en aanbevelingen. Daarnaast passen we de handreiking van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid toe en maken we gebruik van de informatie van register.externeveiligheid.nl

- Brandveiligheid

Hier maken we gebruik van de handreiking Brandweer Nederland Netwerk Omgevingsveiligheid en van de handreiking van Veiligheidsregio Fryslân over generieke maatregelen bluswater

- Waterlozingen

Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van de handreiking OD Utrecht en de bouwsteen Lozingen van de Friese Aanpak, waaraan ook Wetterskip Fryslân heeft bijgedragen.

Resultaat	Inhoudelijke kennis krijgen over de milieuaspecten en milieugerelateerde thema's in relatie tot de (milieu)regelgeving en waar die raken aan de ruimtelijke spoor. Voorstellen doen welke voorbereidingen en acties nodig zijn en wanneer die plaats moeten hebben en passen in de transitie. Verder onderzoek naar alle milieuthema's om vast te stellen hoe we kunnen inspelen op het aanpassen van de (bruidsschat)regels om te kunnen voldoen aan de instructieregels en in welk stadium van de transitie dat het beste kan. Voorstel over toepassen van de methodiek volgend de handreiking "Activiteiten en Milieuzonering" van de VNG .
Aanpak	Doornemen van de handreikingen over milieuaspecten en over milieugerelateerde thema's. Gaat om de volgende handreikingen: Omgevingsdienst Utrecht -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\Utrecht\Rapportage project Basisadvies Bruidsschat Omgevingswet Utrecht 2022.pdf Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\Zuid-Holland-Zuid\Handreiking-Milieu-en-Bouwen-in-het-omgevingsplan-OD Zuid-Holland-Zuid 2023.pdf Friese Aanpak Bouwstenen -> In de verzamelmap staat meer documentatie! Geluid -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\De Friese Aanpak\Bouwsteen Geluid DFA\Bouwsteen Geluid in de Bruidsschat 1mrt2021.pdf Geur -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\De Friese Aanpak\Bouwsteen Geur DFA\Definitief Concept Bouwsteen Geur in de Bruidsschat 13juli2021.pdf Lozingen -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\De Friese Aanpak\Bouwsteen Lozingen DFA\Bouwsteen Lozingen in de Bruidsschat jan2022.pdf

	Bodem -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\De Friese Aanpak\Bouwsteen Bodem DFA\Bouwsteen Bodem in de Bruidsschat 21mrt2021 .pdf NIPV -> Omgevingsveiligheid -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\Nederlands Instituut Publieke Veiligheid\20240331-NIPV-Handreiking-Omgevingsveiligheid-in-Omgevingsplan.pdf Brandweer Nederland -> Omgevingsveiligheid -> R:\NF-Projecten\Omgevingswet\Thema's overzetten in omgevingsplan\Handreikingen\Brandweer Nederland\20220928-BWNL-Handreiking-Bouwstenen-fysieke-veiligheid-omgevingsplan.pdf Op basis daarvan bepalen welke eventuele nadere voorbereidingen en acties nodig zijn en wanneer die gedurende de transitie moeten worden ingepland en aangestuurd moeten worden. Bepalen of en hoe we de handreiking Activiteiten en Milieuzonering kunnen toepassen en in welk stadium.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: Planmaker, FUMO, Milieuspecialist</i>
Bronnen	<i>Handboek Omgevingsplan, Nota van uitgangspunten 2 Nijmegen, handreikingen Omgevingsdiensten, VNG “Activiteiten en Milieuzonering”</i>

Titel	Instructieregels
Beschrijving	Het Rijk en de provincie stelt met instructieregels eisen aan de inhoud van ons omgevingsplan en op welke wijze daaraan uitvoering wordt gegeven. Het Rijk draagt de gemeenteraad op een aantal zaken in het omgevingsplan te regelen. Soms is gedetailleerd vastgesteld hoe deze zaken geregeld moeten worden. Soms wordt volstaan met de verplichting iets te regelen, maar is de gemeenteraad vrij om te bepalen

	hoe dat gebeurt. Deze instructieregels zijn onder te verdelen in regels die verplichten om bepaalde gebieden aan te wijzen (aandachts- en beperkingengebieden) en regels die gaan over de inhoud van het omgevingsplan. Een groot deel van de instructieregels hebben betrekking op de milieuregels uit de bruidsschat. Aan de andere kant zijn er ook regels voor het opnemen van b.v. bebouwingscontouren jacht en houtkap. Op dit moment hebben we nog te weinig kennis en ervaring met de instructieregels (en met name op milieuregels) om te kunnen beoordelen of deze los van de bruidsschat vastgelegd en behandeld kunnen worden in het omgevingsplan. Daarom is vooralsnog het uitgangspunt om de instructieregels voor de verschillende milieuonderwerpen samen te laten lopen met dezelfde thema's binnen de bruidsschat. Echter kunnen we niet efficiënt aan de slag zonder scherp te hebben welke instructieregels een sterke link hebben met de bruidsschat en welke zelfstandig functioneren. Zelfstandig functionerende instructieregels zullen dan overwogen worden om eerder op te pakken in de planning.
Resultaat	Goed overzicht van de verschillende instructieregels en van welke link ze hebben met andere regelbronnen. Op basis van de analyse kunnen we gemakkelijk kijken welke instructieregels zoal vroeger in de transitie kunnen worden overgezet. Ontstaat er vrije capaciteit door het sneller verwerken van andere regels in het omgevingsplan? Dan pakken we een zelfstandige instructieregel op.
Aanpak	We zorgen dat we overzicht krijgen van zelfstandige instructieregels, welke geen betrekking hebben op andere regelbronnen. Dit doen we door per instructieregel uit te werken op welke andere regels deze instructieregel betrekking heeft. Deze analyse volgt op de verdiepingsslag van de milieuregels uit de bruidsschat.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: Regelschrijven, basiskennis milieuregelgeving, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	APV – Pakket 1
--------------	----------------

Beschrijving	In de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) staan een groot aantal regels over activiteiten die gevolgen (kunnen) hebben voor de fysieke omgeving. Als er sprake van is dat een activiteit de fysieke leefomgeving echt wijzigt, dan moeten de regels naar het omgevingsplan verhuizen. Gaat het om regels die wel effect hebben op de omgeving, maar die niet echt wijzigen, dan mogen de regels verhuizen naar het omgevingsplan. Maar ze mogen ook blijven staan in in dit geval de APV. In de APV staan ook diverse regels die gaan over gedrag van mensen met effecten voor de openbare orde, veiligheid en publieke gezondheid in openbare en voor publiek toegankelijke ruimten. Dat soort regels gaat niet over de fysieke leefomgeving en die mogen niet in het omgevingsplan worden opgenomen. Van een aantal activiteiten in de APV weten we dat die in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Met deze activiteiten is ook in de bruidsschat reeds rekening gehouden en is de mogelijkheid gemaakt om daar toepasbare regels aan te verbinden (voor het doen van een vergunningcheck of het aanvragen van een omgevingsvergunning via het DSO). Met deze activiteiten willen we een begin maken met het overzetten ervan in het omgevingsplan. Daarmee verkrijgen we kennis en ervaring met het overzetten van de regelgeving. Deze regels zijn alle voorzien van de nodige regelbeheerkwalificaties. Er gelden aanvraagvereisten en indieningsvereisten. Bovendien zijn het zogenaamde topactiviteiten waarvoor we een vergunningcheck hebben ingeregeld. Zo kunnen we ook op dat onderdeel verdere ervaring opdoen. Het gaat om: • Het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg (artikel 2.10) • Het aanleggen, beschadigen of veranderen van een weg (artikel 2:11) • Het maken of veranderen van een uitweg (artikel 2:12); • Het plaatsen en aanbrengen van handelsreclame (artikel 4.15). (Het merendeel van de regelgeving over handelsreclame moet naar het omgevingsplan verhuizen/ een deel is “kunnen”) • Het kappen van bomen/vellen van houtopstanden (art 4.10 en 4.11 model APV) Het kappen van bomen/vellen van houtopstanden is niet in onze APV geregeld, maar dit is in een afzonderlijke bomenverordening verwerkt. Deze verordening is dit jaar (2024) vastgesteld en wordt over 2 jaar geëvalueerd (eind 2026). De planning is dat deze regelgeving aan de hand van die evaluatie verhuist. We anticiperen voor zover mogelijk wel
----------------------------	---

	alvast met een ontwerp-regeling voor het omgevingsplan in het belang van deze evaluatie (zie bomenverordening). De VNG heeft voor elk van deze activiteiten voorbeeldregels gemaakt.
Resultaat	Het overzetten van regelgeving en uitwerken in het omgevingsplan (hoofdstuk 6) met betrekking tot de volgende activiteiten: • Het plaatsen van voorwerpen op of aan de weg • Het aanleggen, beschadigen of veranderen van een weg • Het maken of veranderen van een uitweg • Het plaatsen en aanbrengen van handelsreclame
Aanpak	De VNG heeft een handreiking specifiek voor het overzetten van APV regels in het omgevingsplan gemaakt. Daarnaast heeft de VNG voorbeeldregels gemaakt voor alle activiteiten die naar het omgevingsplan moeten en zouden moeten verhuizen. Deze gebruiken we bij het overzetten en maken van de regelgeving in de structuur en schrijfwijze van het omgevingsplan. Handreiking APV/Omgevingsplan https://vng.nl/publicaties/handreiking-apv-en-omgevingsplan Voorbeeldregels https://vng.nl/artikelen/voorwerpen-op-de-weg-of-een-openbare-plaats https://vng.nl/artikelen/aanleggen-en-veranderen-van-een-weg-of-uitrit https://vng.nl/artikelen/reclame-plaatsen
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van:</i> Planmaker, regelanalist, jurist, specialist annoteren, geospecialist
Bronnen	<i>Algemene Plaatselijke Verordening Noardeast-Fryslân, Omgevingsbesluit</i>

Titel	Parkeerverordening
Beschrijving	De parkeerverordening is van 2021. Het bevat regels over het verlenen van een vergunning voor het tijdelijk of voor langere tijd innemen van een parkeerplaats. Daarnaast gelden verbodsregels voor anderen om op de aangewezen plaats te parkeren of andere zaken te stallen. De regels gelden met name in de binnenstad van Dokkum. Het betreft regelgeving over de fysieke leefomgeving die in het omgevingsplan moet worden opgenomen. Inclusief de locaties waar de regels gelden.
Resultaat	Overzetten van een beperkt aantal regels die gaan over de activiteit parkeren, voor het gedeelte innemen parkeerplaats voor langere tijd. Op te nemen in hoofdstuk Activiteiten (6)
Aanpak	Betreft regelgeving die hoofdzakelijk van toepassing is op de binnenstad van Dokkum. Toch zetten we hem over in de eerste 2 jaar, gezien het vrij statische regels betreffen.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, beleidsmedewerker verkeer, annoteren, toepasbare regels, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	Algemene verordening Ondergrondse infrastructuur
Beschrijving	In 2022 is de algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI) vastgesteld. Die regelt het gebruik van de openbare gronden in beheer bij de gemeente in combinatie met de activiteit aanleggen van kabels en leidingen. De Telecommunicatiewet is van toepassing op het aanleggen van telecommunicatie kabels. De aanleg van andere kabels en de aanleg van leidingen in de gemeente is op die regelgeving afgestemd. In plaats van een vergunningplicht geldt er een instemmingsvereiste: er moet om instemming worden gevraagd, waarna voorschriften worden opgelegd. Daarnaast is er een meldingsplicht en een informatieplicht. De regels over de aanleg van kabels en leidingen in de AVOI die effect op de fysieke leefomgeving hebben en niet gaan over telecommunicatiekabels gaan, moeten naar het omgevingsplan. Dit zijn de regels die zijn gebaseerd op de Gemeentewet. De aanleg van telecommunicatiekabels is uitputtend geregeld in de Telecommunicatiewet en mag daardoor niet worden opgenomen in het

	omgevingsplan. In de AVOI blijven de regels staan die geen effect hebben op de fysieke leefomgeving. Het leggen van kabels en leidingen heeft samenhang met andere regelgeving op gebied van de bodem en de ondergrondse infrastructuur. Bij het overzetten van de regels moet rekening worden gehouden met die samenhangende regelgeving. Meer informatie zie hier: https://iplo.nl/thema/praktijksituaties/kabels-leidingen/ Het opknippen van de verordening: regels in de Telecommunicatiewet en regels in het omgevingsplan heeft effect op de werkprocessen bij Iepenbiere Romte en bij VTH. Die moeten in het omzettingsproces worden betrokken. Het kan beschouwd worden als topactiviteit. Er komen relatief veel aanvragen binnen. De VNG heeft een handreiking met voorbeeldregels beschikbaar. https://vng.nl/artikelen/verordening-kabels-en-leidingen
Resultaat	Regels die de activiteiten in de openbare ruimte reguleren bij de aanleg van nutsvoorzieningen kabels en leidingen hebben een plek in hoofdstuk Activiteiten (6) en zijn afgestemd met de regels over telecommunicatie kabels/leidingen in de Telecommunicatiewet. Ze zijn afgestemd met de uitvoerende clusters/eenheden. Uitvoerbaar en handhaafbaar en ingeregeld met toepasbare regels in het DSO.
Aanpak	Er moet weer een knip worden gemaakt in regels AVOI die in het omgevingsplan thuishoren (en daarin moeten worden opgenomen) en regels die een plek houden in de Telecommunicatiewet en de AVOI (en niet mogen in het omgevingsplan). De VNG heeft de modelverordening AVOI hierop aangepast. En er zijn voorbeeldregels voor het omgevingsplan gemaakt. Hier sluiten wij bij aan. https://vng.nl/artikelen/verordening-kabels-en-leidingen De aanpassingen hebben effect op werkprocessen. Aanpassing gebeurt in overeenstemming met betrokkenen van Iepenbiere Romte en VTH.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, annoteren, toepasbare regels, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	Beleidsregels
Beschrijving	Tijdens de transitie zal de beleidscyclus steeds beter worden ingeregeld. In dit proces wordt beleid uit huidige stukken geborgd in de omgevingsvisie en programma's. Het kan voorkomen dat beleidsregels die voorheen in het beleid werden geregeld nu opgenomen moeten worden in het omgevingsplan. Deze vragen zullen dan hoogstwaarschijnlijk afkomstig zijn vanuit de werkgroep die de beleidscyclus in de organisatie aan het implementeren is of van een programmaverantwoordelijke die een omgevingsprogramma aan het schrijven is.
Resultaat	Beleidsregels vanuit de 'lijn' zijn opgenomen in het omgevingsplan.
Aanpak	Wanneer de vraag voor het opnemen van beleidsregels in het omgevingsplan zich voordoet gaan we met de betrokken partij in gesprek om de omvang van de vraag te inventariseren. De beleidsregels worden vervolgens op de beoogde schrijfwijze opgenomen in het omgevingsplan. Het publiceren van deze beleidsregels kan dan tegelijk met een gebiedsgerichte wijziging van het opbouwen van het omgevingsplan. Eventueel kan het ook via een onderhoudsbesluit, waarvan drie mogelijke momenten zijn opgenomen in de planning. We houden gedurende het project contact met de werkgroep die bezig is met het implementeren van de beleidscyclus om de ontwikkelingen te volgen.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, annoteren, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	TAM-omgevingsplannen
Beschrijving	Ontwikkelingen maken we sinds 1 januari 2024 o.a. mogelijk door middel van een TAM-omgevingsplan. Dit betreft een tijdelijke alternatieve maatregel (hierna: TAM-IMRO). We kiezen voor de 'oude' methode totdat we helemaal klaar zijn voor de nieuwe methode. Het gebruik van TAM-IMRO is vooralsnog toegestaan tot en met 31 december 2025. Juridisch gezien is een TAM-omgevingsplan een wijziging van het omgevingsplan, maar technisch gezien betreft het een bestemmingsplan.

	Dit heeft als voordeel dat de juridische regels voor een specifieke ontwikkeling - net als voorheen - overzichtelijk gebundeld worden in een apart plan. Het grote nadeel hiervan is dat we niet één integraal omgevingsplan maken, maar in feite de huidige werkwijze (met postzegelbestemmingsplannen) verkapt voortzetten. Om tot één integraal omgevingsplan te komen, moeten we de afzonderlijke wijzigingsbesluiten te zijner tijd in het omgevingsplan integreren. Dit moet vóór 2032. Dit betekent dus uiteindelijk, net als bij de Bopa, dubbel werk.
Resultaat	TAM-omgevingsplannen worden gebiedsgericht overgezet in hoofdstuk 5 en/of 6 van het omgevingsplan.
Aanpak	De regels worden overgezet naar omgevingsplanregels a.d.h.v. de schrijf- en annotatiestrategie. Hieraan wordt vervolgens het werkingsgebied voor deze regels gekoppeld, zodat deze gelden voor de specifieke locatie.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, RO, annoteren, toepasbare regels, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	BOPA
Beschrijving	Tijdens de transitiefase komen een groot aantal initiatieven en (gebieds)ontwikkelingen op ons af. Ontwikkelingen die in strijd zijn met het (tijdelijk) omgevingsplan kunnen we onder andere mogelijk maken door middel van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). Een bopa (van een bepaalde omvang) moet binnen 5 jaar verwerkt worden in het permanente omgevingsplan. Deze verplichting geldt vanaf 1 januari 2032. Wij verwerken de verleende bopa's al gedurende de transitiefase. Dit doen we gebiedsgericht.
Resultaat	We verwerken de bopa's gebiedsgericht in hoofdstuk 5 en/of 6 van het omgevingsplan.
Aanpak	De bopa's worden geïnventariseerd en ingedeeld naar gebied om ze gebiedsgericht over te kunnen zetten. Het harmonisatieproces van de bestemmingsplannen is leidend in deze indeling. Bopa's gelden voor een specifiek perceel/adres. Zodra de regels voor het betreffende gebied staan, verwachten we enkel aan het specifieke

	perceel/adres de van toepassing zijnde werkingsgebieden te moeten koppelen. Er kunnen zich maatwerk situaties voordoen. In die gevallen is het noodzakelijk om aanvullende regels te maken en door middel van een werkingsgebied te koppelen aan het specifieke perceel/adres.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, RO, annoteren, toepasbare regels, geo-specialist, functioneel beheerder CLO</i>
Bronnen	CLO

Titel	OPA
Beschrijving	Zolang het nieuwe deel van het omgevingsplan nog niet is gevuld blijven de ‘oude’ wijzigingsbevoegdheden en uitwerkingsplichten nog relevant. Bij nieuwe initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan kan eventueel medewerking verleend worden via een (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit (hierna: bopa of opa). Hierbij gelden de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid en uitwerkingsplicht als ‘beoordelingsregels’. Juridische basis is artikel 22.32 van de Bruidsschat van het omgevingsplan. Een omgevingsvergunning die in strijd is met de regels van het tijdelijk deel van het omgevingsplan kan toch worden verleend als de activiteit niet in strijd is met regels voor de toepassing van een wijzigingsbevoegdheid of uitwerkingsplicht. Verder is relevant: • De instructieregels van Rijk en Provincie gelden • Het initiatief moet voldoen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties • Het toepassingsbereik is dat het initiatief (ook) ziet op bouwactiviteiten Je kan dus géén medewerking verlenen aan een initiatief dat alleen ziet op een functiewijziging. Wel op een initiatief met zowel bouw- als functiewijzigingen Een (b)opa is iets heel anders dan een voormalig wijzigingsplan of uitwerkingsplan. Er is sprake van een beschikking en niet langer van een besluit van algemene strekking. Het omgevingsplan verandert dus niet, het gaat over een concreet initiatief. En het besluit wordt niet zichtbaar in Regels op de Kaart.

Resultaat	We verwerken de opa's (wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheid) gebiedsgericht in hoofdstuk 5 en/of 6 van het omgevingsplan.
Aanpak	De (b)opa's (wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheid) worden geïnventariseerd en ingedeeld naar gebied om ze gebiedsgericht over te kunnen zetten. Het harmonisatieproces van de bestemmingsplannen is leidend in deze indeling. Opa's gelden voor een specifiek perceel/adres. Zodra de regels voor het betreffende gebied staan, verwachten we enkel aan het specifieke perceel/adres de van toepassing zijnde werkingsgebieden te moeten koppelen. Maatwerk is waarschijnlijk niet aan de orde omdat die ruimte niet wordt geboden binnen de wijzigings- en uitwerkingsbevoegdheden.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: regelschrijven, RO, annoteren, toepasbare regels, geo-specialist, functioneel beheerder CLO</i>
Bronnen	CLO

Titel	BS – bouw & sloop
Beschrijving	De bruidsschat bevat o.a. regels over bouwen en slopen. Deze regels komen o.a. uit het voormalig bouwbesluit 2012, Activiteitenbesluit en het besluit omgevingsrecht. We hebben het uitgangspunt benoemt om eerst zo weinig mogelijk met de bruidsschat te doen. Toch willen we bouw- en sloopregels vroeg in het stadium van de transitie meenemen omdat deze technisch gezien strijdig kunnen zijn met bouwregels uit de bestemmingsplannen.
Resultaat	Gewijzigde bruidsschatregels die in H22 van het omgevingsplan blijven staan.
Aanpak	We gaan de bouw- en sloopregels in de bruidsschat inhoudelijk wijzigen wanneer hier de noodzaak voor is. Vervolgens laten de deze gewijzigde bruidsschatregels echter in H22 van het omgevingsplan staan, waar de bruidsschat nu ook is gehuisvest. De bouw- en sloopregels in de bruidsschat worden eerst geïnventariseerd en ingedeeld op basis van aansluiting bij de bestemming pakketten die zijn toebedeeld bij het harmonisatietraject. Na het afronden van het verwerken van een set bestemmingen worden de bijbehorende bouw- en sloopregels uit de bruidsschat wanneer nodig aangepast.

Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsplanregels, schrijven toepasbare regels, plansoftware, geometrie tekenen en beheren.</i>
Bronnen	<i>Optionele inspiratiebron: handreiking Omgevingsdienst Zuid-Holland</i>

Titel	Bouwverordening
Beschrijving	De bouwverordening is nagenoeg vervallen. Het heeft geen wettelijke basis meer. Er stonden al niet veel regels meer in, alleen nog over bouwen op verontreinigde grond en over de adviescommissie welstand. De regels bouwen op verontreinigde grond zijn via instructieregels in de bruidsschat opgenomen. Regels over het instellen van een adviescommissie staan in de Omgevingswet zelf. De gemeenteraad heeft een nieuwe gemeentelijke adviescommissie ingesteld. Die is verplicht voor advisering over Rijksmonumenten. De raad heeft verder besloten dat die adviescommissie ook wordt ingezet voor advisering op gebied van welstand (uiterlijk van bouwwerken). Dat besluit kan nog verwerkt worden in het hoofdstuk over procedureregels in omgevingsplan (zoals de VNG dat in de staalkaart doet) Bijvoorbeeld op deze wijze: 1. De gemeentelijke adviescommissie brengt advies uit over welstandsaspecten van aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit voor zover de criteria uit de welstandsnota daarbij van toepassing zijn.
Resultaat	Regels uit de bouwverordening zijn overgezet in Omgevingswet en verwerkt in het omgevingsplan.
Aanpak	Voorbeeld artikel overnemen in een hoofdstuk in het omgevingsplan dat gaat over procedureregels.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Door planmaker verder te beoordelen en uit te werken.</i>
Bronnen	

Titel	Kruimelgevallen
Beschrijving	Kruimelgevallen zijn meestal kleinere afwijkingen van het bestemmingsplan welke mogelijk werden gemaakt via een reguliere

	procedure vergunning onder de voorheen geldende Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Gezien de grote hoeveelheid kruimelgevallen is het verstandig deze overzichtelijk en niet in één handeling over te zetten naar het omgevingsplan. Daarnaast is het van belang te vermelden dat het opnemen van kruimels naar het definitief omgevingsplan niet verplicht is. Een schifting is gemaakt van kruimelgevallen die we wel en niet over gaan zetten. De afweging hiervoor is het effect van de kruimel op de omgeving.
Resultaat	Voor het onderdeel inventarisatie: een indeling van de kruimelgevallen in pakketten 1 t/m 15, a.d.h.v. de indeling van pakketten in het harmonisatietraject. Voor de onderdelen verwerken: vertaalde regels opgenomen in het omgevingsplan in hoofdstukken 5 en/of 6.
Aanpak	De kruimels zullen eerst worden geïnventariseerd en worden ingedeeld op basis van aansluiting bij de bestemming pakketten die zijn toebedeeld bij het harmonisatietraject. Na het afronden van het verwerken van een set bestemmingen in het omgevingsplan worden de bijbehorende kruimelgevallen verwerkt.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsplanregels schrijven toepasbare regels, plansoftware, geo-specialist</i>
Bronnen	

Titel	Communicatie over project
Beschrijving	Omdat de transitie naar een definitief omgevingsplan een langdurig traject betreft is het voor inwoners en andere overheden mogelijk interessant om zich te laten informeren over de huidige s.v.z. betreffende het omgevingsplan van de gemeente Noardeast-Fryslân.
Resultaat	Een webpagina op de gemeentewebsite waar de buitenwereld de s.v.z. van de transitie kunnen volgen.
Aanpak	We gaan een webpagina op de website van de gemeente inrichten waar we de updates over de transitie plaatsen. Bij elke update geven we een indicatie van de verwachte datum van de volgende update. De inhoud van de update wordt besproken met de wethouder.

Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Projectleider, communicatieadviseur</i>
Bronnen	

Titel	Participatie
Beschrijving	Participatie is het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden) bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit. Participatie bij de transitie naar een definitief omgevingsplan is van groot belang, omdat het omgevingsplan een belangrijke stap is in de integratie van verschillende wet- en regelgeving met betrekking tot de fysieke leefomgeving.
Resultaat	Bewustwording creëren, duidelijkheid verschaffen, transparantie en inzicht geven in de wijzigingen en zorgdragen voor een breed draagvlak.
Aanpak	Het doel van onze participatieaanpak is informeren. De focus ligt op het verstrekken van relevante informatie aan belanghebbenden. We starten het participatietraject door algemene informatie te verstrekken over de transitie. Met als doel bewustwording te creëren en duidelijkheid te verschaffen. Per gebied (dorpen, Kollum, Dokkum, Buitengebied en natuurgebieden) gaan we inzicht geven in de wijzigingen die gaan plaatsvinden. Dit met name naar aanleiding van de harmonisatie. Dit doen we door middel van het opstellen van een nota van uitgangspunten of iets vergelijkbaars. Met als doel om transparant te zijn en inzicht te geven in de wijzigingen. Ook wanneer de regels zijn omgezet in het omgevingsplan, informeren wij belanghebbenden hierover. Dit informeren doen we via verschillende communicatiemiddelen; gemeentelijke website, social media, publicatie in huis- aan- huis blad, digitale FAQ's en wellicht informatieavonden.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>RO'er, projectleider en communicatieadviseur.</i>
Bronnen	

Titel	Onderhoudsbesluiten
Beschrijving	Zoals ook aangegeven in de schrijf- en annotatiestrategie zijn wij van plan om tijdens het transitietraject zogenaamde onderhoudsbesluiten op te nemen. Bij deze wijzigingen van het omgevingsplan worden artikelen doorgenummerd en artikelen met de status <i>vervallen</i> uit de regeling verwijderd. Tijdens deze onderhoudsbesluiten kunnen ook aanvullingen worden gedaan vanuit regelbronnen die inmiddels zijn ondergebracht in het omgevingsplan en achteraf nog zijn aangevuld of aangepast. Het betreffen dus secundaire wijzigingen die samen worden gebundeld om de andere wijzigingen van het omgevingsplan niet te 'vervuilen'.
Resultaat	Het resultaat van deze stap is dat het omgevingsplan kan worden 'onderhouden' naast de wijzigingen die er voor nieuwe ontwikkelingen en de transitie al plaatsvinden.
Aanpak	Tijdens de transitie worden onderhoudsbesluiten ingeplant waar de mogelijkheid wordt gegeven om genoemde wijzigingen aan het omgevingsplan door te voeren.
Samenstelling en benodigde deskundigheid	<i>Benodigde ervaring op het gebied van: ruimtelijke ontwikkeling, omgevingsplanregels, plansoftware, toepasbare regels.</i>
Bronnen	